

30666

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2. } చెన్నపట్టణము 1915 సం. దిసంబరు నెల 11 వ తేది శనివారము } NO 216
 సంవత్సరము. ౨. } రాక్షస నామ సంవత్సర మాగ్ శిర శుద్ధ పంచమి ౯. } సంచిక ౨౧౬

గాంధర్వ పూట
హార్మోనియములు

హిందూస్తాని కరాటక కీర్తన తగినట్లుగా ప్రత్యేకముగా రచయించినవి.
 1 నెం. పూట రూ. 30-0-0
 2 నెం. గారంటీ 2 నెం. పూట రూ. 20-0-0 2 నెం. గారంటీ వై హార్మోనియములు తృప్తికరములు కానియెడల 10 రోజులలోపుగా రిటర్న్ చేయవచ్చును. మావద్ద 17-బి మొదలు ఆ సేకయితర హార్మోనియములగులభు. ఉపాధ్యాయులు లేక నే న్యాయులుగా హార్మోనియం వాయిదాన నేర్చుకొనుటకు రిగిన గ్రంథములను దివ్యము శ్రీమాక్ బల్లారి కృష్ణమాచార్యుల వారి నాటకపాటల సహాగలభు విశేషముగా ఖర్చుచున్న విగాన ఆలస్యముచేసి మోసపోకుడు. వెల 2 రూపాయల మాత్రమే. రోజు, సింగరు, రాత్రి, సన్, హంబు, బ్రయంపు నైకలు కావలసినవారు మాకు వ్రాయుడు.
 మద్రాసు స్టోర్సు సప్లయింగ్ ఏజెన్సీ, 15 బ్రాడ్వే, మద్రాసు

కాకినాడకోటిపల్లి మోటారుబండ్లు

14 నెం. జనముయొక్క మోటారుబండి ప్రతిరోజున ఉదయము ౫-7-30 కు కాకినాడలో పౌరత మునిసిపల్ కచ్చేరికి నెడుటకును మోటారు ట్రాన్సిట్టు కంపెనీ ఆఫీసులో నుండి బయలుదేరి కోటిపల్లి ౫-9-40 కు చేరును. తిరిగి కోటిపల్లి ౫-10 కు బయలుదేరి ౫-12-30 కు కాకినాడ చేరును. మధ్యాహ్నము ౫-1-30 కు కాకినాడలో బయలుదేరి ౫-2-50 కు చాక్లెరామ చేరి, తిరిగి ౫-3-20 కు ఆక్కడ బయలుదేరి ౫-5-0 కు కాకినాడ చేరును. నలుగురు యొక్క మామూలు మోటారు కార్లు ప్రత్యేకము వలయువారికి మావద్ద సిద్ధముగానున్నవి. రేట్లుతప్పింపుకొరవారకి పంపబడును.
 రంగూను టేకుకలప ఆనగా పలకలు రవునకట్టు కచ్చులు వగయినా పూర్వముకంటె భరణ తగ్గించి నికర యింపుచున్నాము.
 Telegraphic Address :- Motorcar Cocanada.
 The English Motor transit Company.
 Automobile Engineers
 COCANADA.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు వాచ్

5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ గలది.
 చక్కవి గొలుసుతో వెల 30.00 పోస్టేజి 0-4-0.
 ఇది మా కొంత సిద్ధపరచబడినది. కావున నెలకొద్ద నంద ను. వెల స్వల్పమైనను ఫలముధికమని యనభవమున తెలియగు. దృఢమైన పామానులచే జేయబడి డ్యూ ఫ్రాంక్ ఆను గ్లాసుదూము కలిగియుండుటచే చాలాకాలము నిలకడ తృప్తికరముగా పని చేయును. గడియారము వెట్టినై 'ఇండియన్ మెయిల్' అను పేరుండు. వెట్టలోపల గ్యారంటీ పత్ర ములికించి యుండును.
 ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసుదూము లేనిది వెల 2-8-0
 చిరునామా:—సుప్రీయరువాచ్ కంపెనీ.
 పోస్టువాక్సు నెం 167 మదరాసు.

శ్రీకృష్ణకర్ణామృతశ్లోకములు సంపూర్ణముగా గలిగిన

5 ఉభయపక్షముల పాటలుగల 10 అం. గీతఫలకములు.

డి. శ్రీనివాసాచార్య వారివలన పాడబడినవి.

జ్యోక్తి రు. 3

{ 12-12401 తృప్తాతోయే 2-12402 హే లోకా శృణుతి	రాగమాలిక	{ 12-12406 నమామి-నారాయణ 12-12407 శ్రీరసాగర-తరమ్	రాగమాలిక
{ 12-12398 యువ్య-తే-యస్య-నగర 12-12399 నాస్థాధర్మేణ	"	12-12404 ఆమ్నా-యాభ్యాసన 12-12405 మదన-పరిహర స్థితిమ్	"
{ 12-12400 కరచరణ 12-12403 హే-గోపాలక-హేకృపా	కాంభోజి రాగమాలిక		

మాయొక్క దరలపట్టిక కొరకు వ్రాయుడు.

స్పెన్సరు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్, మదరాసు.

Sole Distributors for Southern India & Hyderabad

Spencer & Co. Ltd., Madras.

THE HOTEL CLARENCE.

(Phcn 341)

GOLD MEDALISTS.

BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers.

Book your orders for Xmas & New year Cakes early; Our Decorations and Ornaments special this Year

Xmas toys and Fancy Boxes for presentation are for sale.

Estimates for Dinners, Evening Parties, and Children's Treats free on application.

FOR XMAS AND NEW YEAR

FRUITS—Apples, Coorg oranges, Spanish and Black grapes, Peaches, Pomegranates etc. of Superior quality
VEGETABLES—Fresh English Vegetables.

FLOWERS—Cut Flowers, Bouquets.

Garlands for Presentation.

Also English Vegetable and Flower Seeds Fruits, Plants Etc.

Price List And Catalogue With Illustrations on Application.

N. RUDRAPPA & SON,

LAL BAGH ROAD, BANGALORE.

కాటోల్ పాదర.

ఇల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మటలు వాస్తవ క్రిమిల బుట్టించు ఘోరమును నివారించును. టికెట్ 1-కి అ. 0-5-0

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును, పారదోలును

240 కణ్ణులుగల పెట్టె 1-కి అ 12

మీ ఆరోగ్యములకు చీమలును కడకటిండ్లయందు ఇల్లులను పోషించు, పుష్కల పేటికలను చిమటలనుండి కాపాడును

సోలును జెల్లు:—టి. హార్ అండుకో,

16 చైనాబజారు నోడ్డు, మదరాసు

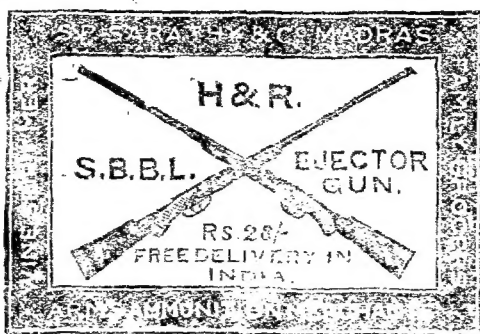
యువతీ విద్యానిలయము-బాపట్ల

జోమక నెకండరి పరీక్ష పాఠ్యము అయి ప్రైయింగు అయినట్టి యువపాఠ్యముని యొక్క-ర్తును మెట్రిక్యులేషన్ ప్రైయింగుపాఠ్యము అయిన మెయిక్కుర్తును ఈ పాఠశాలకు ఉపాధ్యాయులు కావలసియున్నారు. అట్టిగాలెనైనను యెడల తమ దరఖాస్తులను ఈ క్రింద సంకలనములేసినవారికి ఈ సంకలనము ఆఖరులోగా తమ దరఖాస్తులను పంప వేడుచున్నాము. తా మెంత వేతనమును గోరువది దరఖాస్తులో తెలియజరుచును.

బాపట్ల

చో. సీతమ్మ.

స్వీడ్ లా తయారు చేయబడిన యాదిగువ కనుపరచబడియున్న జోడుపాపల మార్కుగల నిష్పవెట్టెలను తెప్పించుకొనుడు. బజారులో దొరుకగల వాటిలో మంచిది. ప్రతి పదిపెట్టెలను రెండుపెట్టెలయందు రెండు 5 రూపాయల నోట్లు పెట్టబడియున్నవి.

ఈపాకీ మందునుంట్లు కగయిరా పాపాపల ధరలకు వెలుపు కట్టి కొరవ వ్రాయుడు.

ఎన్. పి సారథి అందు కంపెనీ,

81, ప్రెజిడెన్సీ నోడ్డు మదరాసు.

నల్లసంవత్సరాది సంచిక

పెక్కు-పెక్కు ప్రకటనలకై సకాలమున వ్రాసి కొనకుండుటచే గతసంచికలయందు వారి ప్రకటనలు ప్రచురించుటకు వెలనుపడ కుండెను. ఈసంచిక త్వరలో వెలువడనున్నది గాన ప్రకటనలు బంప నే చిన వారు వెంటనే వ్రాసికొన వలయును.

(ప్రకటన కాభ్యర్థకులు)

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

అమృతాంజనము డిపో, 7, తిరువెట్టివీధి మదరాసు.

వీరపూజ

ఇందు పురాతన భారతీయవీరుల ప్రతాపవర్ణనలు చక్కని శైలిలో వర్ణింపబడినవి. వాటిచిత్రపటములు గూడ గలవు ఇట్టి గ్రంథ మిదిగల కాంక్షమన మిత్రమొక్కటి లేదు.

కెల రేషను రైలు 0-12-0 కాలికో రైలు 1-0-0

శ్రీ శ్రీష్ట దేవరాయని చిత్రపట ముచితిము.

వలయువారు:— శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, 7, తిరువెట్టివీధి, మదరాసు.

మెకానికల్ ఇంజనీయరు కావలెను

కళాశాలయందు మెకానికల్ ఇంజనీయరింగు నేర్పుటకును, నర్సు-పాథ్ కనులను జూచుటకును ఒక మెకానికల్ ఇంజనీయరు కావలెను. తమ యొక్క యోగ్యతలను తెలియపర్చుచు ప్రికేసి పాలకు ధరఖాస్తులు పంపవలెను.

ఆంధ్రజాతీయకళాశాల, మచిలీపట్నం.

సి మె టు.

గిలింగుహము "చేతి" మార్కు పోర్టండు

సి మె టు

సరకు విరామము లేకుండ వచ్చు చుండును.

క్రొత్తగావచ్చిన లాటులోనుండి కొద్దిగానైనను హెచ్చుగా నైనను గూడ ఎంత సరకు కావలసిన సంతయు వెంటనే ఇయ్యబడును.

వెలును వివరములును తెలియగోరువా రిటుల వ్రాయవలెను.

బెస్టు అండు కో., లిమిటెడు.

పోస్టువాకు 63 మదరాసు.

BEST & Co., LTD, MADRAS.

మాగాణిభూములకు నీరుపారించు

టాన్ గైరోను మించిన నీరుతోడుయంత్రము

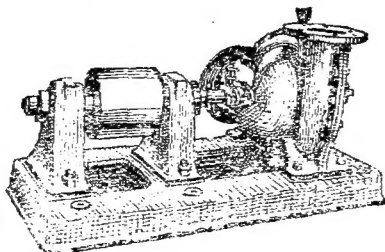
(పంపు) లేదు.

పేరొందిన మధ్యస్థలాపకర్షిత జలాహరణయంత్రము.

ప్రైవేట్ "A" పై 36 అడుగులవరకు.

గృహపయోగమునకును,

తోటలయందు నీరుపారించుకొనుటకు

చిన్న చిన్న చేయంత్రములును కావల

సినచో క్రిందిఅడ్రసుకు వ్రాయుడు.

ఓక్స్ అండు కంపెనీ లిమిటెడ్,

ఇంజనీయర్లు, 9 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

చిత్రవార్తలు.

భార్యాభర్తలు.

ఒకయిల్లాలు తన భర్త ఏదైన నోకపని చేయమంటే గాని చూచి సహించజాలదు. ఒక నాదాతడు నలుగురు గూరుచుండెను.

భా. ఏమట్లాగక గూరుచున్నాడు. కష్టపడి పని చేయకున్న శరీరమునకు కష్టముచచ్చును. గదితలుపు నాగవాసము కరుణించును. దానిని విగించుదు.

భ. అయ్యో నాకు కలుగువాతముచచ్చినది. చేతికి కట్టుకోవచ్చు.

భా. ఆలాగా అటులైన వంటపొయియెద్ద బూడిద కాసి నెత్తి తొట్టెలో పోయింది. అటునిటు తిరిగిన చెడుటపట్టి కలుగు వదలును.

గృహ యాజమాన్యము.

బ్రహ్మచారి-గృహయాజమాన్య మున్నుడి చొప్పుడిగా నుండుటకు వీలులేదు. ఎవరిమీదనో మొకరిమీద నుండకలెను.

గృహస్థు:-జమే ఆ యధికార మటులనే చేరుట మారుచుండును.

బ్ర:-ఎటుల,

గృ:-భార్య కాపురమునకు వచ్చిన క్రొత్తకోజులలో యాజమాన్యము భర్తచేతనే యున్నట్లుండి నన్న నన్నగా భార్య వశమగును. మరల నది భర్తకు లభింపదు.

బ్ర:-భార్య యాధీనముననే యుండునా

గృ:-అ. సంతానము కలుగు వరకును. పిమ్మట చిరుతల యధికారమే శ్రేష్ఠతముగా చెల్లును.

చెలికత్తెలు.

మొ. ఏమేని భర్తపూర్వచార పరాయణుడా సంస్కర్తయ?

రెం. పూర్వచారపరాయణులలో పూర్వచారపరాయణుడు. సంస్కర్తలలో సంస్కర్త.

మొ. మనలోమనమాట నీకు తెలియని యిందడు గదా. ఇంటియెద్ద నెటుల వ్రవర్తించును.

రెం. అర్థాన్నముగా వ్రవర్తించును. పనుపాయమే ప్రధానముగ వర్తించు నిట్టి కాదు వాండ్రోకు నియమము లేక్కడ. ఎటువీలైననట్లు.

నూతన దంపతులు

వెండిమైనకొత్తకమున నొకనాటిగాత్ర సంస్కర్త యైనభర్త బరందమ్మకు కొంచెమెక్కువగనెంచి సొక్కుచు సోజుచు, కాదు కాదు. తూచుచు జోగుచు నింటికి వచ్చెను. చెడవమీస తమ్మలపుగార వెలపులగుడ కట్టుకొననను లోనుండివచ్చు కమ్మతాచి గుప్పన గృహమంతయు నాన రించెను.

భార్య:-ఏమిది మొదట మిమ్ము చూచినపుడు నాకు మీకడ లోపమేమియును కనబడలేదు గాని నేను మీకి దుర్వ్యసన మొకగొప్పలోపముగా కనబడుచున్నది.

అత్త:- (భార్య తల్లి) పోగొనగుదానా- అయ్యో ఒక్కలోపమనెడలేమే- సారాయిత్రాగమరిగినవాని సంసారమున కన్నియు లోపములే- అనురాగము- అయ్యోగ్యము. ఆరోగ్యము- ఆదరణము- గౌరవము- అన్నియు లోపములే.

పాపులు - ప్రార్థనము.

ఒకలుబ్ధు డొకనాడొకకోడినిచంపివెట్టి భార్యకిచ్చెను. ఆ మెకండిపెట్టగా భుజించుచుండెను.

భ:-చూచితివా భగవదశగ్రహమున నేడు మనకి కోడి లభించినది. ప్రార్థనచుం వెంటచూడెనేను గలదు.

భా:-ఏమి జరిగినది.

భ:-ఏమున్నది. మనపొరుగువారి కోడిపెట్ట మనవెరటి లోనికి వచ్చుగాకయని నేను దైవమును ప్రార్థించితిని.

భా:-అట్లుచచ్చినదా.

భ:-అప్రార్థనను నిశ్చయముగ చేయకండున రాలేదు. పొరుగువారి వెరటిలోనికిపోవుటకు నాకుసంకు దొరుకుగాక యని మరలప్రార్థించితిని. కనుకతెరచి చూచునదికి పొరుగు వారి వెరటిలో నొక్కరులేరు. కోడిపెట్ట గోడప్రక్కనే గూడుచుండు కనబడినది.

భార్య:- (తనలో) పాపకార్యములు చేయవారుగూడ తనప్రార్థనమునకు భగవంతు డనుగ్రహించి తమకుసహకారి యయ్యెనని తెలుచుట వింతలలో నింత.

వింతచేపలు.

మూడుదేశముల వారు ముగ్గురుచేరి మాన్యుటలాడుటలో చిట్టచివరకు చేపల విషయమువచ్చినది.

ఒ. ఒకచేపకడుపులో బంగారపు టుంగరముదొరికినది.

రెం. అదేమి గొప్ప. ఒక తిమింగిలము కడుపులో నొక కుర్చీయును బల్లయును కనబడినవి.

మూ. అయితే కావచ్చు. నేను వ్యయముగా చూశాను ఏమంటే. మొసలికడుపులో నుండి ముసలిదాసి మూలగుతూ యివలెలికి వచ్చినది.

చిత్రమైనకేసు.

ఒకనాటిగాత్ర యొక రత్నకథలుకు గస్తీ దిగుచుండుగా నొకడొక సీమకుక్కను గొనివచ్చుచుండెను.

ర.- ఏమయ్యా కుక్క చాలబాగున్నదే.

పా.- అవునండి.

ర.- ఇంకను నీయెద్ద కుక్క లేమైననున్నవా.

పా.- రెండున్నవి.

ర.- నీవు చూడండికిని లై నెచ్చు చెల్లించుచున్నవా.

పా.- లేదు దీనికిమాత్రమే [వచ్చెను.

మరునాడు పోలీసువారతనిచే కేసుచేసిరి. అతడు కోర్టుకు న్యాయ:- ఏమి నీయెద్ద మూడుకుక్క అందగ నీవొక దానికిమాత్రమే లై నెచ్చు చెల్లించితివట.

పా.- చిత్రము ఇదిగోనండి తక్కిన రెండుకుక్కలూ.

అని అతడు తన జేబులలోనుండి రెండుగాజు కుక్కలను బైటికి తీసెను. కాని నేను తెల్లబోయెను. అందరును పొట్టులు పగులునట్లు నవ్విరి. అతనికి ఖచ్చిల్లు ముజరాయియ్యబడెను.

డంబాచారి

ఒక డంబాచారి యొక నాడొక బట్టల డుకాణము లోనికివచ్చి మెడకట్టిలు అని బిగ్గరగా నవ్చెను. మెడకట్టిల నమ్ము నద్యోగి ఎదుట నిలచిన నీచేరగాడాతని వంకనెం చూడలేదు. ఆరుద్యోగి కాంతముతో కొన్ని రకములను చూపెను.

డం:-అయ్యా ఇది చాలవాణ్యమైనది. ఒక్కొక్కటి అర్థరూపాయికి తక్కువలేదు.

చే:-ఏమీనీ అర్థరూపాయ వెలగలవానిని కొను వానినలేనే కనబడితివా?

డం:-అయ్యా పోలీసు వెలగలది చూయెద్దలేవు.

గర్వగ్రంథి.

ఒకనా డొకధనికురాయి కొన్ని సరకులను కొనుట కొకకెద్దకుకాణములోనికి వచ్చి తానులకు తానులను తిరుగ జేయించి చివరకు రెండవాయి వెలగల రవికలగడ్డను కొని చూయింటికి పంపుడుఅని యొక కాగితముచే చిరునామా వ్రాసి యిచ్చెను. అనాడు మధ్యాహ్నము మొక రెండవ పాకేటిబండి మీద ముగ్గురుమనస్సు లా రవికలగడ్డ నొక కాగితమున చుట్టి కట్టుకొని ఆ మెగుమ్మనుదొడ్డకువచ్చి బండినాటి లోనికి మోసి కొనిపోయి చీడీలమీద పడజేసిపోయిరి. ఇరుగుపొరుగులవారి కిది ఎంతయు వింతగానుండెను ఆమె లోపలినుండి దానిసంత యును చూచి కోపముతో మొగడు కండగడ్డలె ఎట్టవార గా వచ్చి దానిని కాల్తో వీధిలోనికి తన్నెను ఎడటియింటి మేడమీదనున్న విద్యార్థులు చచ్చుట్లు చరచిరి. మద్దరాండ్రు మునిముసినవ్వులు నవ్వుకొనిరి.

మనోవ్యాధి.

ఒక గొర్రుమున పశువులకు దొమ్మతగిలి ఒక క్వన సాయదాని నుండలో ఆరు పశువులు చనిపోయినవి. ఆ దొమ్మ నీకుగూడ తగిలినదని ఎఱో అరిగిని తెగపించి అత డది నిజమని నమ్మి వైద్యునియింటికి బోయి యడుగగా నతడు నచ్చి అసంభవమని చెప్పెను గాని క్వనసాయదాడు నమ్మక మరియొక గొప్ప వైద్యునియింటికి బోగా నతడంతయును విని నిజమే నీకోగము డిద్దరైనని ఏమోవాని కనకలొబ్బెట్టి నీజునేని దగ్గరకున్న కట్టజువన నొక నుండుల దుకాణమునకు పొమ్మనెను ఆ క్వనసాయదాడు వెంటనే నుండులదుకాణ మునకుపోయి యాత్రము నీయగా దుకాణదాడు దానిని విప్పి చదివెను "నీనికి దొమ్మనచ్చినది నీనిని వెరటిలోనికి తీసికొనిపోయి కుపాకితో కాల్చిచంపుము దొమ్మనచ్చిన కు పులకు న్యాయకాత్రముం దిట్టి చికిత్సయే యింపబడినది " అని దానియందున్నది దానినిని యా క్వనసాయదాడు నట్టిమొగడుజేసి క లికి బుద్ధిచెప్పెను.

ఫోటోగ్రాఫరు

ఒకఫోటోగ్రాఫరు హాస్యపీఠమును అతిదొకయంతరికి ఫోటోగ్రాఫుతీసెను- అంతలో నొక స్త్రీ హితుడు వచ్చెను-

స్త్రీ-ఏమి విశేషములు?

ఫా-నేనిపుడు మణవాళయ్యగారి కుమార్తెకు ఫోటో గ్రాఫు తీసితిని.

స్త్రీ-ఆమెచాల సౌందర్యవతి యట నే నెన్నడ చూడలేదు.

ఫా-ఆ-చాల సౌందర్యవతి విశాలమైన నడక కనుట వెద్దవి సోగముక్కు చిన్నగడ్డము మూతిమాత్రం ఏమగుమూతి

స్త్రీ-అయ్యో అంత అందవికారమా!

ఫా-కాదయ్యా ఏమగుదంతయును చక్కగా చెక్కి కట్టిన పండ్లవరుస లామెనోటిలోనున్నది.

స్త్రీ-చేతపండ్లా?

ఫా- బోసిబోటికి చేతపండ్లు గాక మరేమున్నది.

సారాదొంగ.

ఒక వర్తకుని యెద్ద నొకడు పనివాడుగా నుండె; వర్తకుడు సారాను పీచాలో కెట్టి యుంచగా నది రోజు రోజును తరిగి పోవుటచూచి తన నాకరే త్రాగుచున్నాడని నిశ్చయించి యొకనాడు వర్తకుడు మిగిలినసారాను బుడ్డలో పోసి విషము అని వ్రాసిన చీట్టును వాటి కంటించి ఆలమూత లో నుంచెను. ఒకనాడు వర్తకు డెచటికో పోయి వచ్చు స! నాక రొకపీసాను చేత పట్టుకొని తటపటాయించు చుండెను యజ. నీవేమి చేయచున్నావు? అది విషము నాక. చిత్రము విషము గనుకనే తీసితిని. యజ. ఎందుక? నాక. మీకు నామీద నమయానము కలిగినదను నభిమా నమున ప్రాణత్యాగము చేసికొనుటకు.

మదరాసు అందు సదరక మహారాటా రైల్వేకంపెని, (లిమిటెను.)

(ఇంకార్పొరేటెడ్ ఇం ఇంగ్లాండు)

మదరాసు క్రిష్టమను పార్కువేడుకలు. 1915.

1915 సంవత్సరము డిసెంబరు నెలలో మదరాసునందు జరుగగల క్రిష్టమను పార్కువేడుకల సందర్భమున, సిక్రింద వివరింపబడిన స్టేషనులనుండి మదరాసునకు మూడవతరగతి రిటరక (తిరిగి యింటికి బోవుటకు సముతము యిచ్చు) టిక్కెట్లను మెయిలు, ఎక్సుప్రెసు, బుడ్డయందు 1 1/2 ఛార్జీకిని యితరబుడ్డయందు 1 1/2 ఛార్జీకిని, యివ్వబడును. గూడూరునుండి, విశాఖపట్నమువరకు నుండు స్టేషనులలో (రెండు స్టేషనులయందు సహా) రేణిగుంటనుండి రాయచూరువరకు " కాల్వాడినుండి బెంగుళూరు సిటీవరకు " హోస్ పేటనుండి మచిలీ పట్టణమువరకు " హిందూపురము నుండి గుంతకల్లువరకు " ధర్మవరమునుండి పాకాలవరకు " బొమ్మసముద్రమునుండి కొండగుంటవరకు " వైజెప్పబడిన ప్రకారము రైలుఛార్జీలుగాక పార్కువేడుకలకు పోవుటకు యనుముక్రింద నాలు గణాలు కలిపి వసూలు చేయబడును. ఇయ్యబడు టిక్కెట్లు ఈక్రిందిరీతిని మూడు భాగములను గలిగి యుండును.

మొదటిభాగము బయటి ప్రయాణమునకు, రెండవభాగము 1915 సం॥ డిసెంబరు 27 వ తేది లగాయతు 1916 సం॥ జనవరి 1 వ తేది వరకు (రెండురోజులుసహా) జరుగు వేడుకలలోనే యొక రోజుననున పోవుటకును. మూడవ భాగము తిరిగియింటికి బోవునప్పు డుపయోగించు కొనుటకును

చిట్టలకు రైలుఛార్జీమాత్రము పెద్దలకుగాను నిర్ణయింపబడిన సహాయపురేలులో సగమును పార్కువేడుకలకు రానిచ్చుటకు రు. 0-4-0లు ను కలిపి వసూలుపరచబడును.

ఈటిక్కెట్లు 1915 సం. డిసెంబరు నెల 25 వ తేది మొదలుకొని 1916 సం. జనవరి 1 వ తేది వరకు (రెండుదినములు సహా)అమ్మబడును. 1916 సం. జనవరి 5 వ తేది అర్ధరాత్రివరకు తిరుగు ప్రయాణమునకు అక్కరకు వచ్చును.

నూజువీడు ట్రస్టు కేసు

ఫిర్యాదీ వాదనలము

దేశవాదీ బాంకులు మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో జరుగుచున్న నూజువీడు ట్రస్టు కేసులో ఫిర్యాదీయిచ్చిన వాదనలమును కింద ముద్రంపుచున్నాము:—

నేను 1-5-15 తేదీనండి వయ్యూరు యెట్టేలు నూజువీడు ట్రస్టుకు ఉద్యోగములోనున్నాను. అంతకు పూర్వము నేను వయ్యూరు రాజాగారిస్వంతముగా నున్నాను. వయ్యూరు జమీందారుగా పేరు రాజా వేంకటాద్రి అప్పారావు బహద్రుడు. నేను 1913 సం॥ ౧౦-౧౧-౧౨ మాసం మధ్యనండి రాజాగారి స్వంతముగా నున్నాను. అంతకు పూర్వము నేను నూజువీడు రాజావారిహోదానుండి ఉపాధ్యాయుడుగ నున్నాను. నేను 19 సం॥ ౧౦-౧౧-౧౨ ఉపాధ్యాయుడుగ నుంటిని. మధ్య 4 సం॥ ౧౦-౧౧-౧౨ మాసములలో లేను. ఈ కాలమునందున్నప్పుడు శనివారపు పేట లోయర్ నెకండరీ పాఠశాలయందు ప్రధానోపాధ్యాయుడుగ నుంటిని.

11-8-1915 తేదీనండి నేను నూజువీడుపాఠశాలలో నుంటిని. కొన్నాళ్లు ప్రధానోపాధ్యాయుడుగ నుంటిని. కొన్నాళ్లు సహాయోపాధ్యాయుడుగ నుంటిని. 21-8-1915 తేదీకి పూర్వము లేటు వయ్యూరురాజాగారికి ఇంగ్లీషు హైస్కూలుగా నుంటిని. ఆయన పేర్కొన్న రాజారంగయ్య అప్పారావు బహద్రుడు. 1890 సం॥ 10-౧౧-౧౨ తేదీనండి నేను వారికోలువులోనుంటిని. నిదనవోలరాజీగారు చనిపోయే వరకు ఆయన శనివార పేటలో నుంటుంటుండేను. అప్పుడప్పుడు నూజువీడుకు వచ్చుచుండేను. వానిన్నతమునుండి అవగా 80, 85 సం॥ ౧౦-౧౧-౧౨ మధ్యనండి ఎరుగుదును. ఆయనదస్తూరిని నేను గుర్తించగలను. ఆయన లేటు వయ్యూరు జమీందారుగా పేరుంటు గానుండేను. రాజాగారు చనిపోయే వరకు ముద్దాయి రాజాగారి యేజంటు గానుండేను. రాజాగారు 20-7-1906 తేదీకి చనిపోయిరి. రాజాగారి జీవితకాలములో ఆయన ఎట్టేలు కర్ణాటకలోనుండి ముద్దాయి పరిపాలించెను. 1-10-1890 తేదీని నూజువీడులోని వెదనమఘట్టల చందాలు చేసికొని నూజువీడులోని పాఠశాలకు స్థాపించిరి. తర్వాత పాఠశాలయొక్క యాజమాన్యము నహించుటకై కావలసినసామగ్రి తేలికారణమున లేటువయ్యూరురాజాగారిని యాజమాన్యము నహించి ఖర్చులకు భరింపుటకై కోరిరి. 1891 సం॥ ౧౦-౧౧-౧౨ నూజువీడు రాజాగారు వచ్చుకొనిరి. ఆనూజువీడు రాజాగారి దియేయించుటకునుగిరి. రాజాగారి జీవితకాలములో ముద్దాయి నూజువీడు పాలించెను. నూజువీడుతాలూకు ఆ గాయమును ముద్దాయివనూజువీడు యొందలేదు. ఎట్టేలు చుట్టూరు ఖజానాలో ఈనూజువీడును జమకట్టకొనుచు ఖర్చులకు కావలసినసామగ్రినుకూడ అఖిలావాహా నండి ఇచ్చుచుండేది కాదు. నేను ఉపాధ్యాయుడుగానుండి 19 సం॥ ౧౦-౧౧-౧౨ ముద్దాయి నూజువీడు యాజమాన్యమును నహించియుండేను. నూజువీడు కర్ణాటకలో లేటు వయ్యూరురాజాగారు జోక్యమును కలిగించుకొని యొందలేదు. రాజాగారు కొన్ని మరణానంతరములను వ్రాసియుండెనని వాడుక నేను ఏ మరణానంతరమును చూచి యొందలేదు. వాని కట్టు చూచివాను. నేను లేటురాజాగారి దస్కతును గుర్తించగలను. 10-7-1900 తేదీనండి మరణానంతరమును చూచివాను. దానిమీద రాజాగారి దస్కతు ఉన్నది. 15-1-1906 సం॥ ౧౦-౧౧-౧౨ మరణానంతరమును చూచివాను. దానిమీద రాజాగారి దస్కతు ఉన్నది. ఈ రెండు మరణానంతరములమీద సాక్షులు దస్కతుచేసినారు. 17-1-1906 కొడికిలమీద రాజాగారియొక్క యు సాక్షుల యొక్కయు దస్కతు ఉన్నవి. 15-1-1906 తేదీ మరణానంతరము నూజువీడులో వ్రాయబడినది. వెంగళి కేంకటప్పయ్య అంగర లక్ష్మీపతిరావు, రాజావేంకట చెల్లయ్యమ్మరావు, రాజావేంకటరంగయ్య అప్పారావు బహద్రుడు, రాజా నులరాజు న. సి. హా రావుబహద్రుడు సాక్షిసంతకములు కొడికిలమీద నున్నవి. దీనిమీద 80 శేర్ల కేంకటరావు దస్తూరియున్నది.

15-1-1906 తేదీ మరణానంతరమునైన అయ్యదేవర సీతారామ నరసింహం, పింగళి కేంకటప్పయ్య, ఎన్. వేంకటరావు, రాజా వేంకట చెల్లయ్యమ్మరావు, రాజానులరాజు నరసింహ రావు బహద్రుడు, రాజా వేంకటరంగయ్యమ్మరావు బహద్రుడు సాక్షిసంతకములు గలవు. అంగర లక్ష్మీపతిరావు దస్తూరియున్నది.

10-7-1900 తేదీ మరణానంతరమునైన రాజా వేంకట రంగయ్యమ్మరావు, రాజానులరాజు నరసింహరావు ఎన్. కృష్ణస్వామి సాక్షిసంతకము ఉన్నవి.

ఈమరణానంతరములో పాఠశాలకు దమ్ము ఇచ్చేలాగు వాగ్దానియిచ్చును. రాజాగారు మరణించిన పిమ్మట ముద్దాయి పాఠశాలయొక్క యాజమాన్యమును నహించెను. పాఠశాలకు సామగ్రిను ముద్దాయి ఖర్చుపెట్టుచుండేను. 1901 సం॥ తర్వాతనుండి రాజాగారు బీదలసక్రమునకై సామగ్రిను ఇచ్చుచుండినటుల నేనెరుగుదును. రాజాగారును, వారిసోదరును సక్రమును పాలించుచుండేరి. రాజాగారు చనిపోయిన పిమ్మట ముద్దాయి సక్రము తాలూకు యాజమాన్యమును నహించెను. రాజాగారు చనిపోయిన పిమ్మట కొన్నాళ్లకు సక్రము చాలింపబడెను. తేదీ 1910 అక్టోబరులో ప్రారంభింపబడెను. రాజాగారు చనిపోయినప్పుడు నేను పాఠశాలయందు ఉద్యోగములో నున్నాను. రాజాగారికి ఒక కుమారుడై గలను. నర్సారావుపేట జమీందారు గా రామయెండ్లిచేసికొన్నాడు. లేటు వయ్యూరురాజాగారు కేంకట రంగయ్య అప్పారావు బహద్రుడుగా నున్నాడని 12-8-1910 తేదీని దత్తచేసికొన్నాడు. అప్పుడు ఆదత్తమారునకు 8 సం॥ వత్సరములయము. నేను 1913 నవంబరునందు ఉపాధ్యాయుడనని వదిలివాను. చివ్రుతత్తు వయ్యూరు జమీందారు గారి వివాహప్రయత్నములలో పనిచేయుటకుగాను నేను నెలవును కోరగా ముద్దాయి విరాళించుటకై నేను రాజీనామా నిచ్చితిని. నేను 26-11-18 వ తేదీని రాజీనామా నిచ్చివాను. తేదీనండి పేటలోని నూజువీడు హైస్కూలు కర్ణాటక రంగయ్య అప్పారావు బహద్రుడు. నేను నూజువీడునుండి ఉద్యోగమునకు రాజీనామా నిచ్చినపిమ్మట చివ్రుతత్తు వయ్యూరు జమీందారు గారికి ఇంగ్లీషుగురువుగానుండిని. 12-7-1900 తేదీ మరణానంతరములో పాఠశాలయొక్క ఖర్చులకుగాను మంత్రి గ్రామము ఇచ్చివేయబడెను. దేశవాదీలో బీదలకు ఒక సక్రము స్థాపించులాగుననుచుండే నెలకు వందరూపాయల నిచ్చులాగునను ఆ మరణానంతరములో వాగ్దానియిచ్చెను. మైనరు బహద్రుడును కర్ణాటక వచ్చినవోడనే ఈ సక్రమును నూజువీడు ఆయనగారికి ముద్దాయి పిమ్మట పెట్టులాగున 126 పేరలో వ్రాయబడినది. ఈమరణానంతరము 15-1-1906 నుండి నేను రాజీనామా పిమ్మట హైస్కూలులోని నెకండరీ గ్రామములోని సామింపబడి యొందలేదు. తేదీను అగ్రిమరము వచ్చిరా భూములు హైస్కూలుయొక్కయు, తాలూకయొక్కయు ఖర్చులకై ఇచ్చివేయబడినవి. 80 శేర్ల హైస్కూలుయొక్కయు, 20 శేర్ల తాలూకయొక్కయు కట్టడములకు ఇచ్చులాగున వాగ్దానియిచ్చి ఉన్నది. ఆనుపత్తికి సమీపములో నూజువీడు కొన్నింటి కట్టడము నిచ్చులాగున వాగ్దానియిచ్చినది. ఈ నూజువీడు ఈయనదీని ఫలము మధ్యగా కోర్టు ఉన్నది. 1905 సం॥ ౧౦-౧౧-౧౨ నూజువీడు పేయబడిన ఫలములో కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరు వాగ్దానియిచ్చినది. వలన లేటు రాజాగారు వున్నారాయు వేయించిరి. సక్రము కట్టడము కడితేలు వ్రాయబడెను. కొద్దిపాడు గ్రామము తాలూకు పాలయజను సంకల్పరమునకు ఆదనంబుల రూపాయలను ఈ సక్రము ఖర్చులకోరకు ఇచ్చివేయబడెను. ప్రతి సం॥ ౧౦-౧౧-౧౨ నూజువీడుయొక్కయు, భూములయొక్కయు లెక్కలను ఎట్టేలువారికి ముద్దాయి పంపేలాగున ఏర్పాటు చేయబడినది. 29-4-1914 తేదీని వయ్యూరు మైనరు రాజాగారు మేజిస్ట్రేటుకు. 29-4-1915 వ తేదీ వరకు కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారు ఎట్టేలును కర్ణాటకలోని ఆతేదీని ప్రస్తుత రాజాగారివరము చేసిరి. మరణానంతరములో వాగ్దానియిచ్చిన భూములు రాజాగారు చనిపోయిన కేంకట ముద్దాయిస్వాధీనము కాలేదు. 5-8-1910 తేదీని స్వాధీనమైనవి. ముద్దాయి యొక్క దస్కతును దస్తూరిని నేను గుర్తించగలను.

ఈభూములను స్వాధీనముచేసికొని ముద్దాయి వ్రాసి ఇచ్చినదీక్షను నేనుచూచివాను. 18-2-1911 తేదీని నూజువీడు తాలూకుఫలము ముద్దాయిస్వాధీనమైనప్పుడు ఈసీరు వ్రాయబడెను. రాజాగారు చనిపోయినతేదీనగాయకు 1910 సం॥లో ఈభూములు స్వాధీన మగువరకు ముద్దాయి కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ లెక్కలను పంపుచువచ్చెను. తర్వాత 1914 సం॥ ౧౦-౧౧-౧౨ వరకు, ఈమధ్య ౧౦౦౦ రూపాయల లెక్కలన్నీంటిని కలిపి ఒకసారి 1914 సం॥లో పంపినాడు.

(కోర్టువారు 1-౧౦ గంటలకు ఫలావరములకు తేదీ 2 గంటలకు తిరిగి విచారణ ప్రారంభించిరి)

ముద్దాయి పంపిన లెక్కలను సాక్షికిమానగా సాక్షి గుర్తించెను.

ఈలెక్కలమీద ముద్దాయియొక్కయు, ట్రస్టు ఆఫీసు హైస్కూలు నున్నా కే. ప్రసాదరావుగారియొక్కయు సంతకము ఉన్నవి. ముందు హైస్కూలు నున్నా కే. ప్రసాదరావు తర్వాత ముద్దాయి దస్కతు ఉన్నది. హైస్కూలు నున్నా 25-8-14. తేదీని దస్కతుచేసినాడు. ముద్దాయి 9-2-15 తేదీని దస్కతు చేసినాడు. ఈలెక్కలలో తప్పులున్నవి. 22-7-1906 తేదీ మొదలు 80-6-1907 వరకు ముద్దాయిపంపిన లెక్కలలో తప్పు ఉన్నది. ఈలెక్కలలో నూజువీడుతాలూకులకు నూజువీడు అయినది ౧80-4-2 లు అని వ్రాసినారు. కాని ఇదితప్పు. అకలములో నూజువీడు అయిన సామగ్రి ౨100 లు వై చిల్లర అయి యున్నది. ఇంకా చాలతప్పులున్నవి. ప్రస్తుతజమీందారుగా 29-4-1914 తేదీని మేజిస్ట్రేటుకు. కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారికాలములో బీదలసక్రమునకై నెలకు ౫0 లు ముద్దాయి కిచ్చుచుండేదీవారు. జమీందారుగా మేజిస్ట్రేటుపిమ్మట ఈసామగ్రి నిచ్చుట ఆపివేసినారు ఈట్రస్టుబొటకు వదిలించుకొని జోపములకుగార్చి విచారణచేయుటకై జమీందారు గారు నన్ను అడ్డపించివాడు. ట్రస్టుతాలూకు సామగ్రిను ముద్దాయి తన కర్ణాటకలోనుండి వివిధయోగములకొన్నటుల నేను చేసిన విచారణలో గజావు అయ్యెను. అందులో ముఖ్యముగా డెబ్బదివేల రూపాయలను ఒకసారికంటే పెట్టుకుని తన స్వలాభమునకై ముద్దాయి వివిధయోగములకొన్నటుల గజావుచేసెను. కావలి కేంకటరావుగారికి రెడ్డిగూడెం విక్రయభవముకింద ముద్దాయి ఖర్చు పెట్టుకొన్నటుల గజావు అయినది. పొగిమి సరుకేటు వాగ్దానియిచ్చినది తనమేజిస్ట్రేటు వల్లి ఖర్చునరావు గారికి అప్పు ఇచ్చిటువల తేలిసింది. నేను మల్లిఖార్జునరావు గారిని ఎరుగుదును. ఆయనకు 28, 24 ఏండ్లు ఉండవచ్చును. ఆయన చిన్నతనమునుండి నేను ఎరుగుదును. ఆయన తండ్రి ముత్తక్కరావుగారి నెరుగుదును. ఆయనతల్లిని ఎరుగుదును. తల్లి చనిపోయినప్పుడు మల్లిఖార్జున రావు గారికి కొన్ని కోలాప క య న్ను మా తండ్రి మే గ ల దు. తండ్రి చనిపోయి ప్పు డు రి ఏ ఏ డ్ల వజాగునచ్చెను. ఆయన తండ్రికి విశేషము అస్తిలేదు. ఒకగురువు వాకరియంబుండెను. మల్లిఖార్జునరావుగారికి ముద్దాయి పెంచెను. ముద్దాయి ఇంటి యందే నివసించుచున్నాడు. ఏదేనివిధివిధమున నూజువీడు పాఠశాలలో చదివినాడు. నేను ఆయనకు ప్రైవేటు టీచరుగను, క్లాసు టీచరుగను చదువుచెప్పితిని. ముద్దాయి యింటిలో నే ఆయనకు చదువుచెప్పినాను. ఆయనకు అస్తిలేదు. ఆయనకు ఉపనయనము, వివాహము జనగుట నేను ఎరుగుదును. ఉపనయనము ముద్దాయి ఇంటియందు జరిగినది. ౧౦-౧౦-౧౦ సం॥ తర్వాత పాఠశాలచదివినాడు. దేశవాదీలో పిమ్మట కొన్నాళ్లు చదివినాడు. ఈయన బడితీరులను ముద్దాయి చెల్లించెను. వివాహము ఖర్చులకు ముద్దాయి భరించివాడు. పాఠశాల వదలివచ్చినందు ముద్దాయియొక్క కొలువులో నున్నట్లు తెలియుచున్నది. ౧౦-౧౦-౧౦ సం॥ తర్వాత ముద్దాయి కొన్ని భూములకు మల్లిఖార్జునరావుకు కవులకు ఇచ్చినాడు ముద్దాయికిమల్లిఖార్జునరావు15-6-14 తేదీని వ్రాసిన ఖర్చుమీద మల్లిఖార్జునరావుదస్కతున్నది. ఈఖర్చు వయ్యూరు కమరము భూముల తాలూకు 189 యకరములకు వాగ్దానియిచ్చినది. 11 సం॥ ౧౦-౧౧-౧౨ వాగ్దానియిచ్చెను. ఈఖర్చు తాలూకు హక్కును ముద్దాయికి తిరిగి లభిచూపామునకు 17-6-14 తేదీని తనఖాపెట్టివాడు. ఈసామగ్రి 10 సం॥ తర్వాతనుండిపిమ్మట ముద్దాయికి చెల్లించేవరకు వాగ్దానియిచ్చినది. 10-2-1915 తేదీని డెబ్బదివేలకు మల్లిఖార్జునరావుగారు ట్రైబీనలాలను సామగ్రిను అప్పుపుచ్చుకొన్నట్లు ముద్దాయిచేరి పొగిమి సరీకేటు వాగ్దాని ఇచ్చినాడు. 11-2-15 తేదీని వెయ్యిరూపాయల తనకు ముద్దాయి ఇచ్చిట్లుగా మల్లిఖార్జునరావుగారు వాగ్దానిచేసినందు నేను చూచివాను. దానిలో ఇదివరకు 69 శేర్లముట్టెట్లుగా వ్రాయబడి యున్నది. ఈరసీదు దేశవాదీ సము రిజిస్ట్రేరు ఆఫీసులో రిజిస్ట్రేరు చేయబడినది. ఈసామగ్రి తనలాభమునకు, కుటుంబలాభమునకు పాలయజను సంపాదించుటకును అప్పు పుచ్చుకొన్నట్లుగా వాగ్దానియిచ్చెను. 18-2-15 తేదీని మల్లిఖార్జునరావు గారికి 98 యకరముల భూముని ముద్దాయి కవులకు ఇచ్చినట్లు వాగ్దానియిచ్చిన దస్తావేజును నేను చూచివాను. 15-2-15 తేదీని మల్లిఖార్జునరావుగారు వాగ్దానిన ఖర్చునకూడ నేను చూచివాను. అది వయ్యూరు సము రిజిస్ట్రేరు ఆఫీసులో రిజిస్ట్రేరు చేయబడినది. 27-2-15 తేదీని 94 శేర్ల ముద్దాయిదత్త అప్పు పుచ్చుకొని అందుకింద వయ్యూరు కమరముభూములు 98 యకరముల ఖర్చు హక్కును తనఖాపెట్టి మల్లిఖార్జున రావుగారు వ్రాసిన దస్తావేజును నేను చూచివాను. అది కృష్ణా జిల్లా రిజిస్ట్రేరు గారి ఆఫీసులో బందరులో రిజిస్ట్రేరు చేయబడి

శ్రీ ఎడ్వర్డు రాజస్థానక వైద్యకళాశాల, వైద్యశాల.

వైద్యశాలను కళాశాలను తెరచుట.

లాహోర్, 1915 వ సం॥ డిసెంబరు 11-వ తేదీ (10-12-11)

శ్రీరాజస్థానక ప్రభుత్వమునకు చెందిన వైద్యకళాశాలను తెరచి - వీరినిగూర్చి సర్దార్ నాల్లూ బోస్ట్ ను గా రిటూల్ నుడిచిరి. 1910 వ సం॥ తర్వాత పంజాబులో మొదట వైద్యకళాశాల ఏర్పాటుపడినది. అది గురు విద్యార్థులను గురుపాద్యాయులు నుండి ఒక దిన్న పురాతనమైన వాతావరణం ఏర్పాటుపడినది ఇప్పుడు 33 గురుపాద్యాయులు 450 మంది విద్యార్థులు గలరు. వీరిజాత ఎడ్వర్డు చక్రవర్తిగారికి స్మరణవిహ్నులు స్వేచ్ఛబడినది. సర్ లూయీసుడేవ్ గా రెండవ చాల శ్రీధర్ గారిచే. 32 లక్షల రూపాయలు పోగుపడినది. ఇంకొకటి తీసుకువారు వీరిలో 10 లక్షల నిచ్చిరి. పంజాబువారతమువారు స్థలము నిచ్చి 4 1/2 లక్షలు విద్యార్థులకు ధరించి - మొత్తము 40 లక్షలు వ్యయమైనది. శ్రీ ఎడ్వర్డు చక్రవర్తిగారి విగ్రహములు రెండు చేయించబడినది వాలో నోటి వైద్యకళాశాలలో నో కటి కళాశాలలో నెలకొల్పబడును. అట్టి పరిస్థితులు స్మారకవిహ్నులు దీ జాతలక్ష్యములను అదగు మీరు స్వాగతం ధరించుట ముంజును - మీరు శ్రీరాజస్థానక శాంతిస్థాన వార్తలు యూరోపునకు దేశములకు వెళ్ళి యుంటిరి.

ఈనెల 10 వ తేదీ శ్రీరాజస్థానక ప్రభుత్వము లెట్టెనెంటు గవర్నరుగారు మోటారు బండియొకటి చచ్చిరి. సర్దార్ నాల్లూ బోస్ట్ ను గూర్చి మధ్యధనమునకు గొప్పయిరి. కార్యకర్తలకు సంఘం కార్యదర్శులు గూర్చి హాయి అ మరవాగు గా రాధనమును చక్కగా నమకరించి యుండిరి. చాలమంది ప్రజలు సామంతిరాజులు ముగ్గులవారు మై కోడ్వోగ్ విధిములను నడుపుచు ధరించి సభాస్థలికి వచ్చిరి. మేడమొక సారాలలో శ్రీరాజస్థానక చాలమంది యాసేసెలైరి.

సర్దార్ నాల్లూ బోస్ట్ ను గూర్చి యువవాడను ముగిసిన పిమ్మట శ్రీరాజస్థానక ప్రభుత్వము నుడిచిరి. "ఏమనానీయని వాముచుట్టి నెండాచక్కామగ పురింజునో నోవివాది పవిత్రవాదమును పంచు భాగ్యముగల వారందరు మృదయ పితరుల నర్పించుచుగో అట్టి సార్వభౌమికి స్మారక విహ్నులు కట్టించబడిన యాయుధములను తెరచి భాగ్యము గలిగినందులకు నాకథికానందము గలిగియున్నను పునంచము నందలి ఖండములన్నిటిలోను నాగరకతా పురో వృద్ధి కంఠరామునకు సాగుచున్న నీమహాదానము దలంచు కొనిన సంతాపము నొందరాదు. శ్రీ ఎడ్వర్డు చక్రవర్తి గారు అఖిల దేశముల గౌరవమునకు ను నెమ్మదికిరి భంగము కలుగకుండుటకు తాము పరిపాలించి సంతకాలమునూడ చాల శ్రీధర్ గారిచేరి. అసార్వభౌముడు చేసిన విప్రుప్రయత్నము సహకారతేగాని పరులు పూర్తిగా గుర్తింబాలరు. కాని అమరాజులు శ్రద్ధాపూరిత పన్నుతో అంగ సామ్రాజ్యమందలి వివిధదేశములవారికిని, తక్కిన మిర్జాదేశములవారికిని నేడింత ఘనమునెమ్మందు కలుగుట సాగును. ప్రజాక్షేమమునకు శ్రీరాజస్థానక ప్రభుత్వము మింకొకటిలేదు. కాన పుజలకు బాధానవారకమును సాఖ్యసంధానమునకు వైద్యకళాశాలను వైద్యశాలను నెలకొల్పింజు యుత్తమును స్వార్థికమును సార్వభౌమిని కన్నునకువది వేరొకటిలేదు.

శ్రీరాజస్థానక ప్రభుత్వముల నెలకొల్పబడు పిమ్మట చివరము సమకూర్చుకొనుటను మనము సర్ లూయీసుడేవ్ గారి సుచిత్రీతిని ప్రశంసించుటయు గాజులు ధరించు సామ్రాజ్యమునూడంబలకు శక్త్యానసాము ధనమో యుచునేరి. తమకు తీరకచాలతక్కువగానున్న చాలమంది దానంతకు ఈకార్యమునకే వినియోగించిరి. అట్టివారందరను ప్రశంసనీయులే యెవరు సర్ అధ్యక్షులు, సర్ అధ్యక్ష కెన్నింగ్టు, సర్దార్ నాల్లూ బోస్ట్ ను మాంజేబట్టుల రాయి బహదూరు మోహాలాజు మేనుమహమ్మదు ఆఖానుగారు ల ప్రత్యేక ప్రశంసకు పాత్రులు. ఇంకను చాలమంది జనగణలని యున్నది యాధికారమున తక్కినవారి పూర్తి యగుటకు కొంతయాలస్యమునూడ కావచ్చును. యాధికారం భ్రష్టుపెట్టుట మేయో వైద్యకళాశాలలో గాయములతగిలిన వైదికులకు 50 మందికి చికిత్సచేయుట కేర్పాటులు చేయబడినది. ఆ వైద్యకళాశాలను వైద్యకళాశాలలో చేర్చబడునుగాన నీవైద్య

శాల యుద్ధమునకునూడ కొంతమోయును చేయగలిగినదయ్యెను. ఈ కళాశాలను త్వరలోనే తెరిచియుగలుగు. ముగియగ నేమనకు అనేక విషయములను దధికవిభానముతో ముందుకు రాగలుగుచుము. వైద్యకళాశాలను విషయములందు చాల విభానము హెచ్చులగు. అట్టి విభానమును హిందూ వేదమున విస్తరింప చేయుటయే యుత్తమును గు నేవ. లాహోరు వైద్య కళాశాలలో నెమ్మ నుకత్తరములు పని చేసి దారి నికటి యభివృద్ధికి తీసికొని రాగలిగిన వారు నెమ్మ మంది గుప్ప యాగ్గవేళమున బాధ్యులగు పదవులను బడసి యున్నరు. కల్లులు సదర్పంబు గారా కళాశాలలో 20 సంవత్సరములనుండి పనిచేసి యున్నరు. ఆయన నేను ముఖీ కళాశాలను గూర్చి హిందూ వేదమున పనిచేయుచున్నరు. ఈ కళాశాలలో విద్యార్థులు కాబోవు వారు చేసెను దేశ నేమయే గోష్ఠ్యక్షమును నేన వారు ప్రజలపాపలకు తీర్పుటకు పంచమయియున్నరు. అట్టివిద్యార్థులు తామధ్యసిందిన యుత్త విభానము సమయోగమునకు తెచ్చుటకు తగిన మనోవైద్యమును భగవంతుడు వారికోసం గాత

పంజాబు పశు వైద్యకళాశాల.

ఈ కళాశాలను శ్రీరాజస్థానక ప్రభుత్వము ఈ నెల 10 వ తేదీ తెరచిరి. ఈ ప్రతిష్ఠాపన 1870 వ సంవత్సర ప్రారంభమున కల్లులు హాలంబు సి. వి. ఇ. గారిచే ప్రారంభింపబడినది. 1932 లో పశు వైద్యకళాశాల బోధనము ప్రారంభింపబడినది 1904 వ సంవత్సరము నిర్వహించినది. హిందూదేశమునందలి పశు వైద్యకళాశాలలలో నది శ్రేష్ఠతమును యూరోపులో నూడ దీకి తుల్యునునది కొద్దిగా నున్నది. 23 మంది యువ భూమిలో కట్టవలయు కట్టించబడినది - 6,71,060 తూపాయలు వ్యయమైనది. ఈ కళాశాల చాలమంది ముగియగలను - ఇదిగో సేవకాలలో విద్యార్థులనుండిన వారు ప్రాప్తిమెక పాటేమియూ వేళలలో యుద్ధరంగమున పనిచేయుచున్నారని వ్యవసాయకాఖా దైత్యులు టపురు నెండుగారు రిపార్టును చేసిరి. పిమ్మట శ్రీరాజస్థానక ప్రభుత్వము టులనుడిచిరి. పంజాబు నందు పశు వైద్యకళాశాల బోధనము చాల వ్యాపించినది నేను కలిగిన యున్నతస్థితి ముందుకు కల్లులు హాలంబుగారి దైత్యులయొద్దము మొసంగిన చాల సంతసించి యుండును. ఆయన మొదట వాంఛించిన విస్తయ్యువ మేల్మొంత యధికమైనది. కల్లులు హాలంబు గాం పిమ్మట పచ్చివార్తలందును వారివలె నే వి శేషము (క) ధర్మ పాపం పనున్న నిష్ఠితి యున్నతస్థితి భింపడు. ప్రస్తుతము ప్రధానోపాధ్యాయులు గానున్న కల్లులు హాలంబు గారు రి సంతకర్త మితర పనులను చూచి మరల కళాశాలను వచ్చిరి. ఇచట విద్యయంతయును వేళ భావలలోనే నేర్పునకున్నదయి ట్టుపరిక్ష నిచ్చివారికి మాత్రమే అంగభావనా స్వేచ్ఛవైద్య నేర్పించుచున్నదనియు వినుటకు నాకు మిక్కిలి జతహాలము కలిగినది. విద్యుదేశ భావలలో నేర్పుట సమంజసము అంగభావనా నేర్పుట సమంజసమునని యవ్వకు చాల యుంది యాలోచించుచున్నరు. ఈ పాఠశాలలో నవలంబించబడిన విధానములోప భూయిష్టమని ఎవ్వరునుకుటకాలవరి నేకుతలంచెనను. నితి గతులనుబట్టి యువయోగింబుకుటుకు పశు వైద్యకళాశాలను దేశభావలలో నీరందరు ముఖ్యముగ విద్యసింది దేశమున పరక పించుచున్నరు. పీకాశ్రయము అంగభావనా భ్యసింపవలెనని చాలకాలమును ధనమును పురుషులనుపలపియుండును. వారంతలనుపలంబుగాను వారిజ్ఞితుభివచితిను. అంగభావనా నీకాశ్రయము విరంతములభయగ వధ్యసింపవలెనని టు నెప్పుడును. టట్టు పరిక్ష నిచ్చివా చున్నత విషయములను ప్రపంచమున యుండును గాన వా రావిషయములకు నాంగ భావనానే విద్యసింప వలసి యుండుట స్పష్టము. చాలమంది విద్యార్థుల కిరవకుటు కట్టవలయు వికాలముగ నిర్మించ బడుట యుచియు వింపిన పశు వైద్యము దేశమున విస్తారముగ వ్యాపించ కునీయున్నది. ప్రజలలో కోరిక చాల హెచ్చినది. 10 సంవత్సరములలో విద్యార్థుల సంఖ్య ద్విగుణమైనది. 26 సంవత్సరముల క్రితము పంజాబు విభాగమునాకుండి నున్నపుడు 29 పశువైద్యకళాశాలలు మాత్రమే యుండెను. ఇప్పుడు విభాగమొక్కసాంతమునందే 121 పాఠశాలలున్నవి. వేరొక 50 వేల పశువులు చికిత్స చేయబడినది. ఇప్పుడు 4 లక్షల పశువులు చికిత్సచేయబడినది. హిందూదేశమున నదియే శ్రేష్ఠతమునని మనము వింటిమి.

పంజాబు గాష్ట్రీ మినిమయమున మార్గదర్శకము కాదగును. పంజాబు గుర్రములకు పశువులకు చాల వానీగాంచినది. హిస్సార్ పిమ్మట కోటకు నున్నటును మాంటిగోమరీ ఆవులను ధామాదే గాఘాదేఖానులలోని బలమైన పశువులకు చాల

పరిశిద్ధి కల్గియున్నది పంజాబులోని సామ్రాజ్యము మరలకు అనుగుణములను చాల పేర్చివో పెంచెదను. యుద్ధము కొరకు దక్షిణ జీలము పరగజానాను చాల గుర్తియులను పంపియున్నరు. చాల గుంప తన్న కరువునుండి ప్రతిసామును దామామా 1870 గుర్రములుపుట్టుచున్నవి. ఈ సంఖ్య యధికాదు. ఒకటి రెండు సంవత్సరములలో దక్షిణ జీల బురగజానాను రోక్కి నానికోనే సాము 1000 కంచుగాడిదలు దొంతన వారికి అభివృద్ధి. లిలిపూనునందే 4 యొంటల దళములలో ను మూడు ముద్దు పశులకు పంపబడినది. దక్షిణ భారీదూగాలుకాకున పరగజాలలో గుర్రములను కంచర గాడిదలను పెంచుటకు వికాలములకు పరిచేయబడు పరిత్యేకముగ నేర్పువలసింది. కాన నచ్చితిరి 7000 ఆడ గుర్రములను వారు ప్రత్యేకముగ నొంచెదను. ఈ కళాశాలలోని విద్యార్థులు కొందరు ప్రాప్తిమెక మెసపాటేమియూ యుద్ధరంగములకు వెళ్ళియున్నరు అచట జనపదులను నూతనమన అత్యధిక తాన్విధానములను గ్రహించగలరు. అచట బూక్రాను సంఘమువారు గాయములు తగిలి ట్టియు వ్యాధిపీడితము లగుటట్టి య గుర్రములకు నూతనవిధానముల ననుసరించి చికిత్సచేయుచున్నరు. ఏనోయే జంతువులు మాంపుల కత్తయంతాశ్యకములై యున్నవో అట్టివానియందు చాల దుశుగుని చికిత్సచేయుటలో నీకళాశాలవిద్యార్థులు అత్యున్నతమో పనిచేసి క్రికాములయ్యెదరుగాక యని నేను నమ్మెదను.

శ్రీరాజస్థానక ప్రభుత్వము.

ట్యాంక్వివారుకు వెళ్ళుట.

ఈనెల 9 వ తేదీ యుద్ధమున నాగూరు దరిగా ధర్మకర్తలు శ్రీరాజస్థానక ప్రభుత్వమునంగిరి. మీరు మాకోసంగిని స్వాగతమును నేరును పరిశ్రమగారును చాల సంతసించితిమి. ఈ ప్రజాక్షేత్రమును చూచుటకు మాకు చాల సంతోషముగా నున్నది. దీనియందు మహమ్మదీయులకు మాత్రమేగాక హిందూవులు యున్నరు తెలవాటికనూడ భక్తిగలవని వింటిమి. అధికారులు మీయుత్సవములను చక్కగా సాగనిచ్చిరిని వినుటకు సంతసించితిని. ఈ ప్రజాక్షేత్రముయొక్క గౌరవమునకు ప్రతికూలము కాని రీతిని మీరు నిరంతరమును ఉత్సవములు జరిగింతురుగాక. మీస్వామిభక్తికి విజయప్రార్థనమునకును వందనము లని శ్రీరాజస్థానక ప్రభుత్వము నుడిచిరి.

మాయవరము.

మాయవరము పురపాలక సంఘమువారు శ్రీరాజస్థానక ప్రభుత్వమును సమర్పించిరి. ఈ ప్రభుత్వమున పొడదగిన అభివృద్ధి కార్యములు నూచింపబడెను. ప్రస్తుతము ధనవిషయమున దొరతనమువారు విరివిగ సహాయముచేయు ననుభవము - మాయవరమునకు యాత్రార్థులు వెక్కిరిండు వత్తురు. అందుకు తగిన ఆకోగ్యవిషయ మగు ఏర్పాటులు చేయవలెను. విద్యా విషయమై నూడ మాయవరపు పుజలకు అధికముగ ధనము తెట్టుబడి యగుచున్నది ఇందులకుగాను మ్యూనిసిపాలిటి వారు సమర్థతతో బుక్కిరించుచుండింపలకు దొరతనమువారంతమొ సంతసించుచున్నరు. మ్యూనిసిపాలిటివారికి కొంత ధనసహాయ మొనర్పవలసినదని వారిటీకల దొరతనము వారిని కోరిరి. వివరముల తెలియపరచవలసినదని దొరతనమువారుకోరిరి. మ్యూనిసిపాలిటివారి సహాయముని పంపువు దేది శ్రద్ధతో విచారించుచును - ఆసాధారణ పరిస్థితులయందుగాని ఇట్టి సహాయము చేయువాచారములేదు - అధికముగ యాత్రములు వచ్చి మ్యూనిసిపాలిటివారికి కలగజేయు ఖచ్చితా కొంతభాగము వైసధ రిచేయుట కేవల ఒక క్రొత్తపన్ను కల్పింపబడవలెను - ఈ పన్ను విధించుట సాధ్యమైన యెడల మ్యూనిసిపాలిటివారు బహు ప్రాంత లెక్కలను - స్థానిక పాలన సంఘములకు పంచి తెట్టుటకు ధనము చేయవలెను మాయవరమునంగిరి మఱుక బడెను.

హై స్కూలు సమితియు సంఘమువారు దొరతనము వారి సహాయము చేపట్టింది - సంఘమువారు పంపుకొనుచుచన లందగలే యని నీల గునంతకు సానుభూతి దృష్టులతో సరికింపబడును. పరిశోధనలకు సంబంధమున దొరతనమువారు అన్ని విధముల సహాయ మొనర్చిరి. ఈ సూతన భవనములకు శంఖుస్థాపన మొక్క పటూహలమైనది. ఇట్లుభివృద్ధి సందింపబడిన పాఠశాల చిరకాలము వర్ధిల్లుగాక అని శ్రీరాజస్థానక ప్రభుత్వము ప్రజల నచట కలసికొనుటలో తమ కథికానందము కలిగినదని గవర్నరుగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

ధీర్విగ్రహమున నెయింటున్న వేల కళాశాలామందిరమున
 ఆమెరికా జేసీముకుడు పునీర్థిగాంచిన ఉపన్యాసకుడును
 అతని ఎడమ పుస్తకపు పంచమ్యర్థం అను విషయమును
 గూర్చి చూచుచుంటిరి. పుస్తక సంగ్రహములన పునంచ
 క్యర్థం చాలబుట్టుకు మార్పునొందించినది. కాని మూర్ధమొన
 ర్చిన కీకనండి మంచిపర్యవసానములు జేగలవు. యూరో
 పు ఖండము మూర్ధమచే గజగజ లాగుచున్నది ఆశియాఖండ
 మంత సాంఘిక పరిశ్రామిక ఉద్యమములతో నల్లకల్లోలముగ
 నున్నది. భారతదేశము పునంచమునందు ఉన్న రేచేతములలో
 నిప్పటివంటి తలయెత్తు చున్నది. వాణిజ్యమున హిందూదేశము
 ఆశియాఖండమున పుభయస్థానమును పునంచమున ఆరవస్థాన
 ము నహించినది. వాణిజ్యమింకను వృద్ధిచేయుచున్నది. ధాన్య
 ము, జనుము, లేయాకు ప్రపంచమందలి దేశములన్నిటికంటెను
 ఇండియాదేశము అధికముగ పండించుచున్నది. ఇతరవారుల
 నిడివెయింపు ఇండియాదేశము ప్రపంచమున నాలుగవదె
 యున్నది. వర్తకసంఘములును, సహకారసంఘములును హె
 చ్చుచున్నవి. హిందూదేశమున జనసంఖ్య విస్తారము కలదు
 గాని ధనమధికముగలేదు. మూడవవరకు జనులకు శైద్యవిక
 త్నయే లేదు. నూటికి 91 మంది చొప్పున పురస్థులలోను
 49 చొ॥ స్త్రీలలోను విద్యాగంధములేనివారు కలరు. జపా
 నలో నూటికికొడు చతువుగానివాడు ఉండును. ఇటీవలివరకు
 జపానదేశము మిక్కిలిహీనస్థితియందుండెను. ఇంతకొలది
 కాలమున నాదేశ మంత యభివృద్ధి నొందుటకు
 నాలుగుకారణములు కలవు. జపానదేశము నూతనాంశముల
 నాదరించును. జపానీయులు వృధావాగ్వాదములతో కాలము
 బుచ్చువారుకాక తాము చెప్పు నీతుల ఆచరణలోనికి దెచ్చు
 కార్యపరులు. వారిలో సుస్థిభావనపత్రి మొండు. జపాన
 దేశపు మూలమంతయు పురోభివృద్ధిగాని మూఢాభిప్రాయము
 కాదు; పురోభివృద్ధిగాని పూర్వార్థచారము కాదు.

నది. ఈ 94 వేల తన స్వలాభమునకు, కుటుంబలాభమునకు, కర్మకారమునకు అభ్యర్థి చేయుటకు, వర్తకముచేయుటకు అప్పు పుచ్చుకొన్నట్లుగా కుల్లిభార్యరావుగారు దస్తావేజులలో వ్రాసివారు. కొద్ది ఆస్తి వార్షికమునండి ఇరువది వేలను 1911 డిసెంబరులో మూలకట్టవమునకు గాను ముద్దాయి పుచ్చుకొన్నాడు. ఈ సొమ్మును కట్టవమునకై ముద్దాయి ఖర్చుపెట్టలేదు.

చేయించువారు:— ఈ సొమ్మును ముద్దాయి ఏమిచేసి నో సాక్షి స్వయంకృత ఎరుగకు. వినికిడివలన తెలిసినవారికి సాక్షియగు పరిశోధనవాదకుని యాజ్ఞపించుచున్నాను.

కొద్దివారు:— ఆ సొమ్ము నేను చేసెను?

సాక్షి:— ఈ సొమ్మును కొన్నట్లు ముద్దాయి తనకర్త నయకొని పిమ్మట వ్యాంకిలో నుంచెను.

కొద్దివారు:— నీ కట్టా తెలియును?

సాక్షి:— నేనానాని విన్నాను.

ఈ సొమ్ములో కట్టవమునకై ఏమియు ముద్దాయి ఖర్చు పెట్టలేదు. కాని 1800 లు ఖర్చుపెట్టి నున్నవలన తనకర్త కొన్నాడు. మరొకటి ఏమి ఖర్చుపెట్టలేదు. తక్కువలో నున్నవలనకై ఖర్చుపెట్టలేదు. మరొకటి. పాతకాలా భవనముయొక్క స్థలములో పురావస్తులను ఇంకా ఏమి పని జరుగలేదు. కట్టవమునకై ఎవరినూ ఏ ప్రయత్నములు ముద్దాయి చేయలేదు. బీదలపరమ ఈయారిలో బందరుకొద్ది మొద నున్నది. ఈ సత్యమునకై కొత్తగా ఇల్లు కట్టుటకు ఏమి ప్రయత్నము జరుగలేదు. 4-7-1908 తేదీన వుయ్యూరు ఎ స్టేటు మేనేజరు గారి కి 87-14-10 లు పంపుచు ముద్దాయి వ్రాసిన జాబుకు సేవచూపినాను. 28-10-1908 తేదీన ముద్దాయి కత్తెరుగారికి తక్కువలను పంపిణీయను ముద్దాయి జేయరావాయలను తనకు గావలయునని యు వ్రాసిన జాబును సేవచూపినాను. 2-1-1909 తేదీన ఆను ప్రతీకర్తను స్థలములను మూలకట్టవములకై స్వాధీనము చేయవలసి కోరుచు కత్తెరు ముద్దాయి వ్రాసిన జాబుకు సేవ చూపినాను. కొట్టస్థలము మూలకట్టవములకు ఏర్పరచబడ లేదు. 28-10-1909 తేదీన కొద్ది ఆస్తి వార్షికమునకై కట్టవగారిని కాలేజీకట్టవములకై ఇరువదివేలరూపాయలను పంపువలసి ముద్దాయి వ్రాసిన జాబుకు సేవచూపినాను. 10-1-1910 తేదీ కొద్ది ఆస్తి వార్షికమునకై కట్టవగారిని కట్టవములకై ఏమివేలరూపాయలను పంపువలసి కోరుచు ముద్దాయి వ్రాసిన జాబు చూపినాను.

జుబిల్లీపూర్ సాక్షియము.

17-8-14 తేదీన రాను నూజిడుగుజుబిల్లీపూర్ గా నుండచున్నా. తనకర్త కే. కుల్లిభార్యరావుగారు ముద్దాయి కర్త లక్షరూపాయల అప్పుపుచ్చుకొని వ్రాసి ఇచ్చిన తనభాదస్తావేజు రిజిస్ట్రీ చేయబడినదియు, కుల్లిభార్యరావుగారికి అప్పుడు ముద్దాయి లక్షరూపాయల ఇచ్చినదియు, ముద్దాయిని, కుల్లిభార్యరావును తాను ఎరుగకుననియు నూజిడుగుజుబిల్లీపూర్ కే జిల్లాభిరామరావుగారు తన సాక్షియము లో చెప్పిరి.

అనన్ సోలు హత్య కేసు

కలకత్తా హోల్డర్ వారు నిష్పటిదినమున వై కేసులో తీర్పుకొట్టిరి. ఈ కేసును బద్వానా సెషన్సు జడ్జి గారు విచారించిరి. వారికి న్యాయసభికులను అభిప్రాయ భేదములకలగుటచే ఈ హోల్డర్ నకు తెలియజేయబడినది. ముద్దాయి పంబాబుదేవ్ గుడు. గతమార్చి నెలలో ముద్దాయి ఒక శ్రీమతుకుడై బెరెక్ మురుసకువచ్చి తూర్పుబంగాల్ ఇనుపదారిలో ఉద్యోగియైన మరియొక పంబాబుదేవ్ కిని చంపి. 2-వ ఏప్రిల్ తేదీన ముద్దాయి వైని విచారించుచున్న శ్రీమతుకుడై బెరెక్ మురుసకువచ్చి, మరునాడు మురుసకు ముద్దాయి ఒక్కడుమాత్రమే బెరెక్ మురుసకువచ్చి ను- 3-వ తేదీన ఆ శ్రీమతుకు మురుసకు ఒక రైలుబండిలో కనబడినది. ఈ బండిలో దొంగతనము వారి బానిసగురుకు గల ఒక కత్తివాడనుండెను. ముద్దాయి బెరెక్ మురుసలో బసచేసిన ఇంటిలోనుండు ఇట్టి కత్తివాడ ఒకటి కనుబడలేదని పోలీసు వారికి దర్యాప్తులో తెలియవచ్చెను. చనిపోయిన శ్రీమతుకు ఛాయాపటము ముద్దాయి బెరెక్ మురుసకువచ్చిన శ్రీమతుకు బోలి యుండెను. కత్తివాడరానినగలేదనియు ముద్దాయి అనన్ సోలు కు వెళ్ళిపట్టు సాక్షియము రాలేదనియు, అనన్ సోలు నుండి ముద్దాయి రెండు తేదీన బెరెక్ మురుసకు వచ్చుటకు విజలేదనియు ముద్దాయి తరపున న్యాయవాది వాదించెను. ఈ వాదనంగీకరిం పబడినది. ముద్దాయి పాలగ్రామ్ కెట్టి విడుదల చేయబడినది.

ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రోద్యమము.

కాంగ్రెసు కార్యదర్శి వ్రాసిన జాబు.

దొంగల మెయిన్ 12-18 తేదీలలో సమావేశమైన ఆ భవిష్యత్తుకా రిక్రింగి తీర్మానమును పేర్కొనగా నంగీకరించి.

1. వీరసాలము సామర్థ్యము క్రమంగా జరుగుటకు, భారతీయ ప్రజాభివృద్ధి మును జేయుట సాధ్యమైనంత వరకు భాషాభివృద్ధి క్ర. రాష్ట్రములుగా విభాగించి ఆధర్మి మొద రాష్ట్రపాలనమును సాగించుటకు చింతించునది. 2. 'జాతీయ' మహాసభాదర్శి పార్టీకి ఇండియాగవర్న మెంటువారు నిర్వచించిన స్వతంత్రపాలనాదర్శి పార్టీ ప్రికటకును రాష్ట్రవిభాగము భాషాభివృద్ధి క్ర. వ్యాపారమున జేయుట యావత్కేక చేయించు; 3. చెన్నై రాజధానిలోని తెలుగు జిల్లాల నన్నిటిని ప్రత్యేక రాష్ట్రముగా నొనరించుట వ్యాపారము, అవసరమును అందు ఈ సభవారి యభిప్రాయము.

ఆంధ్రమహాసభ సామర్థ్యపంపు కార్యదర్శియగు కొండ మొకటప్పయ్యపంతులుగారు బొంబాయిలో రేపు జరుగబోవు జాతీయమహాసభావ్యావహార్యదర్శి (వ్రాసిన జాబులో) వైతిర్యా నమున బొంబాయందును నట్లు వ్రాసిరి:—

చెన్నై రాజధానిలోని యంత్రభాగము 11 జిల్లాలను (ప్రత్యేక రాష్ట్రముగా నొనరించుట ఆంధ్రోద్యమముయొక్క ముఖ్యదర్శనము. ఈ జిల్లాలలోని ప్రజలకు తెలుగు భాషయే సమాసభాష గానున్నది. వీరు ఆ భాష (తమిళులకు ఆంధ్రభాష) లోనివాడు ప్రత్యేక రాష్ట్రమును నె. కొన్ని రకమునకు నుద్యమము వైజిల్లాలన్నిటిలోనూ ఉత్సాహపూర్వకముగా నామోదింపబడినది. వరుసగా రెండు సాంకేతిక సమావేశములందు ఆంధ్రు లీ తీర్మానమును అంగీకరించిరి.

(ప్రత్యేకాంధ్ర) రాష్ట్రసాధనసమస్య రాజకీయపాలన సామర్థ్యములకై భాషాభివృద్ధి క్ర. రాష్ట్రవిభాగము నుంజరచుట నాకావాదము పెద్దప్రశ్న యందిమిడియున్నది. కావున అభిలభ్యత జేయుట మహాసభాదర్శి యొక్క ప్రధాన సమస్యలో నికర్తవ్యమగుచుండు యంత్రమును. (ప్రస్తుత రాష్ట్రవిభాగములు ఏర్పడిన కడలిని ననుసరింపక ఆయా సంస్కరములకు దగియు ఏర్పరచబడినది కాని, ఆయా రాష్ట్రము ప్రజల పురోన్మదికి సహకారములు కావచ్చువి.

మన జేతములలోని రాష్ట్రవిభాగవిధానమును సంస్కరింపవలయునను నిమయము కొత్తది కాదు. 1902 సం. డిసెంబరు 8 తేదీన మన వైసురాను ఇండియా కార్యదర్శికి నట్లు వ్రాసినాము:

“రాష్ట్రవిభాగ సంస్కరణము (ప్రస్తుతమున ఆర్థికసమస్యలని పోట్లు సమస్యలలో నొకటి మై యున్నది. ఇతరులతో దీనిని కూడ సర్వరముగ సాధింపవలసి యున్నది.”

వీరసాల రాష్ట్రమును స్థాపించుటచే, భాషాభివృద్ధి క్ర. రాష్ట్ర విభాగ విధానమును కార్యరూపమున మన ఇండియా గవర్న మెంటువారు ఆమోదించిన కార్యమున్నాడు. 1911 సంవత్సరములో శ్రీ హర్షింజి ప్రభువు పంపిన లేఖకుం దిట్లు న్నుది:— “పంగ జేతములో హిందీ భాషను మాట్లాడు చుండు ప్రజల కందలకు ప్రత్యేక పాలనమును నిచ్చుట యంత్రము సమంజసము మాకు బాగుగ నచ్చినది. ఇంతవరకు ఈ ప్రజలందఱును పంగ జేతములలో కలసి యుండుటకును, వీరి ప్రత్యేకాభివృద్ధికి పంగము కచ్చినది” సమాసభాష యంతటి మోకరణకై మితియొకటిలేదు కావున జాతీయాభివృద్ధి కరములగు సాక్షియములలో నీ కేర్తిని ఏరాజనీభూమి కుమార సేతు జేయవలసి.

హైదరాబాద్ నుతన ఈ ముద్యమము ఆటంకమునకు మోయని కొండలు ఆభ్యంతర పెట్టుచున్నాడు. ఈ విషయమై యొక్క జవాబు ఈ కుదుటన చేయబడి. ఇండియా సామ్రాజ్య మయొక్క సమాసభి సంయుక్త రాజ్య మనియు, నానారాష్ట్రములును ఆంతరింగిక విషయములందు స్వతంత్రములు అభిల సామ్రాజ్య విషయములందు మాత్రము ఏకాలోచన మును జేయుటయు, అంగీకరింప రాజనీతినిగారి యాధికర్యము కొండ నొక ముఖ్య గవర్న మెంటు స్థాపించుచున నియు కొండలు రాజనీతిజ్ఞులు నిర్వచించియున్నాడు. అట్టి వ్యక్తి రాష్ట్రములను స్థాపించుటకు భాషాభివృద్ధి విభాగముకంటె నుత్తమునకు విభిన్నము నుతొకటి కాన్వింపదు. కావున మొదటియైన యాదర్శమును సిద్ధించుటకై భాషాభివృద్ధి విభాగ ముతోటకు నుద్యమించుట హైదరాబాద్ నుతన ఆభ్యంతరము కానేరదని స్పష్టపడుచున్నది.

ఈ వైతిర్యానము మహాసభవారి పర్యాయములలోనికి చేరువను నమ్ముచున్నాను.

చెన్నై పురి బజారు ధరలు

శుక్రవారము డిసెంబరు 10-న తేదీ.

పత్రికల ధరలు.

చెన్నై పురిపాలక కమిషనరీసాయల పత్రికలు, రూ 1800, 1290, యూనై టెడ్డు ప్రీవీసు, కంపెనీవారి 75 రూపాయల సామగ్రిపత్రికలు రూ 95; ఇండియన్ అల్యూమినియం కంపెనీవారి 75 రూపాయల పత్రికలు రూ 150; స్పెన్సరు కంపెనీ పత్రికలు రూ 108 ల నందున ఆత్మదగుచున్నవి.

స్తీమకేవులు.

స్తీమకేవులు హెచ్చుచున్నవి, తగ్గుచున్నవి. విజయవాడ నున్నవి. సరకులు తీసికొని పోవుటకు స్తీమకేవులున్నవి. (ప్రస్తుత మిది తగ్గుచువలయును. ప్రతి రేవులోనూ సరకులను దిగుమతి చేయు స్తీమకేవు ఇవరకుకంటె చదివెల్లించులు హెచ్చి నవి. కాని ఎకాయెకేరి ఏదో రేవుకు బయలుదేరు స్తీమకేవు లో ప్రస్తుతము మార్పులేదు. “సిటీ ఆఫ్ లండను,” “మనోరా” యను స్తీమకేవు సరకులు తీసికొని వెళ్ళినవి. “క్లాసు” యను స్తీమకేవు డిసెంబరు నెలమునకో జనవరి మొదటివారమునకో రాగలదు. “మాండలా” యను స్తీమకేవు జనవరి 15-6 తేదీకి వచ్చును. వీరికిముందు ఇంకొక స్తీమకేవురాదు.

జిల్లాల తాములు.

కోరా, చలరమల్లు తాముల ధరలు విపరీతముగ పెరిగి నవి. బోరు వ్యాపారులు కొండరు ఎప్పుడో ధర వచ్చునని, సరకులంతకొనితేసిరి. కాని హెచ్చేధర ఇవరకు హెచ్చి క్రియ క్రియముగ నిష్పలు దిగుచున్నవి. చాచాపుగు నిష్పలు కొనుబడి ధరకువచ్చినవి.

నూలు.

ధరలు నిజాకడగన్నవి. రంగునూలు ధరలో మార్పు లేదు. తక్కిన రకముల ధరలు పుస్తకము ఇంగ్లండు ధరలను బట్టి మారుచున్నవి. చెన్నై పురిలో వీరి ధరలు హెచ్చు నూచన జున్నవి.

లోనాములు.

అమెరికా, బ్రిటన్, బెల్జియము జేతములలో తయారైన రెండవ నంబరు ఉక్కు కడ్డీల ధర 500 పౌండుల పుట్టి 42 మొదలు 50 రూపాయలు. స్టీల్ ములో చేసిన ఇరుప చుట్టుల పుట్టి 52 మొదలు 55 రూపాయలు. ఉక్కు రేకులు పుట్టి 52 రూ; జింకు రేకులు బజారులో దొరకుటలేదు. సరకులు కలవరవు. రాగిరేకులు పుట్టి రూ 375, అంత యెక్కువ వ్యాపారము జరుగుటలేదు.

పంచదార.

కాకలవినంత పంచదార నిలకయున్నది. అందుచేత ధర ఎక్కువగ పెరుగుటలేదు. ఇప్పుడు సంచి రూ 88-8 లు ధరయున్నది. ఇంత కంటె ధర పెరుగుటకు అవకాశములేదు.

సిమెంటు

పూర్వముకంటె ఇప్పుడు వీరి ధరలో మార్పులేదు. ఎస్.ఎస్.ఎస్.ఎస్. సిమెంటు కంపెనీవారి చేతిమార్కు వీసా ద 12-8 లు. బరమామార్కు ద 12-8, పోర్టులండు సిమెంటు లీ ద 12-8; ఇన్స్టాన్ ద 12-8; ఇతర రకము ఇంగ్లీషు మార్కు ద 11-8; చెన్నై పురి (ఇంజనూరు) ద 11-8; జెన్సాక్స్ సిమెంటు ద 11-4; జపాన్ సిమెంటు వీసా ద 10.

ప్రత్తి.

ధర పూర్వములేదనే యున్నది. ద 145 కి తగ్గుచున్నది. హెచ్చుచున్నది. కాని వ్యాపార మేమియు జరుగలేదు. కాకి నాద ఆ ప్రాంతముల ప్రత్తి ద 125 లకు విక్రయించేవారు న్నారు. కాని కొనేవారు లేరు.

చర్మములు

బాగుచేసిన మేక చర్మముల సప్లయ చాల తక్కువగ నున్నది. ధరలో మార్పులేదు. గొర్రె చర్మములు చతురక నున్నవి.

గింజలు

ఆముదాలు రూ 10-4; నూనె రూ 8-1; బెల్లము బాగానే వచ్చినది. ఉత్తర సర్కారులలో బెల్లము పుష్కలముగా అయినది. పేకునగలు రూ 2-1/2; మార్నెట్సు కర్తలు సరకును కొనుటలేదు.

నేటి తంత్రీవార్తలలో నొక్కచాని ననుసరించి బొంబాయిలో నీ డీసెంబరు మాసమున మహమ్మదీయ సంఘసమావేశము కావచ్చు ననియు కాకూడ దనియు హోరాహోరిగ బోరాడుకొనుచుండిన ఇరువక్షములకును సంధిసమకూర నమావేశమునకు మార్గమేర్పడినదని విరుటకుమిక్కిలి సంతసింపుచున్నాము. రాజధాని గవర్నరుగారగు విల్లింగ్టను ప్రభువుగారు జోక్యము కలుగజేసికొని తీవ్రమును సమమింపజేసి యుండుట వారియకార్యమునకు మరయుక సిద్ధమగుచు యలరారుచున్నది. సద్ధి జరుగునప్పుడు సర్. ఆర్చిబిషాపు గారును హైదరాబాదుండిరని విరుటచే వారి బలవత్తర ప్రయత్నముచే బొంబాయి మహమ్మదీయులకు వైకృత్యము సమకూరిన దని యాహింపవలసి యున్నాము. అంతే కాక వికృత్యమునకు జేయబడిన పత్తులు గమనింప దగి యున్నవి. బొంబాయిలో సర్వ ఇండియా మహమ్మదీయ సంఘపు సమావేశము జరుగవచ్చును. అచ్చట రాజభక్తి తీర్మానమును, ప్లాండ్డింగ్ ప్రభువు గారికి నియమితకాలము పెంపుచేయుటకు ప్రార్థనయు వివరింపబడవలెను. సమావేశమువారు ఉత్తమమధురేని ఇండియా క్రికముందు చెందతగిన స్వాతంత్ర్యములను గురించి మహమ్మదీయుల లాభము చెడకుండ ఇతర రాజకీయ సాధుములతో సంప్రతించి కొనుటకు సుఖసంఘము నేర్పరుడవచ్చును. ఆ ఉపసంఘము వారు మరెముక సర్వ ఇండియా సమావేశ, సమయమున తాము చేసిన కార్యములను గురించి నివేదింపవలసి యుండును. సమావేశ పక్షమువారు

బొంబాయిలో జరుగవలసిన సమావేశమున - నింత కంటెను నెంతో విశేష కార్యము చేయవలయునను తలంపుతో నుండి రని మే మనుకొనజాలము. ఇంకను కొన్ని చిల్లర తీర్మానముల నేమైన విచుర్చింప నాలోచించి యున్న నాలోచించి యుండ వచ్చును. కాని అవి వదిలిపోవుటచే కలిగిన నష్టము కూడ అంత హెచ్చుగా నుండదనియే మా నమ్మకము. మహమ్మదీయ సమావేశమును శీఘ్రమున మహమ్మదీయ సమావేశము ననుమన గాక యని గట్టి నడుగు చూపినవారును నందరును తలంచిన తలంపొక్కటియే గలదు. ఏరీతి నైనను దేశీయ మహాసభ యొక్కయు మహమ్మదీయ సమావేశము యొక్కయు ప్రతినిధులు కలిసి కొనుటకు మార్గమేర్పడి సుప్రతిమ కొనుటకు సమయము దొరికి హైందవభూమి భవిష్యత్తును నిర్ణయించుటలో సైకకంఠ్యముగా ప్రవర్తించుటకు ననుకూలము చక్కన చాలు ననియే దేశ హితు తెల్లరును నాలోచించు చుండిరి. ఇతర రాజకీయ సంఘములవారిలో సుప్రతిమకొని పని చేయుటకు నునసంఘమును నేర్పరచుటకు స్వాతంత్ర్యము కల్గినవిధమ మహమ్మదీయ సంఘసమావేశము తులంపును సఫలముచేసి కొనవచ్చునట్లుకు సంతోషము లేదు. ఇట్టి యవకాశము బొంబాయి గవర్నరు గారి సుకృత్యో, బంధియుగా ననుమతితో, కల్పించబడిన దగుటచేత నా ప్రభుత్వమువారికిని హిందూ మహమ్మదీయ నాయకుల సమీకృత్యాలోచనలచే కొంతకు కొంత ఫలముకలుగనచ్చినను నమ్మకముకలదనుట తోచుచున్నది. కావున విమోచనముకి ననుగుణిష్ట లగు హిందూ మహమ్మదీయ సోదరులు కలిగిన సందర్భమును వ్యవహారిక దృష్టియనుకూలము నుపయోగించు కొని రెండు సంతానములను చేరినంగాని విరూణము కాజాలని భవిష్యత్తుల నెవ్వరాజ్యహర్యమునకు బునాదులు వైచి అంగ్రహామ్యాజ్య సంతోషోపాయదత్తులగు నాంగ్ల ప్రజాప్రతినిధులను నీచుహహర్మ్యోపకమోత్సవ మొనర్చ నాహ్వానింతురు గాక యని యెవరు చూచుచున్నాము.

దేశభాషలు - హార్డింజి ప్రభువుగారు

దేశభాషలును పట్టణములలో హార్డింజి ప్రభువుగారు ప్రజాసౌఖ్య ప్రతిపాదకులు నైట్టికో ఉత్తమోత్సవములు జరిపినారు. అందులో లాహోరునందలి కుచిత్వా కళాశాల యొక్క కలదు. ఇట్టి కళాశాల ఒక ఇండియాలోనేకాక తూర్పుదేశములలో నెచ్చటను లేనట్లు నాకొనబడి యున్నది. ఇందుకు కారణములు లేకపోలేదు. రాజకీయ గారు చెప్పినట్లు పంజాబు కుచువులకు గుట్టులులను పేరే నది. ఎర్లులు, డిప్యూటీ, ఆఫీసర్లు, గుట్టులులు, కంచరగాడిదలు ఈరాష్ట్రమున పుష్కలములు. దక్షిణములను అధిదేశములగుండి యధ్యక్షులకు గుట్టులులను మందలు మందలుగా తీసికొనిపోవుచున్న కుచువుల కాలేదు. ఒక్క ఏర్పాటు ననుసరించి సంవత్సరమునకు 1800 వందల గుర్రపుట్టలు పుట్టుచున్నట్లు ఆ ఏర్పాటుకొండ ఒకటి కంటే సంవత్సరములలో దక్షిణ చీనాబు అధిదేశములో సంవత్సరమునకు మొదలగాడిదలు నిర్దము కాగలవట! ఇట్టి ప్రదేశములో ఉత్తములకు ఇతిత్వాకళాశాల యందుట యద్భుతముకాదు. ఆయిన ము యొక్కటి మాత్రము దేశీ అంగ్లరామోదించుగు హైందవులకు ఆద్యుతముగా దోచకమునకు ఈ కళాశాలలో విద్యాభ్యాసమున ముఖ్య భాగమున నున్నది. దేశీ భాష మూలకముగా బరిసోపుచున్నది. కట్టి పరిష్కారము దాటినవిధం అంగ్లభాష నుండుననున్నది. కావున హార్డింజి ప్రభువు. ఒక్క కావునము చెప్పరాదు పశుచికిత్సకళాశాలలో నేర్పనవిశేషకావున, శరీరకావున రసాయనకావున వైద్యకావున నన్నియు నుండగలవు. ఇన్నిటి కట్టినట్లుతరుకు దేశభాషను నేర్చుచున్నారట! ఇదివెద్దవెంత, ఇంతకంటేను వెద్దవెంత ముయొక్కటి మాయంగ్ల భాషా కోవిదమాత్రుని శిరమున పడెనన్నది. హార్డింజి ప్రభు

వుగారికి దేశభాషాధారకబోధ జరుగుచున్నదని విచారకు సంకోచించినారు. ఇంతేకాదు. దేశభాషాధారముగా బోధ జరుగలేదా అంగ్లము ఆధారముగా బోధ జరుగలేదా యనువిషయమున విభేదము బున్నకొకేర్పాటు హార్డింజి ప్రభువుగారు ఆకళాశాలలో ననుసరించిన మార్గము విశేషములేదు. కాదగునా గుండరవియభిప్రాయ మిచ్చినారు. పరిపక్వ పరిశీలకులకట్టి పశుచికిత్సకు తగి యందువారు నాకావ్యత్వ నిజానమును మారకొనటకు కాలముగాని ఓర్పుగాని కలబాదుగా నుండరనియే దేశభాషా ప్రభువుగారు తొమ్మిది పదితొమ్మిది కావున నేర్చుకొనుట కంటే తమభాషలోనే చెప్పబడినదానితెలిసికొనుట మిక్కిలి కులభవముగా నుండవలసినదనియే విశ్వముగా బల్కినారు. కనుచిత్వాకావునముక పరిపక్వమున కట్టి కావ్యత్వని అన్నకావునములకు పదికి రాకపోదు. కావున హార్డింజి ప్రభువుగారు యోగము నున్నది. దేశభాషా మూలక బోధ బాధింపనున్నది నచ్చిపోయినది. వింతలవై వింతల సుభవించు అంగ్లభాషాప్రాధు లేకుండునా?

చేబల్లెనుగారి అద్భుతవృత్తి.

వి.సి.ఎస్.న హార్డింజిచేసి ఉద్యోగములను వియమించుటకు నేర్పరచుటకు ఉపసంఘమున హైందవ ప్రతినిధి యందువారు మేదివిధం కొకపర్యాయము ఈవిషయము గురించిప్రాచీనము ప్రశ్న చేసెట మంచనముల సురించు కొనగలరు. ఈప్రశ్న కామస్మరణలో చర్చాకారముగా గు కడదిన తొమ్మిదవతేదీన నడుగుబారెరి. మన ఇండియా కార్యదర్శిగారు చేబల్లె ప్రతినిధి మిచ్చుటలో చూపిన ప్రతిభ సామాన్యమాత్రమున నుబంధించినదిగాదు. అదేవిధ ప్రశ్నలు ఇచ్చిన ప్రతినిధులను రెండింటిలో పుచ్చుట యొక్కయు ఇండియా కార్యదర్శిగారియొక్కయు హృదయములు రెండును అంతే ప్రతిఫలములగుట కానవచ్చుచున్నది. ఈవిధంతమగువరులకు ఉపసంఘము అవసరముకాదట! ఏమి నిమిత్తముననుమలుచేసవలసివచ్చునో ఆసక్తినికలు ఇంకను బాగుగా తెలియవలయు ఉపసంఘమిట్టి యధిగ్రహించుట యెవ్వరికిని లాభకారి కాదట! ఈజనాబున కేమియర్థము చేసి కొనవలెనో మాకు తెలియక యున్నది. తరిసితు లేమికాగలవు. హైందవప్రతినిధి యుండరాని పరిస్థితికాగలదా? ఇట్టియూహలైన నెవమిచ్చుట ఇల్లెతలమున న్యామన? విశేషమా? హైందవభూమియంతయు యాధానంతరము పరిస్థితులు మార సామాన్యమున గోచరము లేమన కలుగునని ఎవరుచూచుచుండ హైందవభూమిలోని యాద్యోగములను మనములను నియమించు ఉపసంఘము హైందవప్రతినిధి యుండకూడరాని సమయ మేర్పడవచ్చునని తోచింపజేయు కార్యదర్శి మూడవప్రతినిధి కలబాదలి ఎవ్వరొకరు? హైందవభూమి అంగ్ల హృదయము నెరిగినదిగాని ఈయొక్కయి మాటలను నలక్ష్య భావమున బాదగలదు వ్యక్తి నిద్యకముతో బాటియొక్క యభిప్రాయములను నిర్ణయించునెడల సంత సమన్వయమో చేబల్లెగా రాలొందిరా? ఇట్టి యద్భుతవృత్తి భావము నెలాకో మారినకొ కార్యదర్శిగా నిడియున్నాడు. హార్డింజి ప్రభువుల బోధించాడు మరెయొక్క డా గ్లభూమిలో హైందవవిషయ విచారణకు దోకజాలదా?

వీరస్వరూపి రామస్వామినాయుడు వి.ఎమ్.సి.

కులేనాథ రామస్వామినాయుడు వి.ఎమ్.సి., మూడవ స్వామివర్మ వైరము 22-వ పటాలమునకు కేరవాడు ఇతను మెనెపాటేయగా బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవత్తుమున యాధ్యక్షు చేసి కులభవము మొదలుకు బయలుదేరిపోయెను. కాట్ ఆల్-ఆమీరా అనుస్థానమున కడచిన నెప్తులకు 28-వ తేదీన ఈతడు పూర్ణ శాస్త్రము స్వక్రమయ్యెను. ఇర్పదీక్ష బయలు పడియెను. ఈ యాజమాన్య నిర్ణయ భలులను నడుపుచు క్షేమమునైకి కనమునైప్పుట ఈతనికి గాయముకలిగెను. వెదలి రావలసివెది, గాయమును చూచుచేసికొనవచ్చునని ఈతనిని ఆపబోగా ఆపబోయినవారిని త్రొక్కివేసికొనవేళమున నుండు పది సుకురాంగమున తొమ్మిది యెండు కార్యమున బోయినా దయ్యెను. నేజోస్థానములకు మృత్యువన జూరవేసు. ఈతని కయ్యని చేరుకన్నకు నిమి లక్ష్యపెట్టెదాయె. తత్ఫల మింతకి చిరక్రియెండు - మొదటితరగతి గౌరవ మితనికి చేసి పురుషులయారు ఈతనిభాగ్య పలచే ఆగౌరవమునకు వెదగల సమర్థులైన ఆ మన విచ్చుట్లు తీర్పించినారు. నాయకు గాగ అగ్రుతుల యశస్సును అనుమనరించి సుపా నిందినారటకు సందియములేదు.

స్థానిక వార్తలు

హైకోర్టు సెలవులు. - క్రీస్తుపండుగకుగాను హైకోర్టు డిసెంబరు 23-వ తారీఖున మాయబడి 1901-వ సం॥ జనవరి 3-వ తారీఖున తెరువబడును.

కారడూ సంగీత సభ తీరువల్లి క్షేణి: - రేపు సాయంకాలము 4 గం॥ తిరువల్లి క్షేణి సెం 81-82 వీర రామన మొదలివీధి కారడూలో బెంగళూరి తాయి పాట కచ్చేరి జరుగును.

వేదాంత ఉదన్యాసము. - రేపు ఉదయము 8 గం॥ జార్జి టవున ప్రాగ్జీవు యూనియను పాఠశాల భవనములో పచ్చయప్ప కళాశాలలో ఉపాధ్యక్షులగు బ్రహ్మ శ్రీ పండిత యం- లక్ష్మణమూరిగారు శ్రీభాగవతములో 10-వ స్కంధమును గురించి ఉపన్యాసించుదురు.

వై. యం. సి. ఏ. - రేపు సాయంకాలము 4 గం॥ వై. యం. సి. ఏ. భవనమున జనరలు ఆకుతల్లిలో రెసి డెటు మెడికలు ఆఫీసరు క్యాప్టెన్ ఎ. జె. హెచ్ రసలు యం- డి. వి. యం- యన్ గారు "యాక్షన్ వైద్యవేద" యను విషయము గురించి ఉపన్యాసించుదురు.

చెన్నపురి ద్రావిడసంఘము. - రేపు సాయం కాలము 6 గం॥ తిరువల్లి క్షేణి సెం 48 విగ్నప్రీటులో సంఘ పునదిలమున యం. యస్. పూర్ణలింగంపిళ్ళే బి. ఏ, యల్. డి. గారు "చెల్లాలతక దాగిదడకని కొమలు"నుగురించి ఉపన్యాసించుదురు.

చెన్నపురి సుగణవిలాససభ: - సేటి సాయం కాలము 5-80 గంటలకు విక్టోరియా క్లబ్బులో ఈసభ వారు పి. సంబంధ మొదలియారు బి. ఏ, బి. ఎల్., గారిచే రచించబడిన "గోల్డెన్ డెట్టు" అను నాటకమును ఆరభమున బ్రదికెను.

చెన్నపురి యన్. జి. సి. ఏ. జంతుప్రదర్శనము. - ఐచ్చే జనవరి 3-వ తేదీ కిరవాగడ సాయంకాలము 8 గం॥ సంభానా గోష్ఠిలో శ్రీ గజ్జెరు గారి యొక్కయు శ్రీ నెంటుండు ప్రభుగారి యొక్కయు యాధిపత్యము క్రింద ఈ ప్రదర్శనము జరుగును.

రాణితోట వేదశిలారోజులలో ఒక తెుంగరి పోష్టాఫీసు - రాణితోట వేదశిలలో నవట అప్పటి చట్టుకు ఒకప్రత్యేక పోష్టాఫీసు ఏర్పాటుజేపబడినది. అచ్చట కేంద్రీయ వర్తమానములనుగూడ నీయవచ్చును సెంట్రు బ్యాంకి పనిమాత్రము జరుగను.

మహాజనోప కారసంఘము. - రేపు సాయం కాలము 5-80 గంటలకు చూళి చెంబ్యరాయనాయకర్ ప్రెమరేపాఠశాలయందు పచ్చయప్ప కళాశాలలో అవసండి తులగు సీ ఆర్ గోవిందరాజ మొదలియారు అవగళుగారు మనము చేయవలసిన భర్యమును గురించి పంచులను ఉపన్యాసించురు. కనుచర సేన మొదలియారుగారు అధ్యక్షతన పోించుదురు.

వైశ్య స్నాతకులకు విందు. - ఈసం 15-వ తేదీ చెన్నపురి గోవిందస్వామయకు విధియండు శ్రీ కన్యకాపర మేష్టరీ సభియలో ఆర్య వైశ్య మహా సభయ వైశ్య స్నాతకులకు విందు జేయండురు. లెక్కిన విషయము కార్యదర్శులగు యస్- కుబ్జిహ్యాయు లెక్కి- ఏ గాకిగాని, తేక చల్లా- గురుస్వామి నెట్టి- ఏ- బి. ఎల్. - గారిగాని చాగిసి తెలిసి కొనవచ్చును.

లాకొలేజి సాంవత్సరికోత్సవము: - రాబోవు జనవరి అంక్యుము ఈ కళాశాలాప్రస్తుతపు విద్యార్థులను పాఠ విద్యార్థులను జేరి సాంవత్సరికోత్సవము జరపుదురు. ఇందలో జే-గోడవారు 2 వందలకు లెక్కకలేక కార్యదర్శులగు హైకోర్టు వక్టీలు టి. వి. చుద్రిక్ష్ణ అయ్యరుగారికి గాని సి. వి. కృష్ణఅయ్యరు గారికిగాని పంపవలసివెది. లెక్కిన విషయములు తెలియగో- పాఠ విద్యార్థులు నాలుగు మూల ముగ తెలిసికొనవచ్చును.

క్రీడావార్తలు: - ఇంటర్ కల్లిజియట్ ఫుడ్ పాల్ నిన్న 9 వ తేదీ గురువారము సాయంకాలము రాజధాని కళాశాలా క్రీడాభూమియందు, క్రైస్తవ కళాశాలయ కల్లికళాశాలయను జరిగిన ఆటలో ఇరు కేటెలును సమానంగా ముగిసి. ఇంటర్ కల్లిజియట్ హాకీ: - నిన్న 9వ తేదీ సాయంకాలము వ్యాయకళాశాలా క్రీడా భూమియందు పచ్చయప్ప కళాశాలయ న్యాయక కళాశాలయను జరిగిన ఆట గురిసమానముగ ముగిసెను. మెన్న సాయంకాలము వైస్ కళాశాలయ వైద్య కళాశాలయ వైద్యకళాశాలాభూమియందు ఆ.సి. వైద్యులు 2 గోలు చేసి గెలిచిరి.

బరోపా మహా సంగ్రామము

బల్లెరియనులు తలపడగ మిత్ర మండలివారు వారింతుట

మెసిడోనియాలో చలి బాధ మిక్కుటముగ నుండుట

జర్మనీల ఆహార పదార్థముల కొరత: ప్రజల యసంతృప్తి.

ఇంగ్లండు

బ్రిటిషువారి యోడలను ముంచుట.

లండను, డిశంబరు 9.—హెల్సామూరు, జరియా, గాలాండిస్ ఆదు బ్రిటిషువారి యోడలు ముంచివేయబడిన-

ఇంగ్లండులో నైపుల జేర్చుట.

లండను డిశంబరు 10:—దెబ్బ ప్రభుత్వ గారి విభాగ వారికి ముగ్గురు రెండు దినములందు విస్తారముగ నైపుల చేయబడ్డారు. వందలవృద్ధి వాన గరియమును నైపులు లో జేయట జరుగుచున్నది. జనులు విశేషముగ వచ్చియుండుట వలన ఒక్కొక్కచో వందల కొలది నైపులకు వేయవలసింది చేర్చుకొనవలసి వచ్చెను. అయినప్పటికిని ఉద్యోగి యు తింకన నైపులు గావలయునని చెప్పుచున్నారు.

వర్షము.

లండను డిశంబరు 10.—సిడ్నీ—తరుణుల వాన గురియుట వంటలకు చాలవట్టు కుతకరించినది.

క్వీన్సులాండు ఉన్నత రాజ్యాంగ సభ.

లండను డిశంబరు 10:—లైన్ బేక్- నై సభ మరల సంబంధమున వచ్చినది. దాని నెల్లీతమున నని సభ్యులలో 28 రు వోటునిచ్చిరి. మార్గమున మియలకు కృతీరేకించిరి.

హాప్ వెల్ నగరము తగులబడుట.

లండను, డిశంబరు 10 —రిచమండ్ (కర్ణాటక)—హాప్ వెల్ నగరమునందు అగ్ని పాలయ్యెను. ఇచ్చట మందు గుండు యంత్రకాలము కలవు. కాని ఈయంత్రకాలము కపా యము కలుగలేదు. కట్టలవాగుకు సహాయమునందు గవర్నరుగారు నైపులబంపిరి. ఈయంత్రకాలముకడ ప్రేయకు వస్తువు లతో నికవురు పురుషులు దిగుగుయించిరి. వీరిని నైపులు అరెస్టుచేసిరి. వీరు జర్మనీవారి ఏతెట్టు అరెస్టుకొనుచున్నారు.

ఆస్కీయ మంత్రాగారు.

లండను డిశంబరు 10:—నిన్నటి సాయంత్రమున నంత్రాగారు శ్రీచక్ర గ్రామంలో చాలకాలము ముచ్చటించిరి.

ఆర్థిక చట్టము.

లండను డిశంబరు 9:—చార్లెస్ టెంట్ల ప్రిజల సభలో నీ చట్టము మూడవసారి చదువబడినది.

ఫ్రాన్సు

మిత్రమండలి వైమానిక సాహసకృత్యము.

లండను, డిశంబరు 9:—కాతానరణము కోచనీయముగ నుండుటలన వైమానికకృత్యము లంతగా జరుగుటలేదు. కాని మన వైమానికులు కొంతకని చేసిరి. ఆరాసునకు దక్షిణమున జరిగినయుగ స్వల్పకాల్య ఫలితముగ మనవారిక జర్మనీయ కండకమున బల్లెరియ లోనున్న వారివైని బాంబుల విసిరి నిర్విఘ్నముగ వెనుకకువచ్చిరి. 56 తేదీని ఫిగూయనకు పడమట మన మొకమందుగనిని ప్రేల్చిమి. నిన్నటిదినమున గిలెంకి కర్ణ క్రతువులు మందుగనిని ప్రేల్చగా మనవారిద్దరు పూడి పోయిరి కాని వీరి బయటికి దీసిలిమి అని ఫ్రాన్సులోని ముఖ్య కార్యస్థానములనుండి వార్త వచ్చెను.

ఫ్రాన్సులోని పోరాటము.

లండను డిశంబరు 10:—5 తేదీని కోధనమిత్రము రెండు విమానములు పోయి యుండెను. ఇవి మరలి రాలేదు. శత్రుగొండకముల గోడలను ముండ్లపీగల దడులను ఫిరంగి ప్రయోగమున భస్మము చేయుచున్నాము. పిల్చెకొనద్దనున్న శత్రుస్థానములమీద ఫిరంగుల బ్రయోగించగా 3 తేదీ

శత్రువులు ఇచ్చెనుమీదను లిలి ట్లైట్ బామునకు ఫిరంగుల బ్రయోగించి నష్టమును కలుగజేసిరి. అని ఫ్రాన్సులో బ్రిటి షువారి మూలకార్యస్థానములనుండి తెలియవచ్చుచున్నది.

పరామవారి ప్రకటనము.

లండను డిశంబరు 10:—పేరిస్—పశ్చిమరంగమున చాలవోట్ల ఎడతెగని ఫిరంగిదళ ముద్దమునడచెను. మూతూర్పు రంగమున పెక్కువోట్ల బల్లరులు మాట్టి గలిసిరి. కాని వారెల్లవలన కరాబులు ముది అధికమగునష్టముల పడసిరి గా దెవకర్ణ వర్షాయనవంతెన ముఖద్వారమున పోరాటముజరుగు చున్నది.

యమ్య

జర్మనీయుల విమానము ఎల్లువడుట.

లండను డిశంబరు 9:—జర్మనీయుల పెద్దవిమాన మొకటి యంజనులు పాడగుటచే యమ్యవారి కిదిరములందు దిగెను. వైమానికులలో కొక కర్నలుండెను. ఈతడు పట్టు దలతో నిశోధించిన తరువాత లొంగెను. తన విమానపుత్రము లను కర్నలు ముంగి నేయుటకు బ్రయత్నించెనుగాని పాధ్యము కానియలేదు. అని ద్వీకమునుండి తెలిపవచ్చెను.

మిత్రమండలి నైనిక క్రతినిధులు.

లండను డిశంబరు 9:—వెల్స్ గ్రామ—ఫ్రెంచివారి కర్నలు ముంగి గారి యధ్యక్షతకొండ బ్రిటిషు ఫ్రెంచి నైనిక క్రతినిధు లిచ్చటికి వచ్చిరి.

వైఫను జ్వరము, రక్తగహాని.

లండను డిశంబరు 10:—రీగా యధ్యరంగముననున్న జర్మనునైనికులు వైరోగములచే బాధపడుచుండిరి. ఇందు మూలమున కొన్ని కండకములు ఖాళీఅయినవి తెగినదట్లు, ఆహారము లేకపోవుటచే నీజబ్బులు కలిగినవి.

ఇటలీ

ఇటలీవారి ప్రకటనము.

లండను, డిశంబరు 10:—రోము—మాంటినిరో రంగ మున రోడియన్లకం క్రియంనున్న మా కండకముల లోనికి శత్రువులు ముంచుచున్న నొచ్చుకొనిరి. కాని తక్షణమే తిరిమివేయబడిరి. కార్లెయె పర్వత శిఖరములయందు శత్రు వుల రక్షణస్థానముల ముట్టడించి 80 కుసాకులు మున్నగు ఆయుధసాముగని బట్టుకొంటిమి. మాంటికోన్ మిషెలిద్ద జరుపబడిన యుద్ధ కార్యములయందు మేము 71 రు శత్రునైని కుల కైదీలుగ గొంటిమి ఇటలీవారు ప్రకటించిరి.

మాంటిగ్రో ప్రకటనము.

లండను డిశంబరు 10:—దురాకోనై నిన్న ఇటలీ వారి బాయబాన్ స్థానమునై ఆస్ట్రీయావారి యుద్ధనాకలు ఫిరంగుల కాల్పనవి మాంటిగ్రో దొరతనమువారు ప్రయంించిరి. మాంటిగ్రోను ఆస్ట్రీయ ప్రజలయొక్క వర్తకనాకలు పెక్కులు ముంచివేయబడినవి.

సర్వీయా

బాల్కనులలోని పరిస్థితి.

లండను డిశంబరు 9:—బాల్కనులలోనున్న మిత్ర మండలిగూర్చి స్వల్పముగ తెలియవచ్చుచున్నది. ఈ స్వల్ప ముగ తెలిసినదానివలన బ్రిటిషువారు డోయరాక్ సరస్సున కు తరమునందున ఈకాన్యమునందు నున్నట్లును, వీరికి తెలిపల వార్తానుకట పడమట ఫ్రెంచివారున్నట్లును తెలియచున్నది. ఫ్రెంచివారు డెమిరాపు కనమున జేరియున్నారు. ఈకనుకు ప్రస్తుతము బల్లెరియావారు మనవైపునున్న ప్రదేశ మునకు 20 లేక 30 మైళ్లు దూరముండును. బల్లెరియావారు

మనవైపునున్న పూర్వము ఫిరంగులను స్వల్పకాలమువరకే ప్రయోగించిరి వీరిఫిరంగిస్థానములను మనవైమానికులు గనిపెట్టిరి. ప్రతి కారముగ బ్రిటిషువారును ఫ్రెంచివారును ఫిరంగుల బ్రయోగించి బల్లెరియావారిఫిరంగుల భస్మముచేసిరి. శత్రు కిరణములందు గండరగోళము కలిగెను మిత్రమండలి శత్రువుల పై బడుట కాలోచించియుండినట్లు యున మిత్రమండలివారానముననున వైబడియుండును సర్వీయావారు మాంటిగ్రో ఆస్ట్రీయా యెపిరిస్ కనభూములందు వెల్లొచ్చెనై యుండుటవలన బల్లెరియావారు బ్రిటిషువారి కొత్తిడిగలిగింతునని యను కొనుచున్నారు.

సర్వీయా నైపుములు.

వెనకబోవుచున్న సర్వీయా నైపుములు ఓట్రిడా సరస్సుయొక్క తూర్పుతీరమునబుట్టి యెపిరునుజేరెను. ఈ నైపుమునందలి విశేషభాగ మాస్ట్రీయాలో బాగుకొనెను. ఆంగ్లేయులును ఫ్రెంచివారును సర్వీయావారి కంపెనీ సరఫరా లు కొలదినియులక్రిందటనే ఆస్ట్రీయాచేరెను. అని సర్వీయా కానుండి యిటీల డెలియనవచ్చెను.

ఫ్రెంచి సేనానుభులు.

ఫ్రెంచి సేనానుభులను పోరాటము నానాటికి చూపుచున్నది బల్లెరియావారు ఫ్రెంచివారిమీదికి నైపుముల సను కూర్చున్నట్లు. మూలస్థానమునకు గమికముగ నుండునట్లుల మిత్రమండలి మరీకొన్ని కండకముల తయారజేయుచున్నారు.

శీతకాల దుస్సహ బాధలు.

లండను డిశంబరు 9:—కానోకాలో బ్రిటిషు సహాయ నైపులు చాలమంది యున్నారు. బ్రిటిషువారికిది చలియ ముగ వచ్చుది. కాని రాకపోకలకు చిక్క. వాతావరణము బాగుండలేదు. చలి విశేషముగ వచ్చుది. మాసిడోనియాలోని బ్రిటిషువారి ముఖ్యకార్యస్థానములందున్న రైటువిలేజుకు దిట్లు వ్రాయుచున్నారు. ఫ్రెంచివారి నైపులయమున వోరోగివోక్కను తెట్టిన తడినల్లసీసా రెల్లవాడుకి గడ్డ కట్టియుండెను. లోకలి రెల్లవార్లము గడ్డకట్టి గుడ్డు కలి పోవును. చిస్తలో వడ్డించిన గ్రుడ్డుముక్కయు గడ్డకట్టును. షేలాలోని వీరా పేరుకొనెను. ఒకప్పు శిరువాగులవాడును రెండుకండకములు సహితమున నుండిగాని చలిబాధచేత పోరాడుట ముంజేసిరి. శివోష్టపరిమిని దెబ్బయంత్రము 29డిగ్రీలు చూపెను. ఇంచులకు పోడు గాతీయు వికటయండె ను. కాళ్లు కొంకరలు పోవుటవలన వనేపలు వచ్చెను.

గ్రీసు

గ్రీసు బల్లెరియా రాయ బారము.

లండను డిశంబరు 10:—ఎథెన్స్-స్వల్పములోని మాసి డోనియాలో బల్లెరియావారు స్వాధీకరముగొనినగ్రీకు పాత కాలమున దేవాలయములను లిగి తెరచువిషయమున గాయ బారములు తృప్తికరముగనడచుచున్నవి. బల్లెరియానుండికాయ ధాన్యములు వచ్చుట కిట్లుగి యేమియు నుండవని గ్రీకుప్రతిక లు నుడువు చున్నవి.

యమ్య ఇటలీయ వారు వారములు.

యమ్య ఇటలీయ వారు మంత్రము యం. స్కాతాడిన్ గారితో ముచ్చటించిరి. ఆంగ్ల ఫ్రెంచి నైపుముల విషయమున తరు రక్షణవిధానములజేయు విషయమై ఇదివరలో మిత్రమం డలి యడిగినవరకులను వీరుకూడ యడుగుచున్నట్లు ప్రకట.

ఆస్ట్రీలియా

ఆస్ట్రీలియావారి యుద్ధఖర్చు.

లండను, డిశంబరు 9:—దిస్మీక్-1916 సంవత్సర మునందు యుద్ధము కొరకు 5 కొట్లపైగా ఖర్చునవని చూపుచుగారు చెప్పిరి.

ఆస్ట్రీలియాలో రొట్టె.

లండను, డిశంబరు 9:—సిడ్నీ—దొరతనమువారే రొట్టెలను చేసి అమ్ముటకు స్టేటులేబరుకక్షీవారు సమ్మతించిరి- ఈపనిచేయుటకు 6 లక్షల పాము ఖర్చునను.

ఆఫ్రికా

గాయములు దినిన న్యూజిలాండు సైనికులు.

లండను, డిశంబరు 9:—కేల్లబుక్-గాయములు తిన్నట్టి యుగించెను స్వస్థత గానున్నట్టియు న్యూజిలాండు సైనికులు 180 మంది స్వతేమునకు బోవుచు నిప్పటికిరచ్చిరి-

ఒక వింక తీర్పు :— ఆమెకా సంయుక్త రాజ్యవలలో న్యూజెరిను అను నొకచిన్న రాజ్యము గలది. అక్కడ నొకనికి మూడు నెలల కలసిపిల్లలు గలరు. ఒక మగ శిశువును ఒక ఆడ శిశువును. ఆ పిల్లలకు పాలదేవ్వా కొని తీసికొనివచ్చి పాలుపోగును. ఆపాలతో వినుపదాగి పేడియో కలిసియుండెను. అందువలన శిశువులిద్దరును రెండుగంటలకాలమునా మరణించిరి. అందుచేత కంపెనీవారిమీద కేసు చేసిరి. ఇదీ కంపెనీవారిమీదనే నేర మారోపణచేసి నష్టభరితరమునకై, మిశువు చనిపోవుట ఆడశిశువుచనిపోవుటకంటె నెక్కుడు నష్టమనితలచి మగశిశువుకై 2000 పౌనులును ఆడశిశువునకై 100 పౌనులును ఇ యాగ న ల యు న ని తీర్పు చేసెను. ఈ వింక తీర్పు నచటి స్త్రీప్రాకృతవ్రాదినలు నంభయవాడు చచ్చించిరి- స్త్రీలు ప్రజాభివృద్ధికి కారణమని కొందరును, తలిదండ్రులకు కష్టదశలో కుమారులకంటె కుమార్తెయొక్కరసహాయముచేయుదురు కాన ఆడశిశువుకై యెక్కువైన నష్టమిప్పించవలయునని కొందరును, స్త్రీలు పురుషులు సమాముకాన సమానముగానే నష్టమిప్పించవలయునని కొందరును వాదించి- న్యాయస్థానమువారు పురుషులకంటె పురుషులయందెక్కువమిచ్చినానము గనబరచిరిని కొందరు నడిచిరి-

Punjab.

Punjab Association's Resolution.

LAHORE, December 10.
The Punjab Association under the Presidency of the Editor of the "OBSERVER" passed Resolutions on Wednesday last, offering a cordial welcome to His Excellency the Viceroy, expressing gratification at the response to the Punjab Armoured Fund and urging the desirability of the formation of an All-India Press Association to safeguard the liberty and the interest of the press.

The Afternoon Functions.

LAHORE, December 9.
The afternoon functions in connection with the Viceroy's visit consisted of a garden party by the Punjab Chiefs Association on the grounds of the Chiefs College, Lahore, at 4-30 P. M. Police and military bands played and the function passed off most successfully, the spacious lawn being beautifully decorated for the occasion.

South India

The Pudukottah Representative Assembly.
His Highness Thanked.

PUDUKOTTAI, December 11.
The reading of the address over, Mr. G. Sundarasa Sastriar addressed the following words of thanks. He observed that it must be a source of pride and pleasure for His Highness to have inaugurated that Assembly when it had not struck that eminent statesman Sir A. Seshu Sastri. Being thus the parent of that Popular Assembly His Highness naturally evinced such parental solicitude in its development by enlarging its franchise and widening its scope. He continued:— On the happy occasion of your return to the State with the Ranees, Your Highness announced the increase in the elective seats by raising the number from 19 to 25. More valued than any of these gifts for the association of the people with the administration is your gift to us of a mother in the person of the Ranees who promises to release in herself the hopes of your subjects. This is not the occasion for me to enumerate the blessings of Your Highness's rule, but I hope in common with other members of this Assembly and of the public at large that the many blessings which Your Highness has already granted will continue to multiply to be acknowledged by your subjects at the Golden and Diamond Jubilees of your reign and of your marriage. We are always ready to represent the views of the people on administrative questions and we welcome such opportunities of service.

His Highness then thanked the Assembly for their good wishes to the Ranees and himself and complimented Mr. Sastriar on the choice language he employed in conveying their acknowledgements. He said that it was gratifying that they appreciated the efforts made to enlarge the elective element and the freedom of discussion. His Highness in conclusion wished the institution a career of growing usefulness. Three cheers were then proposed to their Highnesses which were enthusiastically given the whole audience standing. His Highness in turn proposed three cheers to His Majesty after which he with his consort left for the Palace. The proceedings were then resumed and at the suggestion of Mr. Burn they were conducted in Tamil.

BRIEF TELEGRAMS.

Mr. M. K. Gandhi is visiting different places in Kathiawar for collecting funds for the Gokhale Memorial.

A Communiqué mentions that in the north of Arras a curtain of fire stopped the German attack, west of the hill 140 in Vimy Crest.

The Sessions Judge of Faridpur convicted one Purna Chaudhary of murder by shooting one Janaki Pal with a gun over a quarrel and sentenced him to transportation for life.

A number of questions will be put at Monday's meeting of the Legislative Council, Bengal regarding the Police protection against anarchical crimes in Calcutta and famine at Bankura.

The Maharaja of Darbhanga arrived in Karachi today and was publicly welcomed with considerable pomp. The object of his visit is understood to be to promote a great Hindu religious revival.

The marriage of the sister of the Jamsaheb Ranjitsinghji of Nawargar was celebrated on the 9th instant at Jamnagar with the minor Maharajah of Jodhpur. The Agent to the Governor of Kathiawar, Mr. E. Macconochie, was present.

The installation ceremony of His Highness Maharaja Sri Vijayshimji to the gadi of Rajpipla was performed to-day by Mr. C. W. M. Hudson, Political Agent of Rawa Kantha. Nadod, the capital of the State was 'en fete.' Representatives of neighbouring Native States and smaller dignitaries of the State came there to participate in the festivities.

Latest Telegrams.

Diplomatic relations with Austria are in danger of being broken off by the United States unless the latter's urgent demands for the disavowal of the sinking of the "Asona" and any repetition thereof are complied with.

Count Bernstorff has informed Mr. Lansing that the attaches Roy Et and Von Papen will be recalled in accordance with the request of the American Government and has asked for a safe conduct to be obtained for them.

PARIS.—The Communiqué says that the Germans have been thrown back beyond the crest southward of Saint ouplet.

President Poincare to-day received Sir E. Grey and Lord Kitchener who later lunched with President Poincare and members of the Cabinet.

The War Office communiqué says that the Bulgarians on 6th instant, after heavy bombardment attacked the British westward of Lake Doiram. Small parties entered our advanced trenches but were immediately driven out with bayonet.

The Bulgarians again attacked on the 7th and their superior numbers drove the British out of their positions. The British were withdrawn under cover of darkness to a new line. Reports of the British losses have not yet been received. The British on the 8th successfully repulsed all attacks and in the evening withdrew to new position in order to conform to the general alignment.

Much German coal has arrived at Constantinople, but submarines hamper its transference elsewhere. Syria is being bared of olive and cedar trees in order to provide locomotive fuel. Bread is not always purchasable by Christians at Constantinople. Owing to the Germans requisitioning hundreds of thousands of pairs of boots £2 per pair is vainly offered.—(Pioneer Cable.)

శ్రీ చెన్నపురి గవర్నరుగారు

కుంభకోణము.

శ్రీ గవర్నరుగారు కుంభకోణమునకు 1 గం 30 నిమిషములకు విచ్చేసిరి. గవర్నరుగారు ముగ్గురు వారు శ్రీ వారికి స్వాగత మొసగిరి. ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నరుగారు గవర్నరుగారు బంగారపు దండచేసిరి. కుంభకోణమునకు నందునంతి కాలము వీరచటనే యుండును. సమ్రాట్ ప్రతిము లింగులుకై మధ్యాహ్నము నాలుగంటలకు వార్డుపురమునందలి మును సభయొనర్చబడినది. సమ్రాట్ ప్రతి సమర్పణాంతరమున వ్యవసాయక సమాజసభ్యులను పురపాలక సంఘసభ్యులను గవర్నరుగారికి వేర్వేరు సెటింగులపడిరి.

విద్యుత్తునిశంబంధము ప్రాముఖ్యత వడసిన నగరమునకు వచ్చుట లిమిటేషన్లు సంతక మొదలైన దని చెప్పిన కుంభకోణగవర్నరుగారు ప్రత్యక్షము మదరాసు వైద్యకాలానాటికొనరించిన సమాచారమును శ్రీ వారు వారల ముగుల వినివించిరి. ఆంధ్రప్రదేశ్ పురపాలకసమ్రాట్ ప్రతిమునందు విన్నవించుకొనిన యంతముల కొక్కొక్క దానికి శ్రీ వారు సమాధానము చెప్పిరి.

మరికీ కావలసిన విషయమును దొరతనమువారు జూలై 28న తేదీన జారీచేసిన లిమిటేషన్లను తీరగ నాశించించి ప్రజల కొరతను తమకు మున్నగుచు నిలుపి యుత్తరమున ముని కవకాశము కలుగ జేయించును. పాతాళనాథి ద్వారా నీటి సంపద జనుకు శ్రీ వారికి సంతక మొదలైనది. రెండవ నాటికొరకు కొరత యుగము గడులుగా ప్రచురింప బడినది. కొలది కాలమున దొరికినది నుండి వారి అనుభవ సందర్భమును. 16000 రూపము లానావలసిన ప్రజల ప్రార్థించిరి. ధనము సమృద్ధిగా కాగన రిగివిర్వాటు లాసర్పమును నీటి సంపదను వృద్ధిచేయుటకు చేయ బడుచున్న కార్యముల విస్తృతములను చూడని ప్రమాన్యుకము చెరువు మరి మృదువు ప్రయత్నము లాసర్పమునాడెను.

వైద్యకాలాలో శ్రాత్రిగ నేర్పరున బడిన వార్డును తెలుగు ప్రజలొచ్చిన ప్రార్థనము శ్రీ వారి సలహా తేనును. వైద్య కాలాభివృద్ధి నిమిత్తము ప్రజల చాల శ్రమ దీసికొనిరి. వైద్య కార్యము లెరియు క్లాసునియును, సినిమాలను గ్రేడు ఉద్యోగి నికని నియమించి వలసినదను ప్రార్థనము అంగీకరింపబడినది వచ్చు సమయము రెండు కారణములు కలవు. ఉద్యోగి కీడువలయు జీతముభారము రాష్ట్రీయ ఆశయములపై బడును ప్రస్తుతస్థితిలో నాధారము నవి భరింపలేవు. యుద్ధములమున వైద్యకాలాభివృద్ధి యుద్యోగులు ఇతరవోటు అత్యవసరమై యున్నారు.

పిల్లల కొరతను శ్రీ వారికిని ఒక వైద్యకాలము విస్తృతము నెద్యమునకు ప్రజల దొరికినమువారి సమాచారము నుపేక్షించిరి- దొరికినము వారు నిరాకరించిరి.

ఈవయసు పై తీరగ ఆలోచింపబడినది సమ్రాట్ ప్రతిమున కొరతను. ప్రజల ఉద్యమమునెడల గవర్నరుగారు రక్షికుమకు సానభూతియు ఉత్సాహమును కనుపరచిరి. కాని ప్రభుత్వము వారికి భిన్నమును ముగించుచే వారు తమచేతి సందియకాలము వచ్చును. అయినను కుంభకోణమునకు వరుసలోపల ప్రజానాయకులలో నీవిషయమును వర్ణించుచు శ్రీ వారు సెలవిచ్చిరి. కుంభకోణమునకు ఏమీనూ ఒకనీటి శ్రీ కుమ వైద్యకాల కలదనియు, ఇతరప్రజలముల కట్టిపెట్టబడుమైన తేదీయు, ధనము సమృద్ధిగా వోటికి దొరికినమువారు వర్ణమునకు సాయపడుట న్యాయమునియు ప్రజలకు గురెగగలయును.

కాకేంద్రుడై మరియొకవంద అగర్త్యమును దొరికినము వారికి నిశ్చయమైనది. ఇందువిషయమై దొరికినమువారు ధన సమాచారము చేయదురు. కాని ప్రస్తుత మివరైన అత్యగర్త్యము

ను కాకపోవుటచే నీఉద్యమము ముందరికొలుచు వచ్చునందా ఆప్తుచేయబడును. శ్రాత్రి వారికాపాతకాలము నేర్పరుటగూర్చి దొరికినమువారు రాలోచించును. ఈలావున వెనుకటి పాత కాలల భిన్నుద్ధిచేయు ఆపకాశమున్నదో లేనో అను విషయమును వర్ణించుటచేయును. కుంభకోణాభివృద్ధినిగూర్చి తింజా ప్రాంతా నొనగబడిన సమ్రాట్ ప్రతిమున ప్రార్థించబడినది యు అందులకు తాముచు నొనగిన ప్రత్యుత్తరమును చూడవలసినదనియు శ్రీ వారు చెప్పిరి.

వైద్యమునెన్నకొను స్వాతంత్ర్యము నొనగవలసినదని సంఘముల నియంతరి సభ్యుల సెప్పుచేయవలసినదను విషయమును తమవార నెత్తుకొనబడినది. ఈవిషయమును దొరికినమువారు రాలోచించి నుండును. కాని వైద్యము నెన్నకొను స్వాతంత్ర్యమును బడయుకొరకగా పురపాలక సంఘమువారే ఏకాభిప్రాయముగ నుండలేదు. సుంకవర్గ ప్రార్థనముననే ఆభిప్రాయభేదము కనుపడినది. అత్యవసయమున మరికొంత అధికారము నొనగవలసినదని సంఘమువారు కోరిరి. కాని ఇది వరకే వీరి అధికార మెప్పుచేయబడినది అనివేకపు భిన్నులలో మాత్రమే వై అధికార్లు సంఘమువారి అధికారమున కడ్డకప్పుచుండును. కాన ఓగ్గుగలిగి యుండవలసినదని గవర్నరుగారు సమాచారమిచ్చిరి.

ఆవంతరమున పురపాలకసంఘమువారు తమకుసలసిన మార్గాదులకు శ్రీ వారు వందనముల నిచ్చించిరి.

వ్యవసాయక సంఘమువారు సమ్రాట్ ప్రతి సమ్రాట్ ప్రతి వ్యవసాయక శ్రీ వారితనంతరమున ఉదిత ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. ప్రభుత్వకాలమున నీటి సంఘమును శ్రీ వారు వర్ణించుట కిదియే ప్రభుత్వప్రయత్నము. వీరి పరిచయ మెనవ్వవలసిన తమకు కలిగిన అనింద నును వెల్లడించి సంఘములోని సభ్యుల సంఖ్య అభివృద్ధి నొందుచుండినందుకు సంఘమువారి సభించించిరి. వీరిని వారి యెరియగూడ జేట్టి సమాజముల నేర్పరతునని తాము నమ్ముచుంటిమని శ్రీ వారనిది. మంగలవారు లోక నేరి కలము. ఇట్టి సేవల వెక్కిరింపి స్థాపించుట యుక్తమే. కాని ప్రస్తుతము భిన్నమునము ఆ కారణమున దొరికినమువారు రివిషయమున భిన్నమున వెచ్చింపబడుట ఇంతే గాక ఇతర సంఘములలోగూడ నిట్టి సేవల దొరికినమువారు సెలకొల్పవలసి యుండును. ఈకారణములపట్టి ఈజిల్లాలో మరియొక సెరిని సెలకొల్ప దొరికినమువారు సమయము. వేరు వేరు సంఘములలో భూముల సెర్పి. ఆ అయాసలములలో వ్యవసాయముచేసి రైతులను చూపవలసినదను మియును సమాచారము సంఘమువారిచ్చిరి. ఇట్టి కార్యము లుపయోగకాములే. కాని సేవలక్రింద నీ ధనమును వినియోగించిన మరితెలాభము కలుగగలను. రైతులకు తమభూముల నూతనవిధానముల దున్ను కొనవలసినదనుకూడ ప్రోత్సాహపడువచ్చును. వ్యవసాయకాభివృద్ధికులకూడ అనుగుణముగుసమాచారమునెనవ్వరు. సమాకార సంఘములకు దొరికినమువారు భూసమాచారమునెనవ్వరుండు విధానమును సెలకొల్పుట అనుపేక్షియును న్యాయసాముక సమాజమునకభివృద్ధి కలుగగలక ఆ ఆశీర్వాదము శ్రీ వారు వారొసర్పిన సమ్రాట్ ప్రతిములకు తమప్రతిజ్ఞ తమ సెలిపిరి.

ఇచ్చటనుండి శ్రీ వారు పాతకాలముల చూడవోయిరి. పాతకాలా ప్రధానోద్యమములను రావులచూడ్చు టి. శంకర రావు, యన్ అప్పకాశ్రీ గార్లు శ్రీ వారలకు స్వాగత మొసగి పాతకాలాభివృద్ధిముల నెన్నిటినికాపిరి సాయంకాలమున శ్రీ వారి గౌరవార్థమై ప్రదర్శనము జరుపబడినది.

సమాధాన కర్త.

అంబేస; డిశంబరు 10:—సమ్రాట్ సమాధాన ప్రారంభమున సెటింగులు అను నకొను స్వీకరణముగో ప్రివ్యువార్డు ముఖ్యకారి తమము చేరుట్లు తెలియవచ్చింది. పిల్లలు చేరుట చాల ముఖ్యమును వర్ణమునానములతో గూడియుండునని కోమముండి తిలివార్డు విచ్చినది.

ఆస్ట్రీయా నాటికి తినుబడి సామగ్రి అండల డిశంబరు 9:—సమ్రాట్ వారు డెన్మార్కువారి పశువుల బట్టికొనిరి. ఇందుకు ప్రతికారముగ ఆస్ట్రీయములు రుమేరి యాయంపెచ్చు. కొన్ని ధాన్యపు దినుసుల తమకుక మొనర్చుకొను యుండి. ఆస్ట్రీయాకు అవారసదాముల బంధ మాంగరివారు నిరాకరించినది డెములి ఎక్ స్పెన్స్ పత్రికకు జనీవా విశేషు తెలియవరచెను.

గోఖలే స్మరణవిహ్నినిధి:—ఈవిధికి ధనమును సమకూర్చుటకు గంధిగారు కత్తివాడుల సంచారముచేసిరి.

రాజవిప్రులసంస్థానము:—రాజవిప్రుల మహారాజా శ్రీ విజయనందాజీగారి పట్టాభిషేకము జరిగినది.

THE GREAT WAR.

Bulgarian Attack: Silenced by Allies.

TERRIBLE WINTER IN MACEDONIA: 29 DEGREES OF FROST.

Scarcity of Food in Germany: People Discontented.

FALL OF MONASTIR DESCRIBED: GOOD SERBIAN RETREAT.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

The Premier's Audience of the King.

LONDON, December 10. Mr. Asquith had prolonged audience of the King yesterday evening.

Recruitment Under Group System.

LONDON, December 10. Lord Derby has telegraphed to a Lancashire paper denying the rumour that the recruitment, under group system would be extended beyond Saturday. The "Westminster Gazette" approves of making this clear and considers the suggestion for extension harmful. The papers says:—"We are all under pledges in this matter. The majority of conscriptionists held their peace while the Derby Scheme was tried on the clear understanding that in case of failure there will be no grave opposition. We are prepared to abide by the understanding without casuistry. What happens after the next four days lies with the young men who are still doubting." (C. & M. Cable.)

Two British Aeroplanes Missing.

LONDON, December 10. A report from the British Headquarters in France says that two aeroplanes went on reconnaissance on fifth and have not returned. The destruction of enemy's parapets and entanglements at various points by our artillery continues. In reply to a successful bombardment of the enemy's position near Hilkon on the eighth the enemy heavily shelled Ypres and the area northward of Lille. No damage was done.

Result of a By-election.

LONDON, December 10. The following is the result of the Cleveland By-election. Mr. Herbert Samuel, 7512, Mr. Reginald Knight 1453.

More British Steamers Sunk.

LONDON, December 10. The British Steamers "Helmshuir" and "Veria" and the steamer "Goulandis" have been sunk.

France.

Latest Paris Bulletin.

LONDON, December 9. PARIS.—The Communique says there has been intermittent cannonade at various points on the Western front. The Bulgarians violently attacked at several points on our Eastern front. They were everywhere repulsed with heavy losses. Fighting continues before our bridgehead at Gradec on Vardar.

Allied Airmen's Useful Work.

German Trench Entered and Bombed.

LONDON, December 10. A despatch from Headquarters in France says that bad weather has limited activity in air, but our airmen have been able to perform useful work. As the result of a successful little enterprise southward of Arras a small party of our men entered a German trench and bombed the occupants, withdrawing successfully after completing their mission. West of Fricourt we successfully exploded a large mine on the fifth. Yesterday, near Givenchy, an enemy mine buried two of our men, but they were rescued.

Russia.

Franco-British Military Mission.

LONDON, December 10. PETROGRAD.—The Franco-British Military Mission, headed by the French Colonel Mangin, has arrived.

Serbia.

Fall of Monastir.

Serbians Safe.

LONDON, December 10. The "Daily Telegraph's" correspondent sends from Salonika an account of the fall of Monastir:—"The Bulgarians on the 28th November developed a great offensive northwards of the town, threatening to cut off the Serbian retreat along the Resna road. On the 30th November other Bulgarians came from the south, by the west bank of the Cerna, and, crossing the river, reached Kcnali, cutting off the Serbian retreat towards Greece. On the 1st instant the north-western offensive was intensified by numerous Comitadjis seizing post on the Resna road. Colonel Vassitch, the Serbian Commander, realised that an immediate move was necessary to avoid being surrounded. The last Company left Monastir at 5 A.M. on the 2nd instant; the same afternoon an enemy motor entered and hoisted the Austrian ensign on the American Red Cross Mission, despite protests. The Serbs made

good their retreat along the Resna-Struga road, thus securing their ultimate retreat to Elbasan, in Albania. The Elbasan road was recently reconstructed by 38,000 Austrian prisoners, assisted by local Albanians.

The Allies in Serbia. Activity on the French Front.

LONDON, December 10. A Florina telegram received in Rome states that Colonel Vassitch has reached Resna and crossed the pass, despite the Bulgarian attacks. The German report, that the French, under the threat of a surrounding movement, were obliged to give up their positions in the curve of the Cerna and Vardar rivers, is somewhat misleading. It has been understood for some days that owing to the Serbians surrender of Monastir the Allies would make the Demir Kapu defile their northernmost position. It affords excellent facilities for defence. There has been very hard fighting on the British front, further south.

THE SITUATION IN THE BALKANS.

Disposition of Allied Troops.

Bulgarian Artillery Easily Silenced.

LONDON, December 10. The fragmentary information which is available regarding the situation of the Allies in the Balkans indicates that the British are holding a position north and north-west of Lake Doiran, east of the River Varda and to the right of the French who are west of the Vardar. The latter's principal position is the Demir-kapu D-file, twenty to thirty miles west of the point where the British are being attacked. It appears that heavy Bulgarian artillery fire which opened the attack was of short duration as the batteries were located by aeroplane, and the deadly precision of the British and French response resulted in the destruction of the Bulgarian batteries. There was a panic in the enemy camp which might have been followed up if the allies at present intended a serious offensive. It is expected that the Bulgarian pressure on the British will become increasingly severe, as the Franco-British line is acting as a magnet now that the Serbians are dispersed into the wilds of Montenegro, Albania, and Epirus.

The Retreating Serbian Forces.

The latest despatch from Salonika states that a portion of the retreating Serbian army skirted the eastern shore of Lake Ochrida and reached Epirus. The main body took refuge in Albania. The first Anglo-French supplies for the Serbians arrived in Albania some days ago.

Terrible Winter Conditions.

Troops Suffering in the Cold.

LONDON, December 10. There are strong British reinforcements at Salonika and the British position is strong, but the facilities for transport are scanty while the weather is unfavourable and the cold intense. Reuter's correspondent with the British Headquarters in Macedonia describing the cold says that hot water bottles in a French ambulance were found frozen in the morning in the beds of patients. Eggs exploded with cold, the whites freezing on the plates and ink froze in the fountain pens. At one point where the troops saw the enemy two hundred yards distant, both parties were too overcome with cold to think of fighting. The thermometer registered twenty nine degrees of frost which was accentuated by a piercing wind. There are numerous casualties from frost bite.

Greece.

Greece and the "Entente."

Guarantees as to Allied Forces.

ATHENS, December 10. The Russian and Italian Ministers have had a conference with M. Skeloudis (the Premier). This is taken to indicate that they associate themselves with the demands for the guarantees regarding the Anglo-French forces.

Greek Schools & Churches.

In Serbian Macedonia.

ATHENS, December 10. It is stated that negotiations are progressing for the restitution of Greek schools and churches taken by the Bulgarians in Serbian Macedonia. The Greek newspapers emphasise that there will be no difficulty in obtaining cereals from Bulgaria.

Italy.

Italian Report.

LONDON, December 10. ROME.—The Communique says in Monte Nero zone detachments under cover of fog penetrated one of our entrenchments on Rodil Spur but were immediately ejected. On the Calvaris height we occupied an enemy shelter capturing eighty rifles and ammunition in minor offensive operations. On Monte San Michele we captured seventy one prisoners.

TELEGRAMS.

Montenegro.

Durazzo Bombarded.

Austrian Warships.

LONDON, December 10. A Montenegrin Communique says that Austrian warships bombarded Durazzo and the Italian wireless station. A number of Montenegrin and Albanian sailing craft were sunk.

Africa.

Wounded New Zealanders at Cape Town.

Enthusiastic Reception.

LONDON, December 10. CAPE TOWN.—130 wounded and invalided New Zealanders who are proceeding home were given a magnificent reception at the Opera House. General Botha was unable to be present, but sent a message paying a tribute to their brave and noble conduct which was an inspiring example to the manhood of the Union.

Austria.

Food for Austria.

LONDON, December 10.

The "Daily Express" Geneva correspondent states that the Austrians in retaliation for the German seizure of Danish cattle, is holding up cereals from Rumania. Hungary has refused to export food to Austria. (C. & M. Gazette Cable.)

Australia.

Queensland Upper House.

LONDON, December 10.

BRISBANE.—The question of Queensland Upper House is again in a critical stage. The Legislative Council having voted by 26 votes to three against its own abolition.

Timely Rains.

LONDON, December 10.—SYDNEY.—Timely rains have saved early crops.

Australian War Expenditure.

LONDON, December 10.

BRISBANE.—Mr. Hughes has stated that the Commonwealth war expenditure in 1916 would certainly exceed fifty millions sterling.

Bread Making and Selling.

State Monopoly in Sydney.

LONDON, December 9.

SYDNEY.—The State Labour Party has endorsed the establishment of state monopoly in bread making and selling. The undertaking will cost six hundred thousand sterling.

United States.

German Agents' Incendiarism.

LONDON, December 10.

RICHMOND, (VIRGINIA).—A fire has practically destroyed the town of Hopewell where the New Dupont powder factories are located. The latter were unharmed. The Governor has ordered troops to help the town. Two men found in possession of explosives near Dupont Warehouse have been arrested. They are believed to be German agents.

Castro's Government Acknowledged by United States.

LONDON, December 10.

WASHINGTON.—Diplomatic relations between the United States and Mexico have been restored with the appointment by General Carranza of Saboral de Arango to be the Mexican Ambassador in Washington. Mr. Fischer now American Ambassador to Cuba is probably the American Ambassador to Mexico.

Violations of Neutrality.

Its Prevention and Punishment.

LONDON, December 10.

WASHINGTON.—At the suggestion of the President, the Cabinet had a preliminary discussion of the plans of the Administration to prevent and punish violations of neutrality.

Germany.

German Aeroplane Captured.

LONDON, December 10.

A telegram from Dvinsk says a large German aeroplane landed in the Russian lines owing to defects in the engine. The airmen, one of whom was a Colonel, surrendered after obstinate resistance. The Colonel attempted to swallow his papers, but was prevented.

Typhus and Dysentery Amongst Germans.

LONDON, December 10.

The "Central News" Petrograd Correspondent says:—"The epidemics of typhus and dysentery among the Germans on the Riga front are so serious that they have caused the abandonment of some trenches. They are attributable to the lack of clothing and nutrition." (C. & M. Gazette Cable.)

Peace Negotiations.

LONDON, December 10.

An "Exchange" telegram from Rome says that the Diplomatic circles consider most important the announcement that Naby Bay the initiator of peace of Lausanne, has joined Prince Von Buelow in Switzerland. (C. & M. G. cable.)

Discontent in Germany.

Scarcity of Food.

LONDON, December 10.

An article, which is remarkable in view of the German Press censorship, appears in the "Morgenpost." It says:—

content among population owing to scarcity of food-stuffs is increasing so much that friends of the country cannot conceal their deep anxiety. Let the Minister for the Treasury, who is so optimistic in the Reichstag, walk the streets of Berlin and see the thousands of poor women standing in long queues at the shops in order to obtain a quarter of a pound of butter. This fact alone will sufficiently convince him that everything is not so well with us as it ought to have been. Matters cannot so continue. Some people have been calling for a Dictator to solve the food problem. That is a moot question, but certainly do not need men who have proved unequal to the task of organising the food supply."

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)
(By Wire.)

Delhi.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, December 9.
The following telegram dated the 8th instant has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The Bulgarians report having reached the line, 12 miles north of Lake O'Chrid. The Bulgarian troops entered Monastir. The Austrians report successful attacks against Montenegro positions north of Berane. The French report that on the afternoon of the 5th December the Bulgarians violently attacked the bridgehead Dénur Kapu on the Tardar but were completely repulsed. The Russians report that the enemy attempted to cross the arm of the Dvina to reach the Island South Uxtul 16 miles above the Riga, but were repulsed. The Russians brought down a German airship.

The French report returning the enemy artillery fire with great violence in Champagne and progress by means of grenades in removing the enemy from the trench which they captured near Souain Hill.

The Italian continue resolute aggressive infantry action on Carso Plateau in adverse weather.

CONCILIATORY BOARDS.

To Settle Hindu & Moslem Disputes. A Government Press Note.

DELHI, December 10.
The following Press communique has been issued:—
As the outcome of the discussion in the Imperial Legislative Council on the 4th February 1914 of a Resolution moved by the Hon'ble Sir Fazlul-Huq Currimbhoy, advocating the preparation of a scheme for the formation of Conciliation Boards for the amicable adjustment of religious and social disputes, an assurance was given on behalf of the Government of India that the possibility of forming advisory boards on an optional basis would be further examined. A reference was accordingly made to Local Governments and Administrations to which replies have now been received. As was to be expected, they lay stress on the methods already followed by the District Officers in endeavouring to reconcile differences arising between the various communities. When such troubles are anticipated it is the common practice for the authorities to invoke the help of influential men on either side in arriving at a settlement. Such informal discussions are often productive of the best results. When they fail it is because animosities are too strong to admit of compromise but the value of enlisting the co-operation of the leading members of the respective sides is everywhere recognised and in fact is almost a commonplace of district administration. Against the idea of formalising these attempts at conciliation opinion is practically unanimous. Past experience records a few examples of the appointment of permanent or temporary Committees in connection with particular quarrels but the results have not been encouraging. In dealing as at present with individual disputes District Officers are in a position to obtain the assistance of the persons most likely to be able to command the respect and obedience of those concerned, and the bringing of them together for a special purpose offers a better prospect of success than the session of a Standing Board, which might even tend to magnify petty differences and revive dormant claims while the board itself would not necessarily be composed of those best qualified to advise on the special circumstances at issue. In other words particular disputes are usually most easily settled by particular men. The intervention of an outside Committee carries less weight and may even be unwelcome. After a perusal of the papers the Governor-General in Council is satisfied that no radical departure from the present policy is required. The principles to be observed are well-known although the discussion in the Council and the subsequent correspondence have been of value in leading to the re-examination of the whole subject.

Ramaswamy Naidu's Great Heroism. Admitted to I. O. M.

DELHI, December 10.
A number of admissions to the Indian Order of Merit to the first and second class are gazetted for services at Kat-al-Amara. The record of services show conspicuous gallantry which the recipients displayed on the battle. The following are two typical examples of the many.
For promotion to the first class of the order:—Subadar Ramaswamy Naidu, I. O. M., 22nd Company, 3rd Sappers and Miners, for conspicuous gallantry and devotion to duty at Kat-al-Amara on the 28th September 1915 in leading and encouraging his men. When hit he refused to allow himself to be attended to and pushed on. He was killed soon afterwards. His widow (if any) is admitted to the pension of the 1st class of the order with effect from the date of his death.
For admission to the 2nd Class of the order:—Private Sowat Khan 101st Grenadiers, for conspicuous gallantry in action at Mito Andie, East Africa. On the 15th May 1915, he was with a party of men clearing the jungle when he discovered an enemy patrol. He at once led his men against them and pursued them. Being somewhat in advance of his

comrades he was wounded. He would allow no one to attend him but insisted on their following the enemy saying "Leave me alone." Your business is to catch the enemy." On their return they found that he had bled to death. His gallant and dashing behaviour greatly inspired the men. His widow (if any) is admitted to the pension of the 2nd class of the order with effect from the date of his death.

Calcutta.

Conviction Upheld.

Newspaper Editor in Trouble: Fined Rs. 50.

CALCUTTA, December 10.
The Sessions Judge of Faridpur disposed of an appeal preferred by the Editor of the "SANJOY" a Vernacular local weekly, who was convicted by a Deputy Magistrate of defaming the Assistant Settlement Officer of Faridpur and sentenced to 3 months simple imprisonment. The accused published in his paper an anonymous letter containing defamatory statements. During the trial the accused disclosed the name of the writer and produced the manuscript bearing the writer's signature. The Judge upheld the conviction, but altered the imprisonment to a fine of Rs. 50.

To Stop Taxicab Dacoities.

CALCUTTA, December 10.
Two protected motor cars have been placed at the disposal of the Commissioner of Police to cope with taxicab dacoities. The cars, which are manned by a European Crown Sergeant and men of the 10th Middlesex patrol streets of the city, particularly the northern portion of the town. Patrolling is carried out at intervals throughout the night.

Sir Henry Cotton & Sir P. M. Mehta.

A Calcutta Public Meeting.

CALCUTTA, December 10.
This evening a crowded public meeting was held at the Town Hall to express the sorrow and the sense of loss the country has sustained by the death of Sir H. Cotton and Sir Pheroze Shah Mehta. Mr. Surendra Nath Banerjee presided. Babu Bhupendra Nath Basu proposed the only resolution of the evening. Eloquent references were made to the devoted and self-sacrificing services rendered to the country by Sir Henry Cotton and to the inestimable services rendered to the Motherland by Sir Pheroze Shah Mehta.

Bombay.

THE GREAT BOMBAY MEETING.

In Memory of Sir P. M. Mehta.

The Viceroy's Message.

BOMBAY, December 10.
A large and representative meeting of the citizens of Bombay to honour the memory of the late Sir Pheroze Shah M. Mehta and to commemorate his public services was held at the Congress pandal this evening His Excellency the Governor presiding. There was a large number of ladies of all communities present, all dressed in black, significant of the occasion. His Excellency Lord Willingdon read a message of sympathy from His Excellency the Viceroy, which made a deep impression among those assembled. The message ran as follows:—
"I should like to associate myself with the people of Bombay who meet to-day to perpetuate his memory. Sir Pheroze Shah was a great patriot, a great citizen, a great Parsee and above all a great Indian. He has passed away from us at a time when we could ill afford to spare him. Please convey my sympathies to Lady Mehta and accept my contribution of rupees one thousand to any suitable memorial that may be decided at to-day's meeting."

The Governor has replied conveying the warm appreciation of the citizens of Bombay of the Viceroy's message and donation. His Excellency made a felicitous speech in the course of which he said that he remembered being told on his coming to Bombay that Sir Pheroze Shah would prove a serious obstacle in the way of the Government. In two years time His Excellency found him on close association to be a strong and resourceful opponent when the views differed, but a loyal and zealous supporter of the Government and a fearless critic. In private life he was a true friend and a courteous gentleman with warmer and deeper human sympathies.

Lord Willingdon continuing said that he felt to-day a personal loss at his death. In the short space of one year both Gokhale and Mehta had been taken away when the country could ill afford to lose such strenuous workers. Both were men of strong character expressing their views fearlessly not caring whether they be approved by the Government or public eye. They avoided capricious and unfair controversy and rash and unscrupulous criticism. They were great patriots who loved their country and were anxious to see India prosper on national lines under the aegis of the British Crown, eager to promote the King Emperor's message of hope and sympathy. The greatest and worthy memorial it would be if one and all were determined to follow the spirit of the departed great by exercising more spirit of sympathy towards each other's actions and aspirations showing warmer and closer co-operation aiming at the common welfare of this city and country.

The following resolution was passed:—This meeting of the citizens and inhabitants of Bombay resolves to place on record the sense of profound grief at the great loss which the country in general and this Presidency in particular have sustained by the death of the Hon'ble Sir Pheroze Shah Merwanji Mehta, who possessing rare combination of gifts of statesmanship devoted himself faithfully for 40 years to the service of the country, and by arduous labours in Civic, Provincial, and Imperial affairs won the position of courageous leader of the people and loyal and unselfish adviser of the Government setting, by his counsel and political institution, a salutary example of probity and patriotism. It was also resolved to raise a suitable memorial, and a Committee was appointed to collect subscriptions for the purpose.

Compromise Effected Between

Warring Musalman Parties.

BOMBAY, December 10.
Under H. E. the Governor's Presidency and in the presence of Sir Ali Imam and eight leading Muslims of Bombay a compromise between the parties of Muslims regarding the Moslem League meeting was brought about.

An Ayurvedic Doctor Allowed to Hold Office Under Poona Municipality.

BOMBAY, December 10.
As a result of the acceptance of the Hon'ble Mr. Kamat's resolution in the Bombay Legislative Council yesterday, Kavaraj Bhishwar Gadre, a graduate of Prabhuram Ayurvedic College, Bombay, has been allowed to hold charge of the Poona Municipal Ayurvedic Dispensary. It will be remembered that Dr. Papat Prabhuram, Principal of the Bombay Prabhuram Ayurvedic College, was recently served with notice by the Bombay Medical Council under a Section of the Medical Act.

Indian Students and Educational Facilities. A Resolution for the Congress.

BOMBAY, December 10.
The newly started Indian Students Friends Committee, which aims at safeguarding the interests of Indian students abroad, is going to approach the Congress Reception Committee for the adoption of a resolution requesting the Secretary of State for India to use his influence towards securing equality of treatment for Indian students in respect of admission in educational institutions, and drawing the attention of the Government of India to the growing discontent caused among them by the inequality.

etary of State. As to the field of enterprise which you indicate, your suggestion will not be lost sight of if funds and opportunity offer for encouraging it on approved lines.

Finally you ask for the privilege of electing your Chairman, for an increase in the number of elective seats in the Council and for more decentralised financial control. The Government will be prepared to consider on their merits the proposals on the first two subjects, but I may remind you that early this year the Council was itself not unanimous in voting for an elected Chairman. You have been accorded, since the Decentralisation Commission reported, considerably extended financial powers, and interference is now I believe, restricted to real cases of extravagance. I must, therefore, counsel patience in this matter. It only remains, gentlemen, for me to thank you most warmly for the welcome you have been so good as to extend to Lady Pentland and myself, and to assure you that we shall carry away the most pleasing recollections of our visit to Kumbakonam.

Gentlemen of the Kumbakonam Agricultural Associations.—Yours is, I think, the first society of its kind which I have had the pleasure of meeting during my term of office in this Presidency. I welcome therefore this opportunity of making your acquaintance and of hearing some account of your activities in the cause of agriculture. You are indeed to be warmly congratulated on the success which your society has attained. Your membership multiplied more than six fold in the first year of your existence. Since then, with some vicissitudes, your numbers have been well maintained, and as you mention in your address the strength of your society is now some fifteen fold as compared with the initial number at its foundation. The Government have hitherto gladly availed themselves of your co-operation in forwarding the cause of agriculture and have repeatedly recognised in their periodical reviews the good work which you have done. I heartily congratulate you upon your success, and I trust that your example may inspire others in this district and elsewhere to form similar associations. As regards the three points which you bring specially to my notice, I observe that there already exists an agricultural farm in this district at Manganallur, and I would remind you that, however much it may be desirable to multiply such farms, financial considerations, especially at the present time, must inevitably limit their number. Bearing these considerations in mind and having regard to the claims of other areas upon the available resources of the Government, I fear that at present at any rate I can hold out no prospect of a second farm being formed by the Government in this district.

You next suggest the constitution of isolated demonstration plots. Such would no doubt be of use, but the question is whether the money which is available for agricultural experiments would not be employed to better purpose in the main experimental work at the different agricultural farms and by inducing ryots to undertake new and improved methods. In short limitation of funds appears to prohibit a system of small doles in rural Co-operative Societies for what might perhaps be crude experiments in which there is danger of the money being wasted. I need hardly say that the officers of the Agricultural Department will be ready to advise and help any society which sees its way to initiate any such experimental work. I fear Government cannot properly undertake to finance a Co-operative Dairy. To make Government advance in this manner to Co-operative Societies might fairly be regarded as establishing a somewhat undesirable principle in their management.

In conclusion let me thank you most cordially for the welcome which you have been good enough to extend to Her Excellency Lady Pentland and myself. I wish your association most heartily a prosperous and successful career.

Visits to Schools.

From here Their Excellencies visited the Town High School and native High School where they were received respectively by Rao Bahadur, T. Sankara Rao and B. Appu Sastri and conducted round the institutions. Their Excellencies then attended an evening performance of Vani Vilasa Sabha and motored back to the Sub-Collector's bungalow.

THE FINEST VETERINARY COLLEGE IN THE EAST.

Opened by His Excellency the Viceroy.

VERNACULAR THE MEDIUM OF INSTRUCTION.

LORD HARDINGE'S SPEECHES AT SEVERAL FUNCTIONS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENT.

(by Wire.)

LAHORE, December 10.

The opening ceremony of the Punjab Veterinary College was held under a beautiful "shamiana", specially erected inside the new building. Among those present were Sir Valentine Chirol, Judges of the Chief Court, Members of the Legislative Council, and high Civil and Military Officers. His Excellency the Viceroy, accompanied by the Lieutenant-Governor, arrived by motor car at the College at 11 A.M. A Guard of Honour composed of the Punjab Volunteer Rifles drawn up in the College grounds, presented arms on His Excellency's arrival, the band playing the National Anthem. After the inspection of the Guard His Excellency was conducted in procession to the dais, when the Chief Secretary, with His Excellency's permission, declared the proceedings open. The Professors of the College were introduced by Mr. Townsend, Director of Agriculture, who then presented the report to His Excellency.

The Report.

The report stated that the institution was started from beginnings in the seventies under Colonel Holland, C.I.E., who established the classes of veterinary instruction in 1882, and it developed further in 1904. The institution now was certainly the best in India and equalled by few in Europe. The buildings covered an area of 23 acres at a total outlay of Rs. 6,71,060. Further the institution has been most popular and successful, and the old students of the College were serving at the front in France and Mesopotamia.

His Excellency's Speech.

H. E. the Viceroy then made the following speech:—
YOUR HONOUR AND GENTLEMEN,—The address that has just been read has given us a most interesting account of the development of veterinary teaching in the Punjab from very small beginnings, and Colonel Holland would have been a proud man could he have lived to see this day and realise that this splendid College has been evolved from the small class for veterinary instruction that he originally started at Hampur. That class contained the nucleus or a great idea that has gradually developed and forced its way to the ample recognition we see bestowed upon it to-day. But I do not think that this result would have come about unless the successors of Colonel Holland and the Professors and Lecturers who have done such excellent work had played their own part with zeal and enthusiasm, and these qualities have been especially conspicuous in the present Principal Colonel Peace, who after five years absence on other duties returned to the College and now has the happiness to see crystallised in this building the result of many years of effort, thought and labour. I have been particularly interested to learn that the main course of studies is conducted in the vernacular, while English is the language of the post graduate course. There is more than one school of thought as to whether the medium of instruction in our higher educational institutions should be English or the vernacular, but I think few will be found to question the wisdom of the policy adopted here, for many of those who are most fitted by their home surroundings for a useful veterinary career, have neither the time nor the inclination to become versed in Western culture, and it is hardly open to question that it must be far easier for them to imbibe a knowledge of veterinary science when imparted in their own tongue than if it was complicated by the mysteries of a foreign language. On the other hand, post graduate courses necessitate the study of a wider range of literature, and there are obvious reasons for their being conducted in English. These buildings have been designed on a generous scale, and it is well that it should be so, for the demand for veterinary experience is rapidly increasing. The number of students has doubled in the past ten years, and whereas 20 years ago there were only 26 veterinary dispensaries in the old undivided province of the Punjab, there are in the present province no fewer than 121. In the same period the number of animals treated has risen from 50,000 to 400,000.

The address claims that this is the finest veterinary College in the East, and I can well believe it is true, nor is it altogether unfitting that the Punjab should take the lead in veterinary enterprise. This Province has long been famous for its breeds of cattle and horses. The *Bullocks* of Hissar, the buffaloes of Rohtak, the cows of Montgomery and the sturdy speckled cattle from Dami tract and Dera Ghazi Khan have more than a local reputation. The Sardars and Mahiks of the Punjab have always loved their horses. Perhaps that is partly the reason why more has been done in this Province than in any other for horse breeding. The horse breeding scheme in the Lower Jhelum Colony has recently been subjected to a very severe test on account of the demand for remounts due to the War and has been able to meet it with conspicuous success. Under the operation of this scheme there has now for several years past been an average of something like 1,800 foals born every year and it is believed that the limit has not yet been reached. It is hoped that in a year or two the Government will be able to rely on a steady supply of a thousand mules a year from the Lower Chenab Colony alone. Of the four Grantee camel corps at Lyallpur three have now been called up for active service. Large areas of land have been set apart on the Lower Bari Doab Canal for the encouragement of horse and mule breeding, and under the conditions of that scheme the Grantees will maintain no less than 7,000 mares for breeding purposes. We have been told that many old students of this College are at the front on active service in France and Mesopotamia, and they will there have opportunities of first hand observation of the wonderful work that is being done under the auspices

of the Blue Cross Association to alleviate the suffering of sick and wounded horses. I have no doubt that they like their brothers in the fighting forces, will play and have played their part in maintaining the high reputation of India, and I can wish this College no better fortune than that the young men who pass out of her portals may bear upon their brows the seal of enthusiasm for their profession and carry wherever they go a reputation for care and skill and tenderness for those dumb creatures, to whom mankind owed such a heavy debt of gratitude. I congratulate all who have had a share in this building to a successful completion, and not least Mr. Sullivan, whose architectural designs have so happily materialised, and I now declare this College open.

Having declared the College open, His Excellency, accompanied by the Lieutenant-Governor, was conducted round the buildings by Mr. Townsend and Colonel Peace, Principal.

King Edward Memorial College and Hospital. Opened by H. E. the Viceroy.

LAHORE, December 10.

The opening ceremony of the King Edward Memorial College and Hospital by His Excellency the Viceroy to-day was a most successful function. The arrival of His Excellency was marked with the same ceremonials as in the previous function, and His Excellency, accompanied by the Lieutenant-Governor, arrived by motor car at 12 and was received by Sir Donald Johnstone and led with usual ceremonials to the Central Hall, which was most artistically decorated by Rai Sahib Amar Nath, Secretary of the Executive Committee. The attendance was very large, all leading provincial notables, durbaris and big donors being present, their magnificent durbar dresses with the uniform of the military officers giving a picturesque aspect to the gathering. The nicely decorated balconies of the hall were reserved for ladies, who gathered in goodly number. On the right of His Excellency sat the Lieutenant-Governor, and on the left Sir Donald Johnstone. The latter then, with His Excellency's permission, declared the proceeding open and presented the members and the Honorary Secretary of the Executive Committee, the Principal, Professors, Public Works officials connected with the Memorial, and the architect of the Memorial to His Excellency.

His Excellency's Speech.

H. E. the Viceroy replied as follows:—

YOUR HONOUR LADIES AND GENTLEMEN:—Glad as I am to have the privilege of opening the first completed instalment of this splendid Memorial to one whose memory will ever live in history and be dearly treasured in the hearts of those who knew him, the occasion cannot fail to bring us sadness when we think of the great struggle which now threatens the progress of civilisation in every continent of the world. Throughout his reign King Edward strove, and strove successfully, for the maintenance of peace with honour and of amity among nations. How much he accomplished is fully known only to the few who had the privilege of sharing in his labours, but there can be no doubt that but for those efforts the position of the British Empire, both as to internal unity and as to perfect concord with her Allies, would be vastly different from what it is to-day. As Sir Donald Johnstone has said in his address, the welfare and happiness of his people were always very near to King Edward's heart, and there could have been no more suitable means of perpetuating his memory than by the provision of a Medical College and Hospital, and thus to spread the knowledge by which comfort and healing may be brought to the many who now need it.

We have heard to-day of the manner in which the scheme was initiated, and I am sure you will all agree with me that we cannot appreciate too highly the part played by Sir Louis Dane, both in the conception of the idea and in the raising of the necessary funds. His intimate knowledge of the people and his ready eloquence brought home to the imagination of the Punjab, as nothing else could have done, both the grandeur of the Memorial and the nobility of the character of him to whose memory the College and Hospital were to be dedicated. The work so favourably begun and so generously supported both by ruling chiefs and by the wealthy as well as by the peasant classes throughout the Province according to their means has been carried on with the most praiseworthy energy and ability by those who have had but little leisure from their ordinary avocations for honorary work of this kind. There are many names which I would like to mention in this connection, but I feel that special reference should be made to the labours of Sir Arthur Reid, Sir Alfred Kensington and Sir Donald Johnstone, who have filled in succession the position of President of the Memorial Fund, and to those of Mr. Montague Butler, Rai Bahadur Mohan Lal, and Shaik Mahomed Ali Khan, who did much arduous and valuable work as Honorary Secretaries. Much still remains to be done before the final stone of this great Memorial is set in place, and its completion may perhaps be delayed beyond the normal time by the necessity for economy which this great war imposes upon us at the present time. But these gentlemen, who have laboured so unselfishly, have the satisfaction of seeing a portion already finished and the remainder on the way to completion.

The nature of the Memorial has been fully described in the very interesting address which the President has just delivered. So I will not weary you with further details, but I should like to refer to the use to which some portion of it has already been put. When the War began the Punjab Government set aside 50 beds for wounded soldiers in the Mayo Hospital, which is to be incorporated in the Memorial Hospital,

These are not generally occupied in full, but we may hope that something has already been done in memory of King Edward to alleviate the sufferings of our gallant Indian soldiers who have been wounded in an Imperial cause. When this great struggle ends, as we all pray that it may shortly, we shall emerge with greater knowledge regarding many things. Perhaps the most valuable, and we may hope the most considerable, advance of knowledge will have been made in the science of medicine, sanitation and the prevention and alleviation of human suffering by human means. To spread this knowledge in India is a work worthy of your highest endeavours, and the institution in which you who will direct the teaching may well draw inspiration from the bright examples of your predecessors. Some, who laboured for years as members of the staff and did much to bring the Lahore Medical College to its present high efficiency, have now passed on to eminent and responsible positions in England. One at least has left his well earned rest to help his country in her need and to take up again his old duties in this College. Their tradition of unselfish labour will, I know, be faithfully preserved in the greater college which is now coming into existence under the able guidance of Colonel Southerton, who has been connected with the College for nearly 20 years and has given invaluable help in working out the details of the present scheme. To those who will be students in this College I will only say that their lives will be spent in the finest work that man can do, the bringing of comfort and healing to your sick and afflicted fellowmen. I know that they will strive to do it worthily, and I pray that God may give them strength to employ to the best advantage the knowledge which they will gain within these walls.

His Excellency then declared the Memorial open, and the procession reformed to conduct His Excellency to his motor car, and the whole function was successfully brought to an end.

The Governor at Kumbakonam. Reply to the Municipal Address.

KUMBakonam, December 10.

His Excellency, in making a joint reply, said:—
GENTLEMEN OF THE KUMBakonam MUNICIPALITY,—Before dealing with the topics raised in your address I must, with your leave, express to you the pleasure which it gives to Her Excellency and to myself to visit your town, which, if I am not misinformed, as an important religious and educational centre, has long been prominent for its enlightenment even in this progressive and enlightened district of Tanjore. I have also in the name of the subscribers to the Madras War Fund to thank you for the generous aid which you have accorded to the Hospital Ship "Madras." We may rejoice to think of the services she has now rendered to more than five thousand of our Indian and European fellow subjects whose sufferings she has alleviated, and who have in many cases been restored by her means to health and strength.

The first question advanced in your address is the method of financing the acquisition of land for sanitary lanes required in connection with your drainage scheme. It will be satisfactory to you to learn that the Government have decided to reconsider their order of the 23rd July last in the sense which you desire and to permit you to provide for the repayment of the loan from the proceeds of the water and drainage tax fund or from general funds or both. It will probably be necessary to raise the rates on buildings and lands in order to secure the service of the loan. I have learned with much satisfaction of the success of the sub-artesian water supply in the town. Your application for a loan of Rs. 11,200 for a second bore hole has been published, and will, I trust, be sanctioned in due course. Your request for a grant of Rs. 16,000 has been noted for consideration when funds are available. The question of improving the Mahamaham Tank must, I am advised, await the result of the measures taken to augment the water supply.

I shall have great pleasure in complying with your request to open the new Brahmin ward in your hospital, and I appreciate your commendable anxiety to improve that institution still further by adding quarters for the House Surgeon, Laundries, cholera sheds and the like. Your request for an officer of the grade of Civil Surgeon cannot, I fear, be granted at present, for two reasons. First, that his pay will under the rules fall on provincial funds, and under present circumstances there is little chance that Provincial revenues will be in a position to assume additional liabilities. Second, because so long at any rate as the war lasts the demands elsewhere on the personnel of the Medical Department render it impossible to comply with your request.

You next ask for a reconsideration of the Government's refusal to make a contribution in aid of a new dispensary for women and children. While I sympathise with your desire to afford more extended medical facilities in this direction and appreciate highly the public spirit of those who have come forward with offers of pecuniary assistance, I fear that the financial considerations already referred to will render it difficult to Government to accede to your wishes. I shall have an opportunity of discussing the matter further with a deputation of your citizens before I leave Kumbakonam, and I will only here remind you that the town already possesses some provision for medical relief to women, and that many other towns which have no such provision must have a prior claim on such funds as Government may be in a position to allot for this object.

The need for a second Cauvery bridge has, as you know, been recognised by the Government, and plans and estimates are now under preparation. A provincial grant will no doubt be necessary, but I fear that the allotment of funds for the undertaking which, though desirable, is not, I believe, of the most pressing character, must be deferred until more favourable times.

The question of opening additional girls schools when it comes before Government will receive our careful consideration, and if funds are available I trust it may be possible to meet your wishes. I would, however, ask you to consider whether it may not be possible to develop further existing schools before opening new ones.

The Government have so far received no memorial on the subject of promoting industries among the artisans of Kumbakonam. The subject, however, has been recently raised in an address presented to me at Tanjore, and I must refer you to my remarks in that connection. I will only here observe that the starting of a Government metal working factory, such as your desiderata goes somewhat beyond the instructions laid down on the subject by the orders of the Secy-

CONTINUED ON PAGE No. 12

గుంటూరు జిల్లా అఫీషియల్ రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయంలో
వి. పి. 2/14 లో యిస్సాత్వంబు
చేసి కనకరత్నంగారి తాలూకు స్థిరాస్తి
పట్టిక వేలం

గుంటూరులో 15-12-15 తేదీ మొ. ఆరంభము.
గుంటూరు జిల్లా అఫీషియల్ రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయంలో
స్థిరాస్తి వేలం.
గుంటూరు జిల్లా కోర్టుఫయలు యిక్ సాత్వంబు
2-14 నెంబరు.

యా నెంబరు యిక్ సాత్వంబు పిటివనరులయినచేసి
కనకరత్నం తాలూకు యిక్రింది కనకరత్నం పెద్దయ్యలచాళి
లా స్థిరాస్తి ౧౯౧౧ సంవత్సరము డిసెంబరు నెల ౧౧-వ తేదీ
మధ్యాహ్నం ౨ గంటల లగాయతు సాయంత్రము ౬ గంటల
వరకు వేలం పరిష్కారమయ్యేవరకు పరిమితము ఆశీశాలయం
దు. గుంటూరు రాజచంద్రపురం అగ్రిహారములో నుండు
దూడవనాస్సుకొట్టెల పెద్దయ్యలచాళి మార్పాడిగా కొమా
డు గారి యింటివద్ద పట్టికగా యిక్రిందివరులవైత వేలం
వేయడమగును.

వేలం నిబంధనలు.

- 1 అఫీషియల్ రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయంలో నెడల పెట్టడలచిన
పాట మొత్తములో 1/2 వంతు భరణము ముందుగానే చెల్లించ
వలయును.
- 2 ముందుగా భరణము పెట్టమని కోరుట లేక మానట
అఫీషియల్ రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయములో నున్నది.
- 3 అభిమానిపాదానికి పేర వేలంకొట్టి వెయ్యడమగును
గాని అట్లుకొట్టిచేయక నిలిపివేయుట పధికారము అఫీషియల్
రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయములో వుండుచో వుండుచో నున్నది.
- 4 పాటకొట్టిచేయకపోయిన భరణము చెల్లించని
వాడు పాట కొట్టిచేసివేలంపై పాటమొత్తములో 1/2 వంతు
భరణమును చెల్లించవలయును.
- 5 అట్లు భరణము చెల్లించనియెడల సదరు ఆస్తినిరిగి
వేలంవేయటాని నష్టమునప్పుడెడల సదరు నష్టముపాటపాడి
భరణము చెల్లించక తప్పియినవాడు యిప్పుకొనుటకు బద్ధు
లగుదురు.
- 6 వేలంపాటకొట్టిచేసి 15 రోజులలో గా తక్కిన పా
టమొత్తమును పాటదాడు మాత్రములో చెల్లించవలెను.
- 7 అట్లు చెల్లించనియెడల మొదటి భరణము పంక
మును పాటదాడునాకు కంపెనీయేగాక తిరిగి వేలంవే
యడములో వచ్చేవద్దమను జవాబుదాడుదురు.
- 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

తూర్పు ఆలపాటి రాజయ్యగోడ దక్షిణం ఉప్పలూరి అది
లక్ష్మిగోడ పడమర బాపూడి కొటప్పస్థలమున్న పిటివ
నరు తాలూకుగోడ దక్షిణము డిటో పడమర బాపూడికొట
ప్పగోడయున్న దక్షిణము డిటో పడమరస్థలమున్న బాపూడి
కొటప్పగోడకు ఉత్తరము పిటివనరుగోడ పడమర పిటివ
నరుగోడ; వు|| పులిక-వీరయ్యగారి స్థలమున్న పిటివనరు
గోడ తూర్పు పిటివనరుగోడ వు|| పిటివనరుగోడ తూర్పు
డిటో వు|| డిటో తూర్పు డిటో వు|| పిటివనరుగోడ సర్కారు
పాట రు 3000 లు.

(2) డిటో గ్రామములోని మ్యూనిసిపలిటీ నె 4/882వ
యింటికి ఆచకొని పున్నటువంటిని ప్రస్తుతము ఆర్.పి. గిల్
యన్ క్రెయిర్, అఫీషియల్ మ్యూనిసిపలిటీ నె 4/827, 828,
829, 830, 831 ద్దు గల వెంటటియల్ల కొట్టుస్థలముకు వా
ద్దము:—

తూర్పు మ్యూనిసిపలిటీగోడ దక్షిణం మ్యూనిసిపలిటీగోడ
పడమర ఆలపాటి రాజయ్యగారి స్థలమున్న పిటివనరుగోడ
పుత్తరము పిటివనరుగోడ సర్కారుపాట రు 15,000లు.

(3) డిటో గ్రామములోని మ్యూనిసిపలిటీ నె 4/845,
846, 847, 848, 849, ద్దు కొట్టుయల్ల ఆచకస్థలముకు వాద్దము

తూర్పు తేనువాగమ్మగారి స్థలమున్న పిటివనరుగోడ
పు|| డిటో తూర్పు పిటివనరుగోడయున్న పేతులదం స్థల
మున్న దక్షిణం పిటివనరుగోడ పడమర పిటివన
రుగోడ తూర్పు డిటో పడమర బాపూడికొటప్పగోడ దక్షి
ణం డిటో వు|| డిటో దక్షిణం పిటివనరు దర్వాజ లేక వాకి
లి పడమర పేతు మొహిడికొటప్పగోడ దక్షిణం డిటో
పడమర పేతు మొహిడికొటప్పగారి స్థలమున్న పిటివనరుగోడ
దక్షిణం పిటివనరు తాలూకు కొట్టగోడ పడమర కొండ్లూరి
బ్రహ్మయ్యగారి స్థలమున్న పిటివనరు కొట్టగోడయున్న
పు|| మునిసిపలిటీగోడ సర్కారుపాట రు 9000.

4 డిటో గ్రామములోని కల్లంకెట్టి వీరన్న వాయడి
యింటికి యెదురుగాయున్న మ్యూనిసిపలిటీ నె 4/489వ వెంటటి
యల్ల స్థలం వాద్దము.

తూర్పు చనక్కాయల క్రిష్ణయ్యస్థలం దక్షిణం మ్యూనిసి
పలిగోడ, పడమర పిటివనరుకున్న చనక్కాయల బల
రామస్వామి వాయడుగారికి ఉమ్మడిగోడ ఉ|| చనక్కా
యల క్రిష్ణయ్యస్థలము సర్కారుపాట రు 2000 లు.

5. డిటో గ్రామములో వాపునుకొట్టు వారులోనున్న
మ్యూనిసిపలిటీ నె 4-517 రు వెంటటికొట్టు. స్థలం వాద్దము.

తూర్పు గుంటూరు సుబ్బయ్యస్థలమున్న, పిటివనరు
తాలూకు గోడయు, దక్షిణము పిటివనరు తాలూకున్న గుం
టూరు మల్లిఖార్జునడిగొడ్డు పుమ్మడిగోడ, పడమర మ్యూనిసిపలి
టీగోడ, పు|| పిటివనరుకున్న గుంటూరు పుమ్మడిగోడ, పుమ్మడి
గోడ, సర్కారుపాట రు 2000 లు

6. డిటో గ్రామములో యేలూరు బజారులో తూర్పు
త్రేడిలో చందోల శేషయ్యతాపనకొన్న మ్యూనిసిపలిటీ నెం
4/1108 రు వెంటటికొట్టు స్థలం వాద్దము.

తూర్పు పిటివనరు తాలూకు కొట్టగోడ, దక్షిణము
పిటివనరుకున్న సావగర వాసూయాయ పెద్దయ్యపు పుమ్మ
డిగోడ, పడమర మ్యూనిసిపలిటీ గోడ, పు|| పిటివనరుకున్న
రాగం లింగయ్యకున్న పుమ్మడిగోడ, రు 2000 లు సర్కా
రు పాట.

7 డిటో గ్రామములో యేలూరు బజారులో వాలు
దు రామయ్య లక్ష్మీవారాయణ తాపనకొన్న మ్యూనిసిపలి
టీ నె 4/1186 రు వెంటటికొట్టు స్థలము వాద్దము

తూర్పు మ్యూనిసిపలిటీ గోడ, దక్షిణం పిటివనరు
తాలూకు కొట్టగోడ, పడమర మ్యూనిసిపలిటీగోడ, పుత్తరము
పిటివనరుకున్న కనుమర్లపూడి పుల్లయ్యకున్న పుమ్మడిగోడ,
రు 2000లు సర్కారుపాట.

8 డిటో గ్రామములో యేలూరు బజారులో తూ
ర్పుత్రేడిలో పోలీసు స్టేషనుకు తూర్పుగానున్న మ్యూనిసిపలి
టీ నె 4/1185వ వెంటటికొట్టుస్థలం వాద్దము

తూర్పు మ్యూనిసిపలిటీగోడ, దక్షిణం పిటివనరుకున్న
కేతరాజు కృష్ణాధం పంతులుగారికిన్న పుమ్మడిగోడ, పడమ
ర మ్యూనిసిపలిటీగోడ, పు|| పిటివనరు తాలూకు కొట్టగోడ,
రు 2000లు సర్కారుపాట

9. డిటో గ్రామములో యేలూరు బజారులో వాలు
దు రామయ్య లక్ష్మీవారాయణ తాపనకొన్న మ్యూనిసిపలి
టీ నెం ౪-౧౧౦౮ రు వెంటటియల్ల ఆచకస్థలము వాద్దము.

తూర్పు మ్యూనిసిపలిటీగోడ, దక్షిణం పిటివనరుకున్న
కనుమర్లపూడి పుల్లయ్యకున్న ఉమ్మడిగోడ, పడమర మ్యూనిసి
పలిగోడ, పు|| పిటివనరుకున్న బాణదు లక్ష్మీవారాయణకు
న్న ఉమ్మడిగోడ, రు ౨౦౦౦ లు సర్కారుపాట.

౧౦. డిటో గ్రామములో రావపూడి శేషయ్యభార్య
కల్ల విక్రయమునుపొందిన మ్యూనిసిపలిటీ నెం ౪-333 రు వెం
టటి యల్ల ఆచకస్థలము వాద్దము.

తూర్పు మ్యూనిసిపలిటీగోడ, దక్షిణం పిటివనరు తాలూ
కుస్థలము, పడమర డిటో, దక్షిణం డిటో, పడమర డిటో, తూ
ర్పు డిటో, పడమర పిటివనరు తాలూకుగోడ పు|| పతకయూడి
సుబ్బారాయడు గోడయున్న, తూర్పుడిటో పు|| పతకయూడి
సుబ్బారాయడి స్థలమున్న పిటివనరు గోడకువారు
రు ౨౦౦౦ లు సర్కారుపాట

11 డిటో గ్రామములో గుంటూరు చిన్న సుబ్రహ్మణ్యం
కర్ణయ్యలవల్ల విక్రయం పొందిన మ్యూనిసిపలిటీ నె ౪౫౧౬ రు
కొట్టుకు వెతుకపక్కపున్న పంచపాళికొట్టుస్థలము రు 500.0-0-౦
సర్కారుపాట.

12 డిటో గ్రామములో మ్యూనిసిపలిటీ నె ౪/౧౧౫3 రు
వెంటటికొట్టుస్థలము వాద్దము.

పు|| మ్యూనిసిపలిటీగోడ, తూర్పు సోమ సుబ్బారా
యడి కొట్టుస్థలమున్న పిటివనరు గోడయు, దక్షిణం క్రాత్త
మాసు రత్నం స్థలమున్న పిటివనరు గోడయు, పడమర
చావరాల మూలయ్యకొట్టుస్థలమున్న పిటివనరు గోడ,
రు ౨౦౦౦ లు సర్కారుపాట.

18 కృష్ణా డి|| మచిలీపట్నం రిజిస్ట్రార్ వారి యిలాకా
బందరు గొడుగు పేటలోవున్న టువంటిని తమ్మక రాజయ్య
గారివల్ల మేము క్రయముపొంది కంటంట్స్ 571 నెంబరు.
శేరిమెరక తోటతోపులో తూర్పుభాగముకు పుమ్మడిగోడ
వాద్దము. తూర్పురాజవీధి, పడమర పు|| దక్షిణములు తమ్మక
రామయ్యగారి తాలూకు తోటస్థలము, యాహర్లవయ్యకు
మయి: 20 గజములస్థలము, యిందులోపున్న తాటిచెట్లు కంయి
రా వృక్షములున్న రు 20 లు సర్కారుపాట.

గుంటూరు) వి. జి. కె. ఆయ్యంగారు
1-12-15) గుంటూరు జిల్లా అఫీషియల్ రిజిస్ట్రార్.

The Fascinating Perfume
OTTO DILBAHAR (REGD)

అందరి మనస్సును రమించజేయు

ఆటో దిల్ బహారు

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి అపూర్వవాసనయును కలదు. అంతవఱ
సారాయి మొదలగువాటియొక్క సంబంధము వాస్తవముగానే. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కా
నైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందనవనము మధ్యలోనుండు యెంత సుఖయైన
వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు యేవేరయినా యీ
'ఆటో దిల్ బహారు' యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డి ప్రాసంగివును.

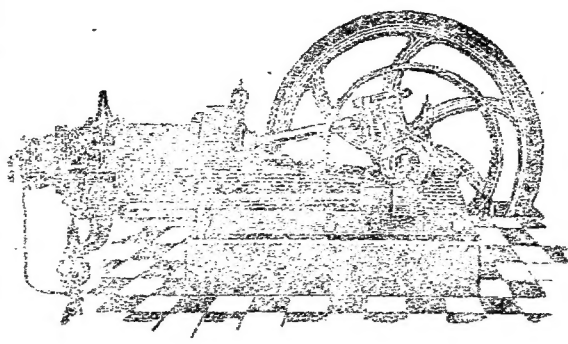
- పెం 1/2 గ్రాము 1-కిరూ. 0.10-0
- ,, 1 గ్రాము 1-కి ,, 0.12-0 వి.సి. చార్జి రూ. 0.40 ప్రత్యేకము.
- ,, 1/2 అవున్సు 1-కి ,, 2.0-0

ట్రాన్స్ మిర్బాహార్ సుగంధకాగ్ధ ఒకటికి వెల 0-1-0.

పిటివనరుకున్న డిటో దిల్ బహారు శేషము తేలికొంది. తీయవలెను. ఈ సుగంధ ద్రవ్యము శ్రుతి మహాదేవ
గొప్ప గొప్ప శేషముల దుకాణములలో వారకును. అట్లు దొరకయెడల సోల్ పిజ్జెంట్లు
సోల్ పిజ్జెంట్లు :—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం 153 బామనాపేట, బొంబాయి.
మద్రాసు ఏజెంట్ :—మేవాతా పురుషోత్తమ మూర్తి, నెం 29, వై.నాగవార్ గోడ, పూలకడిసూరక, మద్రాసు.

రాబుసన్ సెమిడినేట్ కూడాలులు (కిరసనాయిలు) యింజనులు.

కి మొదలు 60 గుట్టములవరకు వలకు స్పేరు సామానులు సహా స్టాక్ను ఉంచబడును. గుంటూరు, రాజమండ్రి, పితాపురము, తణుకు, శాఖపట్టణము, పాలకొల్లు, భీనువరం, కుంభకోణం, తంజావూరు, బళ్లారి, రామన్నాడు, కారికాలు, నాగపట్టణము, కోయంబత్తూరు, చెంగల్పట్టు, వగైరా పట్టణములలో, మాయింజనులు తృప్తికరముగను అతి సులభముగను పనిచేయుచున్నవి.

డేవీపాక్స్ను స్త్రీము యింజనులు, గ్యాసుయింజనులు, బోయిలర్లు పెంట్రీఫ్యూగలు (వత్తుల) సిల్లీనంపులు, డాంకి పంపులు, చెత్తితో మంచుగడ్డ చేయు యంత్రములు, యేలాటి కర్రనైనను గ్యాసుయింజను వగైరాల కు యోగించు బొగ్గుగామాచ్చు, రిటార్డులున్న, బియ్యముచేయు మాట్ల పేలర్లు బెల్లింగులు, సాప్టింగులు, ఫ్యాక్టరీలకు కానలసిన అనేక విధములైన సామానులుమావద్ద రివిగాను, సరస్వత వెలలకున్ను దొరకును. తప్పిలు తెలిసికొనువాడు దయచేసి మాకు వ్రాయును.

ఇండియన్ కామర్స్ అండ్ ఇండస్ట్రీస్ కంపెనీ,

(బాంబేఫీసులు:— బెజవాడ, తంజావూరు.) ఇంజనీయర్లు మెషనరీ వర్తకులు, మద్రాసు

సిమిల్ (REGD)

హేర్ ఆయిల్

సింలా హేర్ ఆయిల్ వెంట్రుకులను వృద్ధి చేయును. నెరసిన వెంట్రుకులను, ఎత్తని వెంట్రుకులను నలుపుచేయును. రాలు వెంట్రుకులను ఆపును. మేదస్సును చల్లగానుంచును. ఇది బహుళమయిన శుభావలతో కూడియున్నది. దీనిని ఉపయోగించువారలకు పూచిన పుష్పములతోటయం దున్నట్లుండును.

౧౯౧౩ నం. మైసూరునందుంచబడిన ఎగ్జిబిషన్లందు దాని జరిమళమనకు ఒక ముద్రపతకము నిచ్చిరి. మతియు భారవాడయంచుబడిన ప్రదర్శనమునం బొంబాయి కర్రకు సాహెబు హిజు ఎక్స్లెంసు లాడ్జ వెల్లింగ్డన్. జి. సి. వి. ఇ. గారు ఒక యోగ్యతాశ్రీతి నిచ్చిరి. ధరలు. బుడ్డి ౧కి రూ. ౧-౦-౦. ౩కి ౨-౦-౦. తపాలాకర్చులు ప్రత్యేకము. పోస్ట్ పేజింట్లు:— కాకు అందు కో, సి. పి. టాంకు చంద్రబాగు, పి. బి. నెం. 4, బొంబాయి

అందమైన 1916 క్యాలండరు.

ముద్దులొలికెడి మోహనాంగి సౌందర్యము, లావణ్యము, ముగ్ధత్వమురమ్యముగ లిఖించబడినవి. దీనివలన 81 వ లేదా 82 వ పాఠిక పాఠిక నాలుగు రూపముల విజయము మామంచుల గొనువారలకు క్యాలండరు రుచికిముగ బంపబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అకాచీటిని పంపవలయును.

ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

చక్కని డబ్బితో రూ. 0-8-0; డబ్బితో 1-8 రూ. 5-4-0

తామర తైలము

డబ్బి 1-8 0-4-0.

పండ్ల పాడి

డబ్బి 1-8 0-2-0.

మోహినీ తైలము

సీసా 1-8 0-12-0.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయించబడును.

అమృతాంజనము డి పో,

103 ఫ్రేం రోడ్డు, బొంబాయి.

6 తంబుకెట్టివిధి, మద్రాసు.

కా యధ్యములన క్యాలండరులు కొద్ది ప్రతులు ముద్రింపబడుచున్నవి. దరఖాస్తులను వెంటనే పంపుకొనిన యాకాథంకము గలుగును.

వనోష ధి సారసవరిలా

ఇది తనామనందులుట వెత్తురుగడ్డలను సురియ నకల చర్మకోగములను బాగుజేయును. కీళ్లలోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు పిరసపట్టు, రక్తవికారమువలన కలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయముగును. ఇదిచర్మమునకు, కాంతినికలిగించును. వాడితంతువులకు ప్రస్థినికలిగించును. వెత్తురు కుదిపబడి వృద్ధి జేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

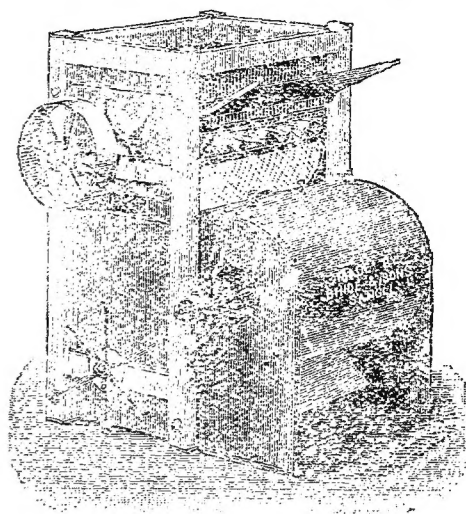
ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ 1-4-0.

కుంపుకుమందు:—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుజేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లిత్రాగు లకు మందు) నాగల్లితైలము వైపుతకు మందు. ఈరెండుకసి నెలరోజులకు సరిపోవునుండు 5-0-0.

(ప్రాప్తి)టరు:- పి. డి. సావంత్, గకర, పనసవాడి, నం. ౨, బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay

Bhide & Sons Sangli (Bombay)

Manufacturers of Improved Ground Nut Decorticator or opener.

వేరు శెనగలను ఒలుచు

నూతనాభివృద్ధినొందినయంత్రము

ఈయంత్రము వేరు శెనగకాయలను పగుల గొట్టుటకు గాను నిర్మింపబడినది. లోపల పప్పుడు పగుల గొట్టుటంద కుభ్రముగా ఒలుచును. బొంబాయి నుదరాను రాజధానులం దన్ని భాగముల ప్రశస్తి పడసినది.

మామంత్రమును గొనుట మిక్కిలి లాభకరము.

విశేషములు తెలుసుకొన గోరువారు ఇంగ్లీషున మాకు కాగ్నించుడు.

బై డె అండు సన్ను, సాంగ్లి- బొంబాయి.

త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యద్వర్త మానముల నెరుంగ కోరికగలదేని మాకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్భుత మునకయి యోగ్యతాపత్రములు మాకు వచ్చి యున్నవి. స్త్రీలు, పురుషులు, బిడ్డలు దీనియందు నమృతముగల వారందరు వారి యూహలను, తత్ఫలితములను తెలిసికొనగలరు. మార జేశముల నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమ ములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున లాభ నష్టములు, వస్తువుల ధరలు, పరీక్షాఫలితములు, ఉద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు నూ యద్దము తృప్తికరముగ జవాబు ఇచ్చును.

కెద్ద చక్కని సీమ అద్దము 6 0 0
సీమ అద్దము 8 9 0
సామాన్య అద్దము 2 9 0

ఈ త్రికాలము ఆంగ్లేయభాషలో వ్రాయవలెను.

అసాభాయి వాగ్ధీజీ ఫటల్,

కరంసాడి. ఆనందమార్గముగా, కైరాజిల్లా

Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad.

Via Anand Kaira District

రిజిస్టరుచేసిన బారెల్ మార్కు

సుపీరియరు లీవరు గడియారము

దీనికి 7 సంవత్సరములు ఉత్తరవాని ప్రతి యవ్వబడును.

ఈగడియారము చాలాకాలము కడిచేటందుకు సీమలో మాకం వెకిగాను గెట్టితర మైన పా మానలతో చేయబడినది. దీని లో మాకం వెనిపేరున్న పీపా యి మార్కు వేసియుండును. ఈ సుపీరియరు లీవరు గడియారము మావద్ద తప్ప యితర కం వెనిలో దొరకుదు. ఇది సరియైన కాలముచూపునదియని నిండా

సుందరముగను లోతట్టు అద్దపు మూతగలదియు. మాకం వెని పేరు ఎచ్చటను ప్రబలము కావుట కొరకే ఈ గడియారములో మాకం వెని పేరు వేసి తట్కడధరకు అమ్ముచున్నాము. మును పటి వెల రు. 8-0. ఇప్పుటివెల గొలుసుతోచేసి 11-0-0. వికొరియా వాచ్ కంపెనీ, సౌకారుపేట, నుదరాను.

లీలా లేక సురేంద్రనగరమణి:— ఇంక స్త్రీలు
 మనోస్థూర్యము వాడల్యుడిగణంబులు వర్ణింపబడినవి. 1-0-0
 యశోధర:— ఇంకొకయువతి తమగనితైగల
 ప్రేమకై పడరాని పాట్లుపడి యున్న కష్టితిడిచెప్పును. 0-12-0
 సునారీమ:— మగడు పేటకగి రాక్షసునివద్ద జిక్కు
 కొన తన సాహస్యంబుచే విడిపించుట. 0-10-0
 పగి దేకరంధ:— అన్నకై పడరాని పాట్లుపడి
 యున్న కష్టితిడిచెప్పు సామగ్ధ్యశతకథ 0-10-0
 సహనోదరవాంఛ:— కిన్ముఖులు బుద్ధితేక
 కలహించినవి అన్న నోద్రువలయనవటను బోధించును. 0-4-0
 అత్తలరాట్టలము:— కోర్వని కోడంద్రులూపం 0-2-0
 మిత్రద్రోహము:— స్నేహద్రోహమున నశించినచరిత్ర 0-8-0
 సహదేవశాస్త్రము:— గొడ్లచిత్స్య తాత్పర్య సహితము అ 2
 విరోపాఖండ యుద్ధచరిత్రము (మొదటి భాగము). 0-8-0.
 చిరునామా— నా మ:నుస్వామి మొదలియూర్.
 6, కంకపేట పే. స్త్రీశిధి, మదరాసు.

కృష్ణ మోటారు సర్వీసు కంపెనీ వారు ఏలూరు చింతల
పూడి రోడ్డువిభాగము ప్రధానముగా ఉపయోగములకొరకు రోడ్డు
ర్యబోటునున్న వెద్ద మోటారు కార్లను ఈ నెలలో నడిపించు
టకు చాలా ప్రయత్నము చేసితిమి. చెన్నపట్నములో ఈ
మధ్య కురిసిన అపేక్షితపు కర్మములకు కార్లకు చేయు రంగులు
అరకను న్యూ వార్నిష్సు చేయుటకు వీలుకానందున మొదట
ఎర్నాటు జేబీకొన్న గినములను పని ప్రారంభించుటకు అధ్యం
తరము కలిగి విశ్రమ ఏలూరుకు బంపించుటకు వీలు కలిగి
నని, కాదు. ఇట్టిస్థితిలో ఆ రోడ్డు ప్రక్క ను నుంజే
ధర్మాజిగూడెము గ్రామ సమీపములో ఉండు టోటోగేటు
కలట్రాక్టరు మోటారుసర్వీసుడేడడముకల్ల తనకు వస్తుము వస్తుకి
దని శిల్లో దావా తెస్తానని శ్రీ కృష్ణజిల్లా కలెక్టరుగారిం
నోటిను ఇచ్చివట్టున్న అండుకల్లను మాకు లయివట్టు ఇవ్వ
కుండా ఆగిపోయినట్లున్నా సదరు టోటోగేటు కలట్రాక్టరుకు
అవి భక్తి ఆస్తి అయిన ధర్మాజిగూడెము గ్రామ ముసము
వాడుక చేయవచ్చుట్లున్నా వింటున్నాము. ఘోషపించిన
బ్రిటిషు రాజ్య శిరి పోలనలో ప్రజలకు ఉపయోగములకొరకు
ఏర్పరచిన చట్టములలో అట్టి అధ్యంతరములు వకకల్ల ముడియు
కరు చేయు మంచి పనులను కలగనేరవు.

1	విశ్వేశ్వరీయము	౨-౦-౦
2	కొక్కొండ మాహాత్మ్యము	౦-౧౨-౦
3	సింహచట యాత్ర	౦-౪-౦
4	నోదావరి వర్ణనము	౦-౪-౦
5	నయోగి దీక్షితచరిత్రము	౦-౮-౦
6	నరకాసురవిజయ వ్యాయోగము	౦-౮-౦

కొక్కొండ కుమారనరసింహం,

(261) రాజమహేంద్రవరము.

శ్రీమతి పార్వతివర్ధని, అన్నపూర్ణల ప్రణీతము.
 వినుటకు మిక్కిలి యింపుగాను, చదువుటకు మిక్కిలి
 ఆనందకరముగానుండు 200 శీటలముల గ్రంథము—జల పుస్తకము 1 కి, తపాలా మార్లి సహా ఒక రూపాయ వది పుస్తకములకు ఒకేసారి కొనువారికి ఒక పుస్తకము బహుమానము.
 పుస్తకముల దొరకెడు స్థలము.
 శ్రీమతి పార్వతివర్ధని, అన్నపూర్ణ,
 శ్రీరామలింగము, రాజమండ్రి

అను సకారాది అంధగినిఁజూపు. ఇది జేబులో ఇముడఁ
గలది. ఇట్టిది వే శుక్కుడన లేడు. కావున అపూర్వమైనది.
శల విక్రీలి సరసము. ఫలమధికము. ప్రతి ౧ కి శల రు. ౧.
తపాలాభర్యులు ప్రత్యేకము. చలయవా రిట్లు వారాయుడు.
యస్. వి. రంగాచార్యులు,
కిరీ. వరదాసు తిరుప్పన్ వీధి, చెన్నపురి.

ధ్యేయమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
 మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా-
 యిను గమనింపుడు. కరస్పాండెన్ను మొదలగునవి
 ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును :—
 ఎస్ నారాయణ అందు కంపెని.
 (53) 21, హమ్మింగ్స్, బొంబాయి.

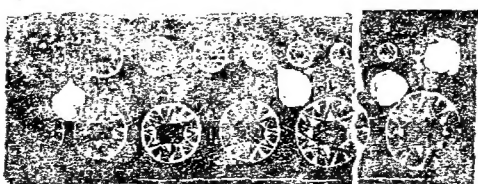
మూడవ సంచిక వెలువడినది.
గ్రంథకర్త:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు. ఎం. ఏ.
శైలిసులభము కథలు చదివినట్లు చెప్పుకొన
చచ్చును. బహుశ్రావీతకాలమునుండి లోకములోని
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ
బడును. చందాక్షరణి అనుసంచికలకు రు. 2-0-0
లంచెకూలి తేరు. ప్రవేశింతుము లేదు.
సిద్ధమయిన సంచికలు: పి. వీ. గా పంపుకొను
మయ్యవాడు:— ప్రకంచచరిత్రకార్యాలయము,
(77) 145, కాలవీధి, చిరుకాసు అని వ్రాయుడు

[ప ద్య కా వ్య ము.]

వ్యాసమహర్షి నిరచితములగు పద నెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో ఏయేమయ్యెనుల నెట్టి పరిణామముల బొందినదో మనుజులస్థితి మొదలు గెట్లుండో వల భేదములేలకలిగో ధర్మము లెప్పుడెట్లు మార్పునొండో అచారవ్యవహారము లెట్లెట్లుమాడెో ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నది. పరశురామచరిత్రము, శకరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు బుద్ధిబలముచే ప్రపంచ స్థితిగతులు ముందెట్లుండెనని యూహించి స్థిరపఱచి విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథమువై మంచుయభిప్రాయము నిచ్చియున్నారు. శైలిమిగుల నులభము. మంచికాగితములవై ముదింపబడి నిందు క్యాతికా దైంధుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు కల 4-0-0 అక్షర్యుక్తమప్రతి 5-0-0 కర్కుట శీత. వలయువారి చిరునామాకు వ్రాయవచ్చును.

(4-12-14) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ,
తెలుగుపండితుడు, ముగిసిపల్ హామీగ్లాసు, కడప

మరాఠ్ వర్తకులు, మదరాసు ఈస్టు
 తంలి విలాసము:—“ఉమ్మిడియార్”
 ఇందుక్రింద కనుపరచునట్టి ఇతిరత్నము
 నైజాంకు తగుమైనట్లు ఇమిటేషన్
 వైకాంతములు వగైరా కమలము
 నులు అణకాసులున్న బంగారపు
 పైరాళ్లుగల నగలున్న, పట్టు రుమా
 నైనవారు మా కాటలాగులను తెప్పించి
 ను తెలుసుకొని మాకు అర్హు పంపు
 చుచున్నాము.

అంధ్రీవచనము

ఈపుస్తకమునందు మొత్తము 115 పటములున్నవి.
ఇందు అతిసుందరమైన పటములు చేరియున్నవి.
కొన్ని ప్రకృతి మిగిలియుండుటకల్ల శీఘ్రములొకే ప్రాస
లెప్పించుకొనవలయును.

పాల, అయోధ్యా కాండములు గింపానుల కాగితములు
కాలికోటైండు గిల్లుపేజి ౧ సంపుటం రగిపటములు 3-౮-౦
ఆరణ్య, కిష్కిందా, సుందరకాండములు గింపానుల
కాగితము కాలికోటైండు ౧ సంపుటం రగిపటములు ౪-౮-౦
యద్ధకాండము మూడు భాగములు 3౪ పటములు 3-౮-౦
తైబ్రీయదీపక, రాంపానుల కాగితములైన మంచి
అచ్చు పేలైన కాలికోటైండు పాల, అయోధ్యా
కాండములు చేరి ౧ సంపుటము గీ-౦-౦
డిటో ఆరణ్య, కిష్కిందా, సుందరకాం॥ చేరి ౧నం॥ గీ-౮-౦
డిటో యద్ధకాండము మూడుభా॥ చేరి ౧ సంపుట ౪-౮-౦
శ్రీరామకాలిగర్జయము ౦-౮-౦
(235) ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండుకో,
ఆనంద ముద్రచాలయాధికారులు మదరాసు.

సర్వకోగ కుతారము.

ఈ గ్రంథ కవచబంచిన మందును కాలదేద భేదములు
శక అపాఞ్చద్ధులకు శ్రీపురుష లింగపురుష సేవించిన
ఎవ్వడును నిరోధముగ నుండవలదు.

మననమంజరి మూత్రలు.

40 xల డబ్బిరయము రూ 1-0-0
రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ

(188) 20 చీబాబజార్కోడు మదరాసు.

యిది మంచి కస్తూరి చేర్చి చేయబడినది. సువాసన గలదు. ఆజీర్ణము, వాయువు, జ్వరము, నవ్వి పాతము, దగ్గు, జలుబు, మొదలగు వాటిని హరించి మంచి బలము నిచ్చును. 200 మా॥ సీసా 1-కి రు 0-40 (డబ్బా రు 2-8-0.) ఆముర్యేదనమాజ్, పొందూరు, గుంటూరుజిల్లా.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని బాగుచేయు
నకాని తరీకీయదు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడు
చునో యేదేభాగములు యేయేపనులుచేయునో అవి నాడి
పోయినపుడు స్వల్పముగాజేయు రిపేరులను యాయంతము
నెల్ల ఆధ్యాసపురార్థముగా ఈపాత్రకాలలో, యూరోపియన్
వీరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి
కర్ర మెంటువారివద్దనుంచి తై నెన్న యిప్పించి కంపబడును.
యింట్లోకు ఫీను 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

క్లాసు జనరల్ నెల మొదటివారమున ప్రారంభింపబడును.
రాదలచినవిద్యార్థులు దీనింబడు నెల 31తేది లోపల 10రూపా
యలు అద్యాన్నగా సంపుకొని తన కొకస్థానమును నిలుపుకొన
వలయును. పాఠశాలవిద్యార్థులు కొరెనవో నవనీంచుటకు తా
నొసంగబడును. ఈ క్రింద నుదహరించువారికి వ్రాసికొనుదు.

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

ఈ ప్రస్థానమునందు ఇండియా జోమయొక్క విశేష
విశేషములను ఆసక్తికాత్ములములనుండి గ్రహించి లోక
జేతునును గోర (పకటించి యున్నాము. ఇండియా జో
మలో జన్మించిన ప్రతిమనుష్యుడును ఆవశ్యముగా జనన
వలయును. ఈ ప్రస్థానమునకు వెలలేదు. తపోలాభియ్యులేదు.
వైద్యశాస్త్రి ముఃశేంకర్ గోవింద్,
తంకవిగ్రహ జోషధాలయము, 151 బ్రాహ్మీ,
96 మాంటూరూడు, మదరాసు.

ఇండు పొగవట్టు, సిగరెట్టు, కల్లు, సారాయము, కాఫీ, టీ, పళ్లెందు, మొదలగు అన్ని దురభ్యాసములను సూర్య క్రాయబడినది. బాబురకు బోధించుటకు వీలగునట్లు. 0.5-0

వినిని గుటింపి యుడితల కెవరును తెలుగులో వ్రాసి యుండలేదు. ఈ గ్రంథమందు విమానముల నిర్మాణము, అవి అక్కడనున్న సంచరించు విధము, వీనిలోని భేదములు చక్కగా వివరింపబడినవి. విమానముల పటములు చాలకలవు. వేల ౭-8-౯ చాలవర్తి రామమూర్తిగారు. టీదరు-మినును కాలేటి, గుంటూరు.